

ליום 31 במרץ 2019 תמצית דוחות כספיים (בלתי מבוקרים)

דוח כספי

דוח ממשל תאגידי, ביקורות ופרטים נוספים

יש לעיין בדוח זה בהקשר ויחד עם הדוח השנתי לשנת 2018 שפורסם על ידי הבנק, הכולל דברי יו"ר הדירקטוריון, דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוחות כספיים ודוח ממשל תאגידי לשנה האמורה.

תמצית דוחות כספיים (בלתי מבוקרים)
ליום 31 במרץ 2019

תוכן העניינים

עמוד

7.....	דוח הדירקטוריון וההנהלה לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	א.
9.....	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	1.
16.....	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	2.
33.....	סקירת הסיכונים	3.
50.....	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים	4.
51.....	הצהרות לגבי גילוי	ב.
59.....	דוח סקירה של רואה חשבון מבקר	ג.
63.....	תמצית דוחות כספיים (בלתי מבוקרים) ליום 31 במרץ 2019	ד.
99.....	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני	ה.
101.....	ממשל תאגידי וביקורת	1.
103.....	פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם	2.
112.....	נספחים	3.
115.....	אינדקס	ו.
119.....	מילון מונחים	ז.

רשימת לוחות

עמוד	נושא	לוח
בדוח הדירקטוריון וההנהלה		
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים - נתונים עיקריים	1
36	סיכון אשראי בעייתי	2
38	סיכון אשראי לפי ענפי משק	3
40	חשיפה למדינות זרות	4
40	חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים	5
41	חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים	6
43	ניתוח רגישות השווי ההוגן	7
47	יחסי הנזילות השונים ומגבלות המינימום שקבע הבנק לגביהם	8
49	פיקדונות 3 קבוצות המפקידים	9
בנספחים		
112	שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק (מאוחד) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	נספח 3.1
114	ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	נספח 3.2

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2019

דוח הדירקטוריון והנהלה

דוח כספי

דוח ממשל האגיד, ביקורות ופרטים נוספים

מידע צופה פני עתיד

דוח הדירקטוריון והנהלה מתייחס, בנוסף לעובדות ולנתונים היסטוריים, גם למידע והערכות המתייחסים לעתיד ואשר מהווים "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה מגורמים שונים, לרבות, בין היתר, התפתחות כלכלית בארץ ובעולם, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "עשוי להשתנות", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע", "תחזית", "תוכנית", "יעד", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "אומדן סיכון", "צריך", "יכול", "ייהיה" ומילים וביטויים דומים להם, המעידים על כך, שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מילים וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות משום שהם מבוססים על הערכות והנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים שינויים, בין היתר, בגורמים הבאים: המצב הכלכלי במשק, שיעורי ריבית, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות מתחרים, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ושינויים בתחומים אחרים שיש להם השפעה על פעילות הבנק והסיבה בה הוא פועל.

מידע זה נסמך, בין היתר, על הוראות גורמי הפיקוח, חקיקה ומדיניות ממשלתית הקיימות כיום, ועל הערכות לעתיד, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות שנחזו כצפויים, לא יתמשו בכלל או בחלקם.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

1.1 תיאור תמציתי של הבנק**מוניציפל בנק בע"מ - רקע כללי**

מוניציפל בנק בע"מ (בשמותיו הקודמים - בנק דקסיה ישראל בע"מ, דקסיה ישראל (מימון ציבורי) בע"מ ואוצר השלטון המקומי בע"מ; להלן - "הבנק" או "החברה") נוסד בשנת 1953 והוא בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן - "חוק הבנקאות רישוי"). עיקר פעילותו של הבנק הינו מתן אשראי לרשויות מקומיות ולמוסדות עירוניים, מכספי פיקדונות, אגרות חוב, ניירות ערך מסחריים וכתבי התחייבות נדחים ומתוך הונו העצמי של הבנק. כמו כן, מנהל הבנק תיקי הלוואות עבור הממשלה וגופים אחרים ובאחריותם.

הבנק הינו חברה ציבורית שהון מניותיה נסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן: "הבורסה").

שם הבנק ורישיון הבנק

ביום 31 בדצמבר 2007 ניתן לחברה רישיון בנק, על פי חוק הבנקאות רישוי, למתן מלוא השירותים הבנקאיים וכן מכתב נלווה (להלן - "רישיון הבנק"). רישיון הבנק והמכתב הנלווה באים במקום רישיון "מוסד כספי", על פי חוק הבנקאות רישוי, שניתן לבנק ביום 26 במרץ 2003 ולפיו פעל הבנק עד ליום 31 בדצמבר 2007 (להלן - "הרישיון הקודם"), וכן במקום אישורים קודמים שניתנו לבנק על פי הרישיון הקודם. בעקבות מכירת מניות בעלת השליטה לשעבר, Dexia Credit Local, ביום 18 במרץ 2018 הודיעה בעלת השליטה לשעבר לבנק כי הוא מתבקש לפעול לשינוי שם הבנק ולסיום השימוש בשם "דקסיה". דירקטוריון הבנק החליט ביום 17 באפריל 2018 על הקמת ועדה מייעצת ייעודית לליווי הנהלת הבנק בנוגע לשינוי שם הבנק, אשר פעלה במשך כשנה, ראה [סעיף 1.1](#) בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים, להלן: "דוח ממשל תאגידי".

ביום 8 בנובמבר 2018 אישרה ועדת הביקורת של הבנק מכתב הבנות בין הבנק לבין קבוצת דקסיה ביחס לשימוש בשם הבנק, על פיו התחייב הבנק כי יפעל להחלפת שם הבנק ולסיום השימוש בשם "דקסיה" בכל צורה שהיא, לא יאוחר מיום 15 במאי 2019. אם ימשיך הבנק להשתמש בשם "דקסיה" לאחר 31 בדצמבר 2018, ישלם הבנק לקבוצת דקסיה תשלום בסכום שאינו מהותי. בנוסף התחייב הבנק כי יפעל לביטול השיפויים שניתנו בעבר על ידי Dexia Credit Local לבנק (ללא תשלום תמורה מצד הבנק בגין הביטול), עד ליום 15 בינואר 2019.

ביום 25 בפברואר 2019, ובהמשך לאישורה של האסיפה הכללית של הבנק מיום 12 בפברואר 2019, התקבל בבנק אישור רשם החברות לשינוי שם הבנק ל-"מוניציפל בנק בע"מ" בעברית ו-"Municipal Bank Ltd." באנגלית. בהתאם לכך, ביום 25 בפברואר 2019 הודיע הבנק בנוסף על עדכון תקנון ותזכיר הבנק בהתאם. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידים מיום 25 בפברואר 2019 (מס' אסמכתא 2019-01-017073, 2019-01-017088, 2019-01-017082).

בנק ללא גרעין שליטה

החל מיום 18 במרץ 2018, הבנק הפך לתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, כהגדרת המונח בפקודת הבנקאות, 1941.

לעניין היתר להחזקת אמצעי שליטה בבנק, אשר ניתן ביום 18 במרץ 2018 לבעלת השליטה הקודמת בבנק, Dexia SA (להלן: "דקסיה" או "קבוצת דקסיה"), ראה תיאור שינויים במבנה הקבוצה בסעיף 2.2 בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018.

המידע להלן מפורט ככלל ברמת הקבוצה - הבנק והחברה המאוחדת שלו (ראה תרשים אחזקות בדוח ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים לשנת 2018), אלא אם נאמר בפירוש אחרת.

חתימה על הסכם מיזוג

ביום 9 ביולי 2018 הודיע הבנק על קבלת מכתב מטעם בנק דיסקונט לישראל בע"מ בעניין בקשה לכניסה למשא ומתן למיזוג.

ביום 16 באוגוסט 2018 הודיע הבנק כי התקבלה בבנק הצעה בלתי מחייבת מטעם בנק דיסקונט לרכישת מלוא מניות הבנק ומיזוג עם בנק מרכנתיל דיסקונט.

ביום 12 בספטמבר 2018 הודיע הבנק כי ביום 6 בספטמבר 2018, לאחר משא ומתן שקיים הבנק עם בנק דיסקונט, נמסרה לבנק הצעת בנק דיסקונט לרכישת מלוא הונו המונפק של הבנק, במחיר של 758.59 ש"ח למניה (מתואם לדיבידנדים שיחולקו על ידי הבנק, ככל שיחולקו, עד למועד השלמת העסקה) בידי בנק דיסקונט או חברה בבעלותו המלאה בדרך של מיזוג משולש הופכי (להלן: "ההצעה" ו-"התמורה למניה", בהתאמה).

דירקטוריון הבנק דן בהצעה והודיע לבנק דיסקונט כי התמורה למניה מקובלת על הדירקטוריון וכי הבנק יכנס למשא ומתן עם בנק דיסקונט מתוך מטרה להתקשר בהסכם מיזוג מחייב.

ביום 14 בנובמבר 2018 הודיע הבנק על חתימה על הסכם מיזוג (להלן: "הסכם המיזוג"), במסגרתו, בכפוף להתקיימות התנאים המתלים הקבועים בו, יתמזג הבנק עם ולתוך בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "בנק מרכנתיל") במיזוג הסכמי לפי הפרק הראשון לחלק השמיני לחוק החברות, תשנ"ט-1999, כנגד תשלום לבעלי מניות הבנק של תמורה במזומן בסך של 758.59 ש"ח למניה ובסך כולל של 669,759,111 ש"ח (להלן: "התמורה לבעלי המניות").

ביום 3 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מיזוג הבנק עם ולתוך בנק מרכנתיל, בכפוף להתקיימות התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג.

ביום 23 במאי 2019 התקבלה הסכמת הממונה על התחרות לאישור המיזוג (בכפוף לתנאים) בין הבנק למרכנתיל (להלן: "אישור הממונה על התחרות" ו-"החברות המתמזגות", בהתאמה). הסכמת הממונה על התחרות ניתנה בכפוף לתנאים, שעיקרם הוא העברת חלק מתיק האשראי לרשויות מקומיות בעלות סיכון אשראי גבוה יחסית (להלן: "תיק האשראי") באופן בלתי חוזר לרוכש בעל משאבים וכישורים הנדרשים על מנת לנהל את תיק האשראי, להעניק אשראי לרשויות מקומיות בעתיד ולהתחרות בחברות המתמזגות ביחס לכלל סוגי הרשויות המקומיות, ובכלל זה לרשויות מקומיות בעלות דרגת סיכון גבוהה. זהות הרוכש, היקף תיק האשראי והרכבו יאושרו על ידי הממונה על התחרות טרם העברתו.

ביום 23 במאי 2019 אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישורה של האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק, את הארכת הסכם המיזוג ובכלל זה את הארכת המועד האחרון להתקיימות התנאים המתלים כקבוע בהסכם המיזוג לפרק זמן נוסף של שלושה חודשים, כך שהמועד האחרון להשלמת התנאים המתלים יהיה 1 בספטמבר 2019 (במקום 1 ביוני 2019), וזאת כדי לאפשר את השלמת התנאים הקבועים באישור הממונה על התחרות והשלמת יתר התנאים המתלים, כקבוע בהסכם המיזוג. בהמשך לכך, הודיע הבנק על זימונה של אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק שעל סדר יומה הארכת הסכם המיזוג ליום 30 ביוני 2019. ראו [סעיף 2.1.3](#) להלן, לעניין הסכמת הצדדים להסכם המיזוג על הגדלת התמורה לבעלי המניות בתקופה שלאחר 1 באפריל 2019 ועד למועד ההשלמה.

השלמת עסקת המיזוג כפופה להתקיימות תנאים מתלים נוספים, אשר חלקם אינם בשליטת הבנק. בהתאם, אין ודאות כי עסקת המיזוג תושלם.

לפרטים נוספים ראו [סעיף 2.1.3](#) להלן, ודיווחים מידיים שפירסם הבנק ביום 14 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 102928-01-2018), ביום 3 בינואר 2019 (מס' אסמכתא 001528-01-2019) וביום 23 במאי 2019 (מס' אסמכתא 043887-01-2019) (מס' אסמכתא 043914-01-2019).

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה (המשך)

1.1 תיאור תמציתי של הבנק (המשך)

תחומי הפעילות העיקריים של מוניציפל בנק:

- ✓ מתן אשראי לזמן קצר ולזמן ארוך בעיקר לרשויות מקומיות ולתאגידי מים וביוב, לחברות עירוניות כלכליות, לספקי הסקטור העירוני והציבורי וכן לגורמים אחרים בעיקר בסקטור העירוני והציבורי בישראל, לרבות בתחומי התשתיות, מימון גדל"ן מניב, ליסינג ורכישת אמצעי תחבורה ציבורית. חלק מההלוואות ניתנות בשיתוף גופים מוסדיים. לפירוט ראה [סעיף 2.4 \(1\)](#) להלן.
- ✓ גיוס פיקדונות, בעיקר ממשקיעים מוסדיים, מרשויות מקומיות ומחברות אחרות, והנפקות של אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך מסחריים.

1.2 מידע תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

נתונים עיקריים

סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

רווח ורווחיות ויחסים עיקריים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019

מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):

5.4%	9.1%	8.9%	תשואה להון*
1.3%	1.1%	1.5%	תשואה נטו ⁽¹⁾ על נכסים נושאי ריבית*
18.2%	20.9%	27.5%	יחס הון עצמי רובד 1 ⁽²⁾
8.3%	9.6%	9.2%	יחס המינוף
177.0%	158.7%	164.0%	יחס כיסוי הנזילות ⁽³⁾
53.2%	36.0%	40.8%	יחס יעילות ⁽⁴⁾

מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):

1.9%	2.0%	1.9%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.1%	0.1%	0.1%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
-	-	-	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור

נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח

(במיליוני ש"ח):

	2018	2019	רווח נקי
	34.7	14.5	13.3
הכנסות ריבית נטו	80.5	18.3	24.0
הכנסות בגין הפסדי אשראי	6.3	2.9	2.8
הכנסות שאינן מריבית	19.2	11.7	3.7
מזה: עמלות	9.8	2.4	2.5
הוצאות תפעוליות ואחרות	53.0	10.8	11.3
מזה: משכורות והוצאות נלוות	27.0	6.2	5.9

רווח נקי למניה (בש"ח):

39.2	16.5	15.2
------	------	------

(1) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(2) הגידול ביחס ההון רובד 1 ברבעון הראשון של שנת 2019 ביחס לתקופות הקודמות נבע בעיקר מירידה בנכסי סיכון האשראי, כתוצאה מהחלטת הבנק לעשות שימוש, החל מרבעון זה, בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד, למידע נוסף ראה [ביאור 8](#) לתמצית הדוחות הכספיים.

(3) יחס כיסוי הנזילות מחושב לפי ממוצע יומי בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ.

(4) היחס שבין הוצאות התפעוליות והאחרות לבין הסכום של הכנסות הריבית נטו וההכנסות שאינן מריבית.

* מחושב על בסיס שנתי.

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה (המשך)

1.2 מידע תמציתי עיקרי ומדדי ביצוע עיקריים (המשך)

נתונים עיקריים

סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

רווח ורווחיות ויחסים עיקריים (המשך)

31 בדצמבר	31 במרץ	
	2018	2019
7,122.2	6,804.7	6,569.0
1,798.9	1,671.1	1,216.6
611.4	559.6	705.6
4,590.2	4,460.9	4,524.9
6,514.4	6,135.0	5,943.8
4,077.9	3,849.2	4,082.6
405.8	8.7	47.5
2,008.1	2,257.9	1,794.1
607.8	669.7	625.2
84.8%	60.4%	93.9%
680.1	590.6	685.1
90.6	-	-
42.3	43.2	42.3
1.3%	1.1%	1.5%
0.2%	0.1%	0.2%

נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף תקופת הדיווח
(במיליוני ש"ח):

סך כל הנכסים	סך כל ההתחייבויות
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים	מזה: פיקדונות הציבור
ניירות ערך	פיקדונות מבנקים
אשראי לציבור, נטו	אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך מסחריים
	הון עצמי
	שיעור החבות שכפופה למגבלת לווים גדולים ⁽¹⁾

נתונים נוספים:

מחיר מניה (בש"ח)	מספר משרות ממוצע	יחס הכנסות ריבית נטו לנכסים ממוצעים*
דיבידנד למניה (בש"ח)		יחס עמלות לנכסים ממוצעים

⁽¹⁾ הוראת ניהול בנקאי תקין 313 קובעת, בין היתר, כי סך החבות של לווים שחבותם נטו לבנק עולה על 10% מהונו של הבנק לא תעלה של 120%. לפרטים נוספים ראה סעיפים 2.3 ו-2.4 להלן וכן [סעיף 2.3.1](#) בדוח ממשל תאגידי.

* מחושב על בסיס שנתי.

1.3 הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילות הבנק כרוכה בנטילת סיכונים, אשר העיקרים שבהם: סיכון אשראי, סיכונים שוק, סיכון נזילות, סיכון תפעולי, סיכון אסטרטגי-עסקי וסיכון מוניטין. במסגרת הסיכון התפעולי נכללים, בין השאר: הסיכון משפטי, סיכון הציות, סיכון המשכיות עסקית, סיכון מיקור חוץ וסיכון מודלים.

להגדרת רמת החומרה שהבנק מייחס לסוגי הסיכונים ראה [טבלת גורמי סיכון](#) בסעיף 3.1 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

להלן תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים אליהם הבנק חשוף (תיאור מפורט לגבי הדרכים בהן הבנק מנהל ומפחית סיכונים אלה ראה בהמשך דוח זה ובגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, להלן: "דוח הסיכונים"):

סיכון אשראי

ההפסד הצפוי של הבנק מאי-יכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, או אי עמידה בתנאים בחוזי ההלוואה.

סיכון שוק

סיכון להפסד בפוזיציות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק.

הבנק מעריך שהוא חשוף לחמישה סוגים של סיכונים שוק:

- **סיכון ריבית - עקום תשואה** - הסיכון לפגיעה בהון הבנק או ברווחיותו כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- **סיכון אינפלציה** - החשיפה לסיכון אינפלציה מתבטאת בהפסד השווי או הערך שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן, עקב הפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד, וכן עקב קיומן ו/או אי קיומן של רצפות למדד המחירים לצרכן של אשראי, פיקדונות ואגרות חוב.
- לפרטים נוספים ראה הדיון בסיכונים שוק בסעיף 3.1 להלן.
- **סיכון ריבית - תמחור מחדש** - הסיכון משינוי במרווח המימון של הבנק עקב שינוי בריבית בנק ישראל ובריביות השוק, בשל קיומם של הבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות.
- **סיכון פירעון מוקדם (Early Repayment Risk)** - הסיכון להפסד של הבנק כתוצאה מבקשת לקוחות לפירעון מוקדם של אשראי.
- **סיכון מרווח (Spread Risk)**, במובן של הסיכון הקשור למרווח בין תשואת אג"ח קונצרני לתשואת אג"ח ממשלתי) - ברבעון הרביעי של שנת 2018 החל הבנק להיות חשוף במידה מסוימת לסיכון מרווח בתיק הנוסטרו, מאחר ורכש, לראשונה, בהתאם למדיניות המעודכנת שאישר דירקטוריון הבנק, אגרות חוב קונצרניות של בנקים.
- הבנק לא פועל בשוק המניות, בשוק המט"ח ובשוק המכשירים הפיננסיים הנגזרים, ולכן לא חשוף לסיכונים הנגזרים מפעילות בשווקים אלה.

סיכון נזילות

הסיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. במקרה כזה הבנק עלול להיאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד על מנת לשלם לבעלי החוב ומפקידי הפיקדונות.

סיכון תפעולי

סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים או מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

1.3 הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם (המשך)

סיכון אסטרטגי – עסקי

הפסד נוכחי או עתידי של ערך, שנובע משינויים בסביבה העסקית, מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא הולם של החלטות או חוסר תגובה לשינויים בסביבת העסקים. סיכון זה יכול להיות מושפע ממספר רב של גורמים, כולל תחרות, רגולציה ועוד, ולהשפיע למשל על היקף ההכנסות, עלויות ורווחיות. החל משנת 2016 הבנק נכנס בהדרגתיות לתחומי פעילות חדשים, על מנת להרחיב את מקורות ההכנסה שלו. התכנית האסטרטגית אותה אימץ הבנק בשנת 2017 הביאה, בין השאר, לצמצום משמעותי של עודפי ההון שקיימים בבנק, במטרה להביא לשיפור משמעותי של התשואה להון, ולאפשר לבנק להתמודד ביעילות עם מגבלות הוראה 313, תוך שמירה על מעמדו של הבנק כמוביל בתחום האשראי המוניציפאלי. ביום 12 בספטמבר 2018 החליט דירקטוריון הבנק על עיכוב ביישום התוכנית האסטרטגית, בין היתר בשים לב להצעת המיזוג של בנק דיסקונט, אשר הבשילה, כאמור, לכדי חתימה על הסכם מיזוג, כאשר המיזוג אף קיבל את הסכמת הממונה על התחרות לאישור המיזוג (בכפוף לתנאים). לפרטים נוספים ראה [סעיף 2.1.3 להלן](#), ובכלל זה לעניין המשך חלוקת דיבידנד לבעלי המניות ודחייה במועד הצפוי להשגת היעדים הפיננסיים שנקבעו בתכנית האסטרטגית. בכלל זה, הבנק מעכב כניסה לתחומי פעילות נוספים מעבר לתחומים חדשים אליהם כבר נכנס. להרחבה בדבר התכנית האסטרטגית, לרבות גורמי סיכון בקשר עם יישום התכנית האסטרטגית, ראו [סעיף 1.4](#) להלן. כן ראו פסקת "מידע צופה פני עתיד" ב[סעיף 1](#) לעיל.

סיכון משפטי

סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם וכן סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות להגן על תביעה המעלה טענה משפטית בדבר אופן פעילות הבנק.

סיכון ציזון

הסיכון שהבנק יסבול מסנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין, כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות חוק, רגולציה, נהלים פנימיים וקודים אתיים.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הינו הסיכון לירידה פוטנציאלית בערך הבנק הנובע מתפישה שלילית של הבנק על ידי חלק מהלקוחות, בעלי המניות, משקיעים, צדדים לשיתוף פעולה ובעלי עניין אחרים.

סיכון המשכיות עסקית

סיכון שהבנק לא יוכל לפעול ברציפות וללא הפרעות, כתוצאה מאירועים חיצוניים או פנימיים. ניהול המשכיות העסקית משמעו גישה כלל ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לוודא כי ניתן יהיה לבצע פעולות מסוימות, או להשיבן לפעילות במועד, במקרה של שיבושים.

סיכון מיקור חוץ

הבנק מנהל את מערכות המידע שלו באמצעות מספר מצומצם של מערכות, המותאמות למגוון פעילויותיו לרבות באמצעות מיקור חוץ, עקב קוטנו. הסכמי התחזוקה של המערכות העיקריות של הבנק, כולל של מערכות הליבה הבנקאית, כוללים הסכמי תחזוקה אשר מתחדשים בכל שנה באופן אוטומטי או כאלה ללא מועד סיום. על מנת למזער את הסיכון הכרוך בהסתמכות על גורמי חוץ, הגדיר הבנק מערכת דרישות מספקים עימם הוא עובד וביניהן: הגדרת תחומי האחריות של הספק, מחויבות לתמיכה בבנק בשעת חירום ועוד. אחת לתקופה מבצע הבנק הערכה של הסיכון הקשור לעצם בצוע מיקור החוץ ונוקט בפעילויות למזעור הסיכון.

סיכון מודלים

סיכון מודלים מוגדר כטעויות בהערכת הסיכון הפוטנציאלי הנובעות ממתודולוגיה ומודל לא הולמים ו/או אי ודאות בנוגע לנתונים או שימוש לא הולם במודלים.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי הינו סיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן (ירידה בערך בטחונות, הרעה במצבו הפיננסי של לווה בשל עלויות סביבתיות, או סיכון מוניטין כתוצאה מהאפשרות שיוחס לבנק קשר לגורם מפגע סביבתי).

ביום 29 במאי 2017 אישרה האסיפה הכללית של הבנק תכנית אסטרטגית לבנק, וזאת בהמשך לאישור דירקטוריון הבנק ולאישור המלצת ועדת הביקורת של הבנק.

התכנית נקבעה על רקע מגבלות בנושא ריכוזיות לווים שהבנק מתמודד עימן אשר הביאו, בשנים שקדמו להשקת אסטרטגיה זו, לעלייה מתמשכת בהלימות ההון רובד 1 וכתוצאה מכך לשחיקה בשיעור התשואה על ההון. התכנית תוכננה במטרה לשפר את שיעור התשואה להון כך שמשנת 2019 ואילך תגיע תשואה זו לשיעור של 10% ומעלה. כמו כן, התכנית נועדה לשמר ולחזק את מעמד הבנק כבנק הבית של הרשויות המקומיות תוך הרחבת הפעילות לתחומים חדשים, לפירוש ראה סקירת מגזר עסקי בסעיף [סעיף 2.4\(1\)](#).

התכנית האסטרטגית של הבנק כללה מכירת הלוואות, וכן תכנית לחלוקה אפשרית של דיבידנד, הכפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון ולאישור האסיפה הכללית, לפני כל חלוקה, ולאישורים על פי דין, לרבות אישור הפיקוח על הבנקים. חלוקת מנת דיבידנד ראשונה במסגרת התכנית האסטרטגית, בסך 300 מיליוני ש"ח, נעשתה בחודש ינואר 2018, וחלוקה של מנת דיבידנד נוספת בסך של 80 מיליוני ש"ח נעשתה בחודש יולי 2018. לאחר חלוקת הדיבידנד המיוחד שתוכננה בסך כ- 500 מיליוני ש"ח בהתאם לתכנית האסטרטגית, הון הליבה של הבנק תוכנן לעמוד על בסביבות חצי מילארד ש"ח. על פי התכנון, לאחר השלמת מהלך זה התעתד הבנק לבחון את האפשרות לאמץ מדיניות דיבידנד, בכפוף לאישורי הדירקטוריון ובנק ישראל, אשר נכון למועד דוחות כספיים אלה טרם התקבלו. יעד התשואה להון בהתאם לתכנית האסטרטגית, הניח אימוץ מדיניות דיבידנד כאמור בשיעור של 30%-50% מהרווח הנקי. אין ודאות לחלוקת דיבידנדים נוספים או לאימוץ מדיניות דיבידנד. בנוסף, כללה התכנית צעדים להתאמת הנזילות למבנה המאזן בעקבות מכירת תיק הלוואות, במסגרתם הקטין הבנק כמתוכנן את יתרת ההתחייבויות, לרבות בדרך של פירעון מוקדם של פיקדונות ושטר הון של חברת האם לשעבר וכן רכישה חוזרת ופרעון שוטף של אג"ח של הבנק. התאמה זו של הנזילות צמצמה את הוצאות הריבית של הבנק באופן דרגתי והדבר ניכר בתוצאות העסקיות של הבנק בתקופת הדוח, ראה [סעיף 2.2](#) להלן. לעניין הרחבת הפעילות המסחרית בהתאם למתווה האסטרטגיה, במסגרתה העמיד הבנק אשראי בארבעה תחומי פעילות חדשים וכן לעניין שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים להעמדת האשראי ללקוחות הבנק, ראה [סעיף 2.4\(1\)](#) להלן. ככל שהבנק ירחיב את פעילות האשראי לענפי משק מעבר לענף שירותים ציבוריים וקהילתיים, צפויה הריכוזיות הענפית בענף משק זה לרדת ובאופן משלים לכך צפוי לקטון רכיב זה בהפרשה להפסדי אשראי (לעניין חישוב ההפרשה להפסדי אשראי ראה ביאור וטו' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018).

לפרטים נוספים בדבר התכנית האסטרטגית ויישומה ראו סעיף 1.4 לדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2018 וכן ביאור 29 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017, דיווחים מיידיים שפרסם הבנק ביום 19 באפריל 2017, ובכלל זה מצגת שפרסם הבנק באותו מועד, הכוללת בין היתר תיאור של מגבלות הריכוזיות והשפעתן על הבנק, תיאור האסטרטגיה, התייחסות למודל העסקי הכולל בין השאר שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים להעמדת אשראי, גורמי סיכון עיקריים שאינם בשליטת הבנק וחוות דעת פרופ' ברנע, דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 29 במאי 2017 (מס' אסמכתאות: 040566-01-2017 ו- 05515-01-2017), מצגת לשוק ההון שפרסם הבנק ביום 12 בנובמבר 2017 (אסמכתא 098518-01-2017), וכן מצגת לשוק ההון, הכוללת עדכון תקופתי בנוגע לתוכנית האסטרטגית ולתוצאות הכספיות שפורסמה על ידי הבנק ביום 13 במרץ 2018 (אסמכתא 01-2018-019788).

ביום 12 בספטמבר 2018, הודיע הבנק כי בשים לב להחלטת דירקטוריון הבנק להיכנס למשא ומתן עם בנק דיסקונט מתוך מטרה להתקשר בהסכם מיזוג מחייב, דירקטוריון הבנק החליט על עיכוב ביישום התוכנית האסטרטגית של הבנק. זאת, בין היתר, לעניין המשך חלוקת דיבידנד לבעלי המניות ודחייה במועד הצפוי להשגת היעדים הפיננסיים שנקבעו בתכנית האסטרטגית. בכלל זה, הבנק מעכב כניסה לתחומי פעילות נוספים מעבר לאלו שכבר אישר, ראה בעניין זה [סעיף 2.4\(1\)](#) להלן. לעניין חתימה על הסכם מיזוג ראה [סעיף 2.1.3](#) להלן.

יודגש כי אין כל ודאות במועד פרסום דוחות כספיים אלה לחידוש הצעדים ליישום התכנית האסטרטגית שעוכבה וכן להשלמה של כל התכנית האסטרטגית. אין להתייחס לתכנית האסטרטגית כאל התחייבות לתשלום דיבידנדים בסכום כזה או אחר, ואו לשיעור תשואה להון כזה או אחר, שצפויים להיות מושפעים בין היתר גם מהצלחת הרחבת פעילות האשראי לתחומים חדשים וגורמי סיכון שונים נוספים, לרבות גורמי סיכון שאינם בשליטת הבנק וכן מהשפעות אפשריות הקשורות לחתימת הסכם המיזוג עם בנק מרכזי דיסקונט בע"מ, לרבות החלטת דירקטוריון הבנק בדבר עיכוב ביישום התכנית האסטרטגית עקב הליכי המיזוג כאמור. חידוש הצעדים ליישום התכנית האסטרטגית, ככל שיחודש היישום, יהיה כרוך בהתאמות הנובעות, בין השאר, מחלוף הזמן בה האסטרטגיה מעוכבת. זאת כגון הגדלה אפשרית של סכום הדיבידנד המיוחד לחלוקה, כדי שהבנק יגיע לרמת הון הליבה שתוכננה בתכנית, ודחיית המועד להשגת יעד התשואה להון. דירקטוריון הבנק עשוי לקבל החלטה בכל עת בעתיד על שינוי התכנית האסטרטגית בהתאם לשיקול דעתו ובכפוף להוראות לעניין ההתנהלות בתקופת הביניים עד למועד ההשלמה שנקבעו בהסכם המיזוג עם בנק מרכזי דיסקונט בע"מ. בכלל זה, אין כל ודאות במועד פרסום דוחות כספיים אלה כי הבנק אכן יחלק בעתיד דיבידנדים נוספים מעבר לסכומים אשר כבר חולקו (ובפרט, אין כל ודאות לעניין עיתוי החלוקות או הסכומים שיחולקו כאמור, אם וככל שיחולקו כאמור) ואין כל ודאות במועד פרסום דוח זה לעניין הרחבת הפעילות לתחומים חדשים והיקפה, ותוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מהערכות הבנק כמפורט בתכנית האסטרטגית.

חלק מהמידע בפסקה זו הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו [בסעיף 1](#) לעיל.

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירת התפתחויות כלכליות עיקריות ומגמות

בהתאם לאומדן ראשון שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לרבעון הראשון של שנת 2019, בתקופת הדוח גדל התוצר המקומי הגולמי (תמ"ג), במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, בשיעור של 5.2%. זאת, בהשוואה לעלויות בשיעורים של 3.9% ו-2.8%, בהתאמה, ברביעי הרביעי והשלישי אשתקד. עליית התמ"ג בתקופת הדוח הושפעה מגידול חריג במיסים על יבוא כלי רכב. ללא השפעת המיסים נטו על יבוא, עלה התמ"ג ברביעי הראשון של השנה בשיעור של 3.7%, לעומת עלייה של 3.0% ברביעי האחרון אשתקד. המדד המשולב למצב המשק שמפרסם בנק ישראל עלה בתקופת הדוח ב 0.9%, זהה לשיעור העלייה ברביעי המקביל בשנת 2018. על פי תחזית שפרסם בנק ישראל בחודש אפריל 2019, צמיחת התמ"ג בשנת 2019 צפויה להגיע לשיעור של 3.2%.

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד בתקופת הדוח וכן בתקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.3%. הירידה במדד המחירים לצרכן בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד הינה, בין השאר, תוצאה של עונתיות. כצפוי, בחודשים לאחר תקופת הדוח חזרו המחירים לעלות. לעונתיות זו השפעה על הכנסות והוצאות הריבית בתקופות הביניים של השנה.

מאחר ובבנק קיימות התחייבויות צמודות מדד אשר בהן נקבעה רצפת מינימום למדד המחירים לצרכן שהיה בעת העמדת אותן התחייבויות (מדד בסיס), הרי שבמקרה של ירידה במדד המחירים לצרכן אל מתחת לאותו מדד הבסיס, נוצרת השפעה חשבונאית של ירידת מדד המחירים לצרכן על התוצאות הכספיות וכפועל יוצא מכך גם על ההון. מאידך, הנכסים בהם קיימת רצפת מדד הם בהיקף זניח. למידע נוסף ראה הדיון ברגישות לשינויים במדד המחירים לצרכן בסעיף 3.1 להלן.

הציפיות לאינפלציה ל- 12 החודשים הקרובים (כפי שהן נגזרות מהתשואות בשוק ההון) עמדו בממוצע בחודש מרץ 2019 על 1.1%, לעומת 1.2% בממוצע בחודש דצמבר 2018 ולעומת 0.6% בממוצע בחודש מרץ אשתקד. ממוצע תחזיות האינפלציה ל- 12 החודשים הקרובים, של הבנקים וחברות הייעוץ המוסרים את תחזיותיהם באופן תדיר לבנק ישראל, עמד על 1.2% בחודש מרץ השנה, לעומת 1.1% בחודש דצמבר 2018 ולעומת 0.8% בחודש המקביל אשתקד. על פי תחזית שפרסם בנק ישראל בחודש אפריל 2019, בשנת 2019 צפויה האינפלציה להסתכם ב- 1.5%.

הציפיות לאינפלציה (כפי שהן נגזרות מהתשואות בשוק ההון) לשנה העוקבת ל- 12 החודשים הקרובים ולשלוש השנים שאחריהן (פורוורד - ציפיות לאינפלציה במהלך השנים האמורות), עמדו בממוצע בחודש מרץ 2019 על 1.5% ו- 1.7% בהתאמה, לעומת 1.5% ו- 1.6% בהתאמה בחודש דצמבר 2018 ולעומת 1.0% ו- 1.4%, בהתאמה, בחודש המקביל ב- 2018.

ריבית בנק ישראל, לאחר יציבות ברמה נמוכה של 0.10% במשך שלוש שנים ומחצה, עלתה לרמה של 0.25% לקראת סוף שנת 2018. על פי תחזית שפרסם בנק ישראל בחודש אפריל 2019, ריבית בנק ישראל צפויה לעמוד בתום 2019 על 0.5%. שיעורי הריבית בגין נכסי הבנק והתחייבויותיו, שהינם ריבית ניידת, משתנים בהתאם לשינויים בריבית בנק ישראל.

התשואות לפדיון על אג"ח ממשלתיות, שהינן ברמה נמוכה בראייה ההיסטורית, ירדו בתקופת הדוח, וזאת לאחר עלייה בתשואות אלו אשתקד. השוואה של התשואות של אג"ח ממשלתיות לטווחי זמן בינוניים בחודש מרץ 2019 לתשואות בחודש דצמבר 2018 מצביעה על ירידות של כ- 0.3 עד כ- 0.4 נקודות אחוז בתשואות באג"ח ממשלתיות הלא צמודות וירידות של כ- 0.4 עד כ- 0.5 נקודות אחוז בתשואות באג"ח ממשלתיות צמודות המדד. לעומת זאת, השוואה של התשואות של אג"ח ממשלתיות לטווחי זמן בינוניים בחודש מרץ השנה לתשואות בחודש המקביל אשתקד מצביעה על עלייה של כ- 0.2 עד כ- 0.3 נקודות אחוז בתשואות באג"ח ממשלתיות הלא צמודות ועל ירידות של כ- 0.1 עד כ- 0.2 נקודות אחוז בתשואות באג"ח ממשלתיות צמודות המדד. לירידה של התשואות, ובפרט באפיק צמוד המדד, השלכה ממתנת על מחירי השימושים של הבנק, כאשר מאז השקת התכנית האסטרטגית של הבנק בשנת 2017, ולאור תהליך התאמת המקורות במסגרתה, ראה [סעיף 1.4](#) לעיל, לא קיימת השפעה מקוזת דומה מבחינת מחירי המקורות מכיוון שהבנק לא הנפיק אג"ח צמודי מדד.

מדד אגרות החוב הממשלתיות עלה בתקופת הדוח בשיעור של 2.8%, לעומת עלייה של 0.2% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת ירידה בשיעור של 1.3% במהלך 2018 כולה. לעניין השפעת עליית שיערי האג"ח הממשלתיות על הרווח הכולל האחר בתקופת הדוח, ראה [סעיף 2.2\(ג\)](#) להלן. יצוין שעד לתום הרבעון השלישי של 2018 ניירות הערך הסחירים אותם החזיק הבנק היו אך ורק אגרות חוב ממשלתיות וכן מק"מ, אולם אשתקד עדכן הבנק את מדיניות ההשקעה, כך שתאפשר רכישת אג"ח קונצרני סחיר של בנקים בישראל (לא אג"ח להמרה ולא מכשירי הון אשר מוכרים ככאלה אצל הגוף שהנפיק אותן) ובכפוף למגבלות לגבי סכום חשיפה, דירוג וסחירות. ניירות הערך המוחזקים על ידי הבנק, מסווגים כזמינים למכירה ו/או מסווגים לתיק המוחזק לפדיון. לפרטים נוספים, ראה סעיפים [2.3 \(א'\)](#) ו- [2.4 \(3\)](#) להלן וכן [ביאור 5](#) לתמצית הדוחות הכספיים.

לעניין צעדי חקיקה והסדרה הנוגעים לתחומי הפעילות של הבנק, ראה סעיף 2.4 בדוח ממשל תאגידי.

חלק מהמידע בפסקה זו הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 1 לעיל.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים (המשך)

2.1.1 סקירת התפתחויות כלכליות עיקריות ומגמות (המשך)

אירועי סיכון הידועים לציבור

בתקופה המדווחת לא התרחשו אירועי סיכון או הפסד מהותיים לבנק, או אירועים שלהערכת הבנק עשוי להיות להם פוטנציאל להפסד מהותי.

יחד עם זאת, נציין כי המגבלות אותן קיבל הבנק על עצמו במסגרת הסכם המיזוג שנחתם עם בנק מרכזית דיסקונט והעיכוב עליו הוחלט ביישום התכנית האסטרטגית של הבנק, ובכלל זה לעניין המשך חלוקת דיבידנד לבעלי המניות, צפויים להביא לדחייה במועד הצפוי להשגת היעדים הפיננסיים שנקבעו בתכנית האסטרטגית.

להלן מידע על החשיפות הקיימות והמתפתחות המובילות בבנק, להערכתנו:

אף כי לאור מאפייני והיסטוריית פעילותו של הבנק נראה כי הסבירות לאירועי כשל תפעולי מהותי היא נמוכה יחסית, הרי שבשל היקפי הפעילות הגבוהים בעסקאות בודדות הסיכון קיים (אף כי בהסתברות נמוכה) לכשל תפעולי, כולל בשל סיכונים סייבר, הונאה או מעילה, הרי שההתייחסות בבנק לסיכון התפעולי היא כסיכון מהותי.

על אף שהבנק עומד בכל דרישות הנזילות, נציין כי קיימת בבנק ריכוזיות גבוהה יחסית של מפקידי פיקדונות לזמן קצר. הבנק פועל לגיוון המפקידים וכן לפיזור מקורותיו, וקבע מגבלה פנימית לגבי יחס כיסוי הנזילות ברמה של 120%, הגבוהה מהמגבלה הרגולטורית (100%).

ככלל, הבנק עמד במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 בכל המגבלות המהותיות החלות על פעילותו, ובכלל זה מגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל ומגבלות שקבע הדירקטוריון.

2.1.2 אירועים שחלו לאחר תקופת הדוח העשויים לגרום לשינויים מהותיים במצב עסקי הבנק

לעניין הסתמכות הבנק על סוכנות דירוג S&P לצורך מדידת הלימות הון, החל בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2019, ראה [ביאור 8 \(1\)](#) לדוחות הכספיים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים (המשך)

2.1.3 שינויים במבנה הקבוצה

החל מיום 18 במרץ 2018, הבנק הפך להיות בנק ללא גרעין שליטה.

לפרטים נוספים לעניין מכירת השליטה בבנק על ידי Dexia Credit Local, בעלת השליטה הקודמת בבנק, ראו סעיף 2.1.3 לדוח דירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2018.

עם שינוי סטטוס הבנק לתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, כמשמעות מונח זה בפקודת הבנקאות, השתנו חובות הדיווח של בעלי המניות כלפי הבנק ובאופן משלים לכך קמה חובה מצד הבנק לפרסם לציבור ולבנק ישראל דיווח בדבר בעלי עניין ובעלי מניות מהותיים, המחזיקים מעל 1% בהון מניות הבנק. לעניין פירוט בדבר חובות הדיווח של בעלי מניות, ראו דיווח מידי מיום 30 באפריל 2018 (אסמכתא מס' 034416-01-2018) ומיום 28 במרץ 2019 (מס' אסמכתא 027159-01-2019). כן ראו לעניין זה [סעיף 2.4 \(א'\)](#) בדוח ממשל תאגידי להלן, בהתייחס לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.

חתימה על הסכם מיזוג

ביום 9 ביולי 2018 הודיע הבנק על קבלת מכתב מטעם בנק דיסקונט לישראל בע"מ בעניין בקשה לכניסה למשא ומתן למיזוג. ביום 14 באוגוסט 2018 הודיע הבנק כי התקשר עם בנק השקעות על מנת ללוות את דירקטוריון הבנק ואת ועדת האסטרטגיה, בין היתר, בבחינת אפשרויות למיזוג הבנק ו/או מכירת מניות הבנק, והתהליך הנלווה לכך. לפרטים ראו דיווח מידי שפרסם הבנק ביום 14 באוגוסט 2018 (מס' אסמכתא 075514-01-2018). ביום 16 באוגוסט 2018 הודיע הבנק כי התקבלה בבנק הצעה בלתי מחייבת מטעם בנק דיסקונט לרכישת מלוא מניות הבנק ומיזוג עם בנק מרכזי דיסקונט.

ביום 12 בספטמבר 2018 הודיע הבנק כי ביום 6 בספטמבר 2018, לאחר משא ומתן שקיים הבנק עם בנק דיסקונט, נמסרה לבנק הצעת בנק דיסקונט לרכישת מלוא הונו המונפק של הבנק, במחיר של 758.59 ש"ח למניה (מתואם לדיבידנדים שיחולקו על ידי הבנק, ככל שיחולקו, עד למועד השלמת העסקה) בידי בנק דיסקונט או חברה בבעלותו המלאה בדרך של מיזוג משולש הופכי (להלן: "ההצעה" ו-"התמורה למניה", בהתאמה).

דירקטוריון הבנק דן בהצעה והודיע לבנק דיסקונט כי התמורה למניה מקובלת על הדירקטוריון וכי הבנק יכנס למשא ומתן עם בנק דיסקונט מתוך מטרה להתקשר בהסכם מיזוג מחייב.

ההצעה היתה כפופה למספר תנאים, בהם: ביצוע בדיקת נאותות ממוקדת, חתימת הסכם מיזוג מחייב, קבלת כל האישורים הנחוצים על פי דין או הסכם לביצוע המיזוג, בכלל זה אישור בנק ישראל ואישור רשות ההגבלים העסקיים. הצדדים קבעו כי הסכם המיזוג ייחתם, ככל שייחתם, עד ליום 25 באוקטובר 2018 (מועד אשר ניתן להארכה בהסכמת הצדדים, להלן: "המועד האחרון"). עסקת המיזוג, ככל שתבוצע, תעשה על פי מצב הבנק כפי שיהיה בעת חתימת הסכם המיזוג. הוסכם, כי עד למועד האחרון ינוהל המשא ומתן בין הבנק לבין בנק דיסקונט על בסיס בלעדי.

ביום 24 באוקטובר 2018 הודיע הבנק כי המועד האחרון לחתימת הסכם המיזוג הוארך עד ליום 22 בנובמבר 2018 (מועד אשר ניתן להארכה בהסכמת הצדדים), ובהתאם הוארכה גם תקופת הבלעדיות עליה הסכימו הצדדים עד למועד הנ"ל.

ביום 13 בנובמבר 2018, נחתם הסכם מיזוג (להלן: "הסכם המיזוג") בין הבנק לבנק מרכזי דיסקונט בע"מ (להלן: "בנק מרכזי דיסקונט"), במסגרתו, בכפוף להתקיימות התנאים המתלים הקבועים בו, יתמזג הבנק עם ולתוך בנק מרכזי דיסקונט במיזוג הסכמי לפי הפרק הראשון לחלק השמיני לחוק החברות, תשנ"ט-1999, כנגד תשלום לבעלי מניות הבנק של תמורה במזומן בסך של 758.59 ש"ח למניה ובסך כולל של כ- 670 מיליוני ש"ח (להלן: "התמורה לבעלי המניות").

בנק דיסקונט לישראל בע"מ, חברת האם של בנק מרכזי דיסקונט, חתם על הסכם המיזוג כערב להתחייבות התשלום של בנק מרכזי דיסקונט על פי הסכם המיזוג.

הצדדים להסכם המיזוג הסכימו כי אם איזה מהתנאים המתלים, שעיקרם מתואר להלן, לא יתקיים עד ליום 1 ביוני 2019 (להלן: "המועד האחרון"), למעט אם ניתן על קיומו ויתור בהתאם להוראות הסכם המיזוג, ככל שרלוונטי, ייחשב הסכם המיזוג כבטל, אלא אם הסכימו הצדדים בכתב לדחות את המועד האחרון. כמפורט להלן, הצדדים להסכם המיזוג הסכימו, בכפוף לאישור האסיפה הכללית של הבנק, על דחיית המועד האחרון ליום 1 בספטמבר 2019.

בהתאם להוראות הסכם המיזוג, מאחר שהסכם המיזוג לא הושלם עד ליום 1 באפריל 2019, התמורה לבעלי המניות (כהגדרת מונח זה לעיל), תוגדל בסכום של 1.25 מיליוני ש"ח לחודש, החל מיום 1 באפריל 2019 ועד ליום 31 במאי 2019, ובסך הכל ב- 2.5 מיליוני ש"ח בגין תקופה זו. עוד הגיעו הצדדים להסכם המיזוג להסכמה, כי בגין התקופה הנוספת שמיום 1 ביוני 2019 ועד למועד השלמת העסקה נשוא הסכם המיזוג, תשולם לבעלי המניות של הבנק תמורה בסכום של 2.25 מיליוני ש"ח לחודש או החלק היחסי. כמו כן, אם הבנק יחלק דיבידנד עד למועד השלמה של העסקה נשוא הסכם המיזוג, בכפוף להסכמת בנק מרכזי דיסקונט מראש, תותאם התמורה לבעלי המניות בשים לב לסכום הדיבידנד שיחולק כאמור.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים (המשך)

2.1.3 שינויים במבנה הקבוצה (המשך)

חתימה על הסכם מיזוג (המשך)

השלמת העסקה על פי הסכם המיזוג הותנתה בהתקיימותם של תנאים מתלים, לרבות: (1) אישור בנק ישראל; (2) אישור הממונה על התחרות (לשעבר: הממונה על הגבלים עסקיים); (3) קבלת כל אישור רגולטורי אחר ככל שדרש; (4) אישור האסיפה הכללית של הבנק; (5) אישור רשות המיסים לביצוע המיזוג בפטור ממס הכנסה וממס ריווח לחברות המתמזגות לפי חלק ה' לפקודת מס הכנסה; (6) לא חל שינוי מהותי לרעה במצבו של הבנק, ובכלל זה, אירוע אשר עלול להפחית את הון הבנק בשיעור של 10% ומעלה ולא הועמדו לפירעון מידי אשראים מהותיים שהועמדו למוניציפל הנפקות בע"מ, חברת הבת; (7) לא חל עד מועד השלמה כל אירוע אשר כתוצאה ממנו קיים חשש סביר כי לא יהיה ביכולתה של החברה הממוזגת לעמוד בהחייבויותיה לנושיה; (8) קבלת תעודת מיזוג מרשם החברות בדבר המיזוג.

בהסכם המיזוג נקבעו הוראות לעניין התחייבות הצדדים לפעול במשותף לשם קיום מהיר ומלא של התנאים המתלים, וכן נקבעו בו נסיבות בהן יראו תנאי מתלה כאילו לא התקיים, עקב קיומם של תנאים מכבידים בהם מותנה אישור או היתר רגולטורי. בהסכם המיזוג נקבעו הוראות לעניין ההתנהלות בתקופת הביניים שעד למועד השלמה, לפיהן הבנק וחברת הבת תנהלנה את עסקיהן במהלך העסקים הרגיל שלהן, כפי שנהלו סמוך למועד חתימת ההסכם, ובכלל זה, התחייב הבנק לשמור על המיקוד העסקי ברשויות מקומיות ובתאגידים מוניציפליים.

ביום 3 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מיזוג הבנק עם ולתוך בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, בכפוף להתקיימות התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג. אישור האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את הסכם המיזוג כאמור, הינו אחד התנאים המתלים אשר נקבעו בהסכם המיזוג בין הבנק לבין קבוצת דיסקונט, ואשר השלמת עסקת המיזוג מותנית בהתקיימותם.

ביום 23 במאי 2019 התקבלה הסכמת הממונה על התחרות לאישור המיזוג (בכפוף לתנאים) בין הבנק למרכנתיל (להלן: "אישור הממונה על התחרות" ו-"החברות המתמזגות", בהתאמה). הסכמת הממונה על התחרות ניתנה בכפוף לתנאים, שעיקרם הוא העברת חלק מתיק האשראי לרשויות מקומיות בעלות סיכון אשראי גבוה יחסית (להלן: "תיק האשראי") באופן בלתי חוזר לרוכש בעל משאבים וכישורים הנדרשים על מנת לנהל את תיק האשראי, להעניק אשראי לרשויות מקומיות בעתיד ולהתחרות בחברות המתמזגות ביחס לכלל סוגי הרשויות המקומיות, ובכלל זה לרשויות מקומיות בעלות דרגת סיכון גבוהה. זהות הרוכש, היקף תיק האשראי והרכבו יאושרו על ידי הממונה על התחרות טרם העברתו.

ביום 23 במאי 2019 אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישורה של האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק, את הארכת הסכם המיזוג ובכלל זה את הארכת המועד האחרון להתקיימות התנאים המתלים כקבוע בהסכם המיזוג לפרק זמן נוסף של שלושה חודשים, כך שהמועד האחרון להשלמת התנאים המתלים יהיה 1 בספטמבר 2019 (במקום 1 ביוני 2019), וזאת כדי לאפשר את השלמת התנאים הקבועים באישור הממונה על התחרות והשלמת יתר התנאים המתלים, כקבוע בהסכם המיזוג. בהמשך לכך, הודיע הבנק על זימונה של אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק שעל סדר יומה הארכת הסכם המיזוג ליום 30 ביוני 2019.

השלמת עסקת המיזוג כפופה להתקיימות תנאים מתלים נוספים, אשר חלקם אינם בשליטת הבנק. בהתאם, אין ודאות כי עסקת המיזוג תושלם.

לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים שפירסם הבנק ביום 14 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 102928-01-2018), ביום 30 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא 120133-01-2018), ביום 3 בינואר 2019 (מס' אסמכתאות 001525-01-2019 ו-001528-01-2019) וביום 23 במאי 2019 (מס' אסמכתא 043887-01-2019) (מס' אסמכתא 043914-01-2019).

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים (המשך)

2.1.3 שינויים במבנה הקבוצה (המשך)

הצעת בנק ירושלים לכניסה למשא ומתן לרכישת מניות הבנק

ביום 27 במרץ 2018 התקבל בבנק מכתב מאת בנק ירושלים בע"מ המבקש להיכנס למו"מ מתוך מטרה לרכוש 100% ממניות הבנק ולמזגו לבנק ירושלים. ביום 15 באפריל 2018, התקבל בבנק כתב עמדה מאת מרכז השלטון המקומי בישראל (ע.ר.), בעל עניין בבנק, זאת בהמשך לדיווח מידי שפירסם הבנק ביום 27 במרץ 2018 בדבר פניית בנק ירושלים לבנק. ביום 17 באפריל 2018 פרסם דירקטוריון הבנק את תשובתו להצעת בנק ירושלים ועל פיה התבקשה הצגת הצעה מלאה מטעם בנק ירושלים, לרבות פרטים אודות מחיר, סוג התמורה (מזומן ו/או מניות), תנאים אחרים וכו'. ביום 6 במאי 2018 התקבל בבנק מכתב נוסף מטעם בנק ירושלים. ביום 14 באוגוסט 2018 הודיע הבנק כי התקשר עם בנק השקעות על מנת ללוות את דירקטוריון הבנק ואת ועדת האסטרטגיה, בין היתר, בבחינת אפשרויות למיזוג הבנק ו/או מכירת מניות הבנק, והתהליך הנלווה לכך.

ביום 28 באוגוסט 2018 התקבלה בבנק הצעה בלתי מחייבת מטעם בנק ירושלים למיזוג בין הבנק לבנק ירושלים. לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים מיום 27 במרץ 2018 (אסמכתא 01-2018-024891), מיום 15 באפריל 2018 (אסמכתא 01-2018-030915), מיום 17 באפריל 2018 (אסמכתא 01-2018-031926), מיום 6 במאי 2018 (אסמכתא 01-2018-035901), מיום 14 באוגוסט 2018 (מס' אסמכתא 01-2018-075514) ומיום 29 באוגוסט 2018 (מס' אסמכתא 01-2018-079624).

כאמור לעיל, ביום 12 בספטמבר 2018 הודיע הבנק על כניסה למשא ומתן עם בנק דיסקונט על בסיס בלעדי מתוך מטרה להתקשר בהסכם מיזוג מחייב.

ביום 7 בנובמבר 2018 התקבלה בבנק הצעה בלתי מחייבת מבנק ירושלים למיזוג בין הבנק לבנק ירושלים. לפרטים ראו דיווח מידי מיום 8 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 01-2018-101029).

ביום 14 בנובמבר 2018 הודיע הבנק כי, לאחר דיון מעמיק שקיים דירקטוריון הבנק בהצעת בנק ירושלים, תוך בחינת שיקולים הקשורים להתקיימות העסקה, החליט הדירקטוריון, בהתבסס, בין היתר, על חוות דעת כלכליות אשר התקבלו בבנק, כי הצעת בנק ירושלים נחותה מההצעה המוצעת לבעלי המניות על ידי קבוצת דיסקונט, ובכלל זה כי התמורה המוצעת על ידי בנק ירושלים לבעלי המניות של הבנק נמוכה באופן משמעותי מהתמורה המוצעת להם על ידי קבוצת דיסקונט, וכי, בנסיבות אלו, החליט דירקטוריון הבנק לדחות את הצעת בנק ירושלים. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 14 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא 01-102925).

ביום 25 בדצמבר 2018 התקבלה בבנק פנייה מבנק ירושלים בנוגע להצעתם למיזוג אסטרטגי בין הבנק לבנק ירושלים, במסגרתה התבקשה, בין היתר, דחיית האסיפה הכללית המיוחדת של בעלי מניות הבנק אשר זומנה ליום 3 בינואר 2019. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 25 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא 01-2018-118636).

ביום 27 בדצמבר 2018 התקבל בבנק מכתב מטעם נוקד קפיטל בע"מ, בעל מניות בבנק, ובמסגרתו התבקש הבנק שלא לדחות את קיום האסיפה הכללית המיוחדת אשר זומנה ליום 3 בינואר 2019. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 30 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא 01-2018-119995).

ביום 1 בינואר 2019 הודיע הבנק לבנק ירושלים כי, לאחר דיון מעמיק שקיים דירקטוריון הבנק במכתב בנק ירושלים ובטענותיהם, דוחה הבנק את טענות בנק ירושלים המופיעות במכתבם ואת בקשתם לדחיית אסיפת בעלי מניות הבנק אשר זומנה ליום 3 בינואר 2019. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 2 בינואר 2019 (מס' אסמכתא 01-2019-000532).

ביום 17 במרץ 2019 התקבלה בבנק פנייה מבנק ירושלים בנוגע להצעתם למיזוג אסטרטגי בין הבנק לבנק ירושלים. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 17 במרץ 2019 (אסמכתא 01-2019-021756). ביום 2 באפריל 2019 הודיע הבנק לבנק ירושלים כי הבנק פועל להשלמת עסקת המיזוג עם בנק מרכנתיל דיסקונט בהתאם למוסכם וכפי מחויבותיו על פי הסכם המיזוג והחלטת האסיפה הכללית. וכי בהתחשב בהוראות הסכם המיזוג, בהשלכות שעלולות להיות להפרתו, ובכך שמכתב בנק ירושלים מתאפיין בניסוחים עמומים ואינו מעלה הצעה חדשה כלשהי, החליט הדירקטוריון שלא לשנות מהחלטתו, כפי שנמסרה לבנק ירושלים בעבר. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 2 באפריל 2019 (מס' אסמכתא 01-2019-030063).

חלק מהמידע בפסקה זו הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו ב**סעיף 1** לעיל.

2.1.4 שינויים במדיניות, באומדנים ובהערכות שווי חשבונאיים

נכון ליום 31 במרץ 2019, לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית אותה מיישם הבנק. לעניין המדיניות החשבונאית של הבנק, ראה **ביאור 1** לתמצית הדוחות הכספיים.

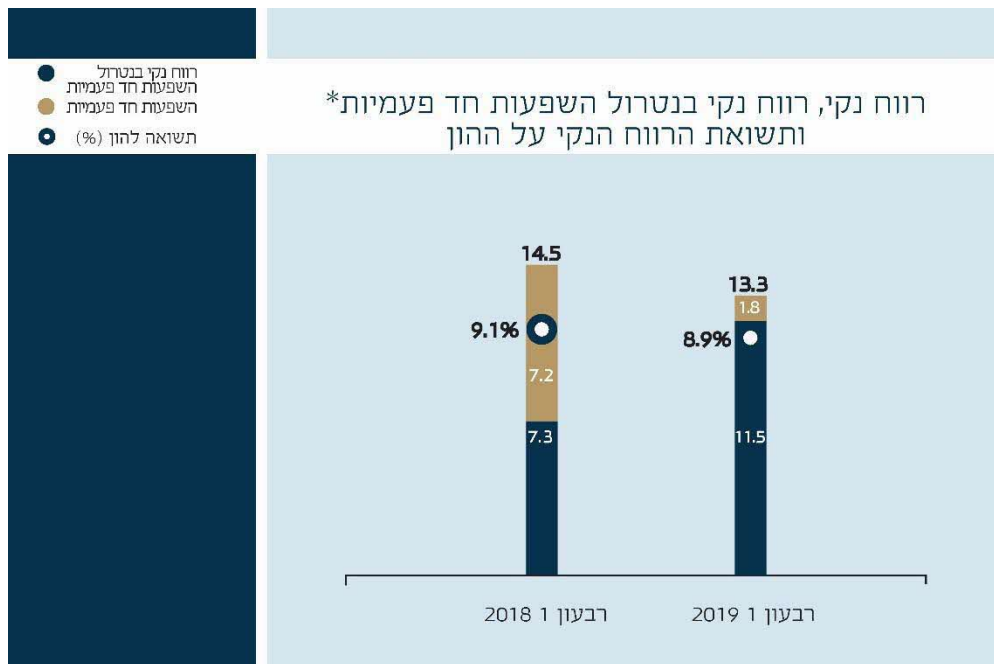
א. רווח ורווחיות:

הרווח הנקי הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 13.3 מיליוני ש"ח לעומת 14.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 8.3%.

בתקופה הנסקרת השלים הבנק את התאמת המקורות לשימושי, לאחר מכירת תיק האשראי בשנת 2017, דבר אשר הגדיל את הכנסות הריבית נטו. הגידול בהכנסות הריבית נטו בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב- 5.7 מיליוני ש"ח (3.7 מיליוני ש"ח לאחר מס). גידול זה קוזז על ידי ירידה בסך 8.1 מיליוני ש"ח (5.3 מיליוני ש"ח לאחר מס) מרווחים חד פעמיים שנרשמו ברבעון המקביל אשתקד ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה וכן על ידי עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך 0.6 מיליון ש"ח (0.4 מיליון ש"ח לאחר מס).

הרווח הנקי של הבנק לרבעון הראשון של שנת 2019 בניטרול ההשפעות החד פעמיות של הכנסות בגין הפסדי אשראי ורווחים ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה הסתכם לסך של 11.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע (במונחים שנתיים): 8.9% בתקופה הנסקרת לעומת 9.1% בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע בשנת 2018 כולה עמדה על 5.4%. לעניין זה "הון עצמי ממוצע" משמעו "סך כל האמצעים ההוניים" כפי שהוצג ב**נספחים** לדוח על ממשל תאגידי, בסעיף ביקורת ופרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם בניכוי/בתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

* בניטרול הכנסות בגין הפסדי אשראי ורווחים ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה.

הרווח למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 15.2 ש"ח לעומת 16.5 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. הכנסות והוצאות:

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 24.0 מיליוני ש"ח, לעומת 18.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של 5.7 מיליוני ש"ח אשר מהווה עליה של כ- 31.1%. עיקר הגידול בהכנסות הריבית נטו נובע מירידה בהוצאות הריבית על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך 4.0 מיליוני ש"ח, כתוצאה מתהליך שביצע הבנק במהלך שנת 2018 להתאמת מקורות הבנק לשימושי, וכן מעליה בסכום עמלות פירעון מוקדם בסך 1.7 מיליוני ש"ח.

פער הריבית לתקופה הנסקרת הינו 1.42% לעומת 0.92% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בפער הריבית נבע בעיקר מהתאמת מקורות הבנק לשימושי, כאמור לעיל, שבא לידי ביטוי בירידה בשיעור ההוצאה על אגרות החוב שהנפיק הבנק.

שיעור ההכנסה מריבית בתקופה הנסקרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד גדל ב- 0.27% מ- 1.80% ל- 2.07%.

שיעור ההוצאה מריבית בתקופה הנסקרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד קטן ב- 0.23% מ- 0.88% ל- 0.65%.

התשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בתקופה הנסקרת הינה 1.53% לעומת 1.09% בתקופה המקבילה אשתקד. גידול שנבע מתהליך התאמת מקורות הבנק, כאמור לעיל.

לפרטים נוספים, ראה [סעיף 3.1](#), שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק (מאוחד) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, לנספחים בפרק ממשל תאגידי להלן.

לשינויים בכמויות ובמחירים ראה [סעיף 3.2](#) לנספחים בפרק הממשל תאגידי להלן.

להלן התפתחות הכנסות הריבית נטו של הבנק והתפתחות פערי הריבית לאורך התקופה המדווחת:

ב. הכנסות והוצאות (המשך):

הכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתקופה הנסקרת בהכנסה בסך של 2.8 מיליוני ש"ח לעומת 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון בהפרשה להפסדי אשראי ברבעון הנוכחי נובע מירידה בריכוזיות בענף שירותים ציבוריים וקהילתיים אשר הקטין את ההפרשה בגין הריכוזיות שנכללת בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. לפרטים נוספים בדבר אופן חישוב ההפרשה ראה ביאור 1 טו' לדוחות הכספיים לשנת 2018.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה בסך של 85.9 מיליוני ש"ח לעומת 88.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

הכנסות ריבית, נטו, לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 26.8 מיליוני ש"ח לעומת 21.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 26.4%.

הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית הסתכמו בתקופה הנסקרת בהכנסה בסך 1.2 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך 9.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הראשון של שנת 2018 נרשם רווח ממימוש אגרות חוב בסך 8.1 מיליוני ש"ח כתוצאה ממכירת תיק ניירות הערך הזמינים למכירה של הבנק.

להלן השינויים בהכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית:

31 במרץ		
2018	2019	
8.1	-	רווח (הפסד) ממימוש אגרות חוב
1.2	1.2	רווח בגין הלוואות שנמכרו
9.3	1.2	סך הכל

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 2.5 מיליוני ש"ח לעומת 2.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 11.3 מיליוני ש"ח לעומת 10.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 4.6%.

הרווח לפני מסים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 19.2 מיליוני ש"ח לעומת 22.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 13.1%.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 5.9 מיליוני ש"ח לעומת 7.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הינו 30.73% לעומת 34.4% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בשיעור המס האפקטיבי נבע מרישום הכנסות מיסים ברבעון הראשון של שנת 2019 כתוצאה מסגירת שומות של שנים קודמות.

שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק ברבעון הראשון של 2019 הינו 34.2%, זהה לתקופה המקבילה אשתקד.

ג. התפתחויות ברווח הכולל האחר:

הרווח הכולל האחר הסתכם ליום 31 במרץ 2019 בסך 17.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 8.3 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018. הגידול נובע משתי סיבות עיקריות:

(1) ברבעון הראשון של שנת 2018 מומש תיק ניירות הערך הזמינים למכירה בסך 581.4 מיליוני ש"ח אשר הקטין את הרווח הכולל של הרבעון הראשון של 2018 בסך של 9.5 מיליוני ש"ח (6.2 מיליוני ש"ח נטו ממס).

(2) ברבעון הראשון של שנת 2019 נרשמו עליות בשוק אגרות החוב הממשלתיות אשר הגדילו את הרווח הכולל בסך של 6.2 מיליוני ש"ח (4.0 מיליוני ש"ח נטו ממס).

גידול זה קוזז בחלקו על ידי ירידה ברווח הנקי ברבעון הראשון של שנת 2019 בסך 1.2 מיליוני ש"ח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

א. המבנה וההתפתחויות המהותיות בתקופה המדווחת של הנכסים וההתחייבויות:

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2019 הסתכם ב- 6,569.0 מיליוני ש"ח לעומת 7,122.2 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018, קיטון של כ- 7.8%. עיקר הקיטון במאזן נובע מירידה ביתרת המזומנים, בפקדונות בבנקים ובהתחייבויות, כמפורט להלן.

מזומנים ופיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 1,216.6 מיליוני ש"ח לעומת 1,798.9 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018. הקיטון בשיעור של כ- 32.4% נבע בעיקרו מפרעונות של אגרות חוב שהנפיק הבנק בעבר ומקיטון בפקדונות מבנקים.

ניירות הערך ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 705.6 מיליוני ש"ח לעומת 611.4 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ- 15.4%. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 נרכשו אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח וכ- 20 מיליוני ש"ח אגרות חוב של תאגידים בנקאיים ישראלים, שסווגו לתיק הזמין למכירה.

ליום 31 במרץ 2019, תיק ניירות הערך של הבנק כולל: אגרות חוב ממשלתיות המסווגות לתיק המוחזק לפדיון, אגרות חוב ממשלתיות המסווגות לתיק הזמין למכירה וכן אגרות חוב של תאגידים בנקאיים בישראל בסך 454.3 מיליוני ש"ח, 179.6 מיליוני ש"ח ו- 71.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ליום 31 בדצמבר 2018 כלל תיק ניירות הערך של הבנק אגרות חוב ממשלתיות המסווגות לתיק המוחזק לפדיון, אגרות חוב ממשלתיות המסווגות לתיק הזמין למכירה וכן אגרות חוב של תאגידים בנקאיים בישראל בסך 461.7 מיליוני ש"ח, 98.0 מיליוני ש"ח ו- 51.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

אשראי לציבור (לפני הפרשה להפסדי אשראי) ליום 31 במרץ 2019 הסתכם ב- 4,610.8 מיליוני ש"ח לעומת 4,678.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון של כ- 1.5%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2019	
(3.0)	1,355.3	1,314.4	צמוד
(0.8)	3,234.9	3,210.5	לא צמוד
(1.4)	4,590.2	4,524.9	סך הכל

לפירוט של סיכון אשראי, לרבות אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים ראה [סעיף 3.1](#) להלן וסעיף 2ד בדוח הסיכונים.

נכסים אחרים ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 98.1 מיליוני ש"ח לעומת 97.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 1.1%.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 4,082.6 מיליוני ש"ח לעומת 4,077.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

להלן נתונים על היקפי פיקדונות הציבור, נטו לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2019	
5.0	12.0	12.6	צמוד
0.1	4,065.9	4,070.0	לא צמוד
0.1	4,077.9	4,082.6	סך הכל

א. המבנה וההתפתחויות המהותיות בתקופה המדווחת של הנכסים וההתחייבויות (המשך):

פיקדונות מבנקים ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 47.5 מיליוני ש"ח לעומת 405.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. כל הסכומים הנכללים בסעיף זה נובעים מיתרות בסליקה בבנק ישראל אשר סולקו ביום העסקים העוקב.

אגרות החוב, כתבי ההתחייבות הנדחים וניירות הערך המסחריים ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 1,794.1 מיליוני ש"ח לעומת 2,008.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון בשיעור של 10.7%. הקיטון נבע כתוצאה מפרעונות שוטפים ברבעון הראשון של שנת 2019.

התחייבויות אחרות ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב- 19.6 מיליוני ש"ח לעומת 22.6 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון בשיעור של 13.3%.

ב. הון והלימות הון:

ההון העצמי ליום 31 במרץ 2019, הסתכם ב- 625.2 מיליוני ש"ח לעומת 607.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 2.9%. הגידול נבע בעיקר מהרווח הנקי של הבנק לתקופת הדוח בסך 13.3 מיליוני ש"ח ומגידול של 4.1 מיליוני ש"ח נטו ממש בקרן ההון בגין ניירות ערך זמינים למכירה.

ההון הכולל המחושב בהתאם להוראות באזל, ליום 31 במרץ 2019, הסתכם ב- 668.5 מיליוני ש"ח לעומת 664.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. עיקר הגידול נבע מהגידול בהון העצמי.

הון רובד 1 ליום 31 במרץ 2019, הסתכם ב- 621.4 מיליוני ש"ח לעומת 603.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. העליה נובעת מגידול בהון העצמי של הבנק.

נכסי הסיכון בגין סיכון אשראי ליום 31 במרץ 2019, הסתכמו ב- 2,030.4 מיליוני ש"ח לעומת 3,077.5 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הסיבה העיקרית לירידה בסכום הנכסים המשוקללים לסיכון לעומת סוף שנת 2018, היא החלטת הבנק לעשות שימוש, החל מרבעון זה, בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד. כתוצאה מכך, כל החובות של הישויות בסקטור הציבורי וחובות של תאגידים בנקאיים שוקללו לפי מקדם 20% במקום לפי מקדם 50% שהיה עד כה. כתוצאה מהשינוי האמור ירדו נכסי סיכון האשראי ב- 1,051.4 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה [ביאור 8](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

נכסי סיכון בגין סיכון שוק

הבנק אינו נדרש להקצות הון בגין סיכונים שוק, בהתאם להוראות בנק ישראל, מאחר ולבנק אין חשיפות לסיכונים שוק שבגינם נדרש להקצות הון.

נכסי הסיכון בגין סיכון תפעולי ליום 31 במרץ 2019, הסתכמו ב- 232.4 מיליוני ש"ח לעומת 235.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון הינו 27.46% ליום 31 במרץ 2019, לעומת 18.23% ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול ביחס ההון רובד 1 נבע בעיקר מירידה בנכסי סיכון האשראי, כתוצאה מהחלטת הבנק לעשות שימוש, החל מרבעון זה, בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד, כאמור לעיל.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון שחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201 בדבר "מדידה והלימות הון" (הוראות באזל III), הינו 29.54% ליום 31 במרץ 2019 לעומת 20.04% ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול ביחס ההון הכולל נבע בעיקר מירידה בנכסי סיכון האשראי, כתוצאה מהחלטת הבנק לעשות שימוש, החל מרבעון זה, בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד, כאמור לעיל.

מגבלת לווים גדולים, אשר מהווה את המגבלה האפקטיבית של הבנק מבחינת הון, ליום 31 במרץ 2019, עמדה על 93.9% ביחס למגבלה בשיעור של 120%. ראה [סעיף 2.3.1](#) בפרק ממשל תאגידי.

יחס המינוף שחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף" עמד על 9.2% לתום התקופה הנסקרת לעומת 8.3% לתום שנת 2018.

יחס המינוף המזערי הנדרש מהבנק על ידי המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2018, הינו 5%. לפרטים נוספים ראה טבלה 15 בדוח הסיכונים.

לעניין התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר, ראה לעיל.

להלן מפורטים מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק:

1. עסק

במגזר זה נכללים כלל לקוחות הבנק, למעט גופים מוסדיים ותאגידים בנקאיים. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, יש לפצל את הלקוחות שנכללים במגזר זה ל-3 תתי קבוצות: עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים כאשר החלוקה בין מגזרים אלו תהיה על פי מחזור הפעילות של הלקוח כדלהלן:

עסקים זעירים וקטנים: עסקים שמחזור פעילותם קטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
 עסקים בינוניים: עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
 עסקים גדולים: עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.

מאפייני המגזר ומהלך העסקים

מגזר עסק מעניק אשראים ושירותים בנקאיים למגזר העירוני ותאגידים שבשליטתו ולסקטור הציבורי האחר כגון ספקים ונותני שירותים לסקטור העירוני, תאגידים ממשלתיים ומימון פרויקטים ציבוריים אחרים וכן לסקטורים נוספים. המוצרים העיקריים הניתנים ללקוחות המגזר הינם:

1. ניהול חשבונות רגילים ומיוחדים.
2. מתן אשראי.
3. דוחות ניהוליים ומנהליים ייחודיים.
4. פיקדונות בריבית משתנה או קבועה.

הסקטור העירוני בישראל בולט ברב גוניות. בישראל כיום כ-250 רשויות מקומיות (ערים, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות). קיימת שונות רבה בין הרשויות המקומיות ברמת המשאבים, היקפי התקציב השוטף והפיתוח, דרכי הניהול, גירעונות/עודפים בתקציב, תשתיות, נכסים, מיקום גיאוגרפי, המצב החברתי-כלכלי של התושבים/רשות וגודל.

החל משנת 2005, מעמיד הבנק אשראי לרשויות מקומיות לצורך מימון תוכניות הבראה. לשם הבטחת פירעון האשראי שהועמד ושיועמד לרשויות אלה (ככל שיועמד, בין היתר, בכפוף לאמות מידה בנקאיות מקובלות ולאחר שיינתן אישור הבנק ואישור מאת משרד הפנים להעמדת האשראי, בהתאם לתנאי ושלבי תוכניות הבראה של הרשויות המקומיות), הסכימה הממשלה לאשר לאותן רשויות להמחות על דרך השעבוד את זכותן לכספי מענק האיזון, המממן את הפער בין ההוצאות המאושרות להכנסות המאושרות, שמעביר משרד הפנים לרשויות המקומיות. שיעור המחאת הזכות מכל העברה של מענק איזון שמעביר משרד הפנים הינו בשיעור מירבי מצטבר (למלוא האשראי) של בין 0% ועד 45% ובלבד שהסכום המומחה לא יעלה על סכום ההחזר החודשי בהתאם ללוח הסיילוקין של האשראי. נכון ליום 31 במרץ 2019, יתרת ההלוואות שהעמיד הבנק במסגרת זו, לרבות בהתאם להסכמים קודמים בין הבנק לבין החשב הכללי, עמדה על סך של כ- 168.4 מיליוני ש"ח לעומת 158.6 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018 ולעומת 185.1 מיליוני ש"ח בתום חודש מרץ אשתקד. לבנק לא קיימת התחייבות למתן אשראי בגין ההסכמים הנ"ל.

בנוסף לרשויות המקומיות, מגזר עסק כולל תאגידי מים וביוב, חברות עירוניות הפועלות מטעם רשויות מקומיות בנושאי פיתוח, תשתית וכדומה, גופים נוספים בסקטור העירוני והציבורי בישראל ולקוחות אחרים.

כיום פועלים למעלה מ- 50 תאגידי מים וביוב, חלקם משרתים את תושביה של רשות מקומית אחת וחלקם את תושביהם של מספר רשויות מקומיות. לעניין תיקון מס' 12 לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, אשר פורסם ביום 27 בדצמבר 2018 ושנועד לקדם את המתווה לצמצום של מספר תאגידי המים והביוב, ראה [סעיף 2.4](#) בדוח ממשל תאגידי.

עיקר ביקושי האשראי בסקטור העירוני משויך לקבוצה מצומצמת של כמה עשרות רשויות ותאגידים גדולים, אשר האטה בפעילות עימם כתוצאה ממגבלות ריכוזיות או מכל סיבה אחרת, יכולה להשפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות העיקרי של הבנק.

בשנת 2016, החל הבנק בהרחבת תחומי הפעילות של מתן אשראי לסקטורים נוספים הקרובים לתחומי התמחותו. הבנק פנה לפיקוח על הבנקים בבנק ישראל בבקשה לאישור עקרוני של תחומי הפעילות דלהלן: מימון תשתיות, מימון נדל"ן מניב המושכר לגופים ציבוריים, מימון עסקאות לסינג ומימון עסקאות רכישה אמצעי תחבורה ציבורית, בעיקר בעלי זיקה למגזר הציבורי, ובנק ישראל הודיע לבנק כי הוא אינו מתנגד להרחבת הפעילות כמבוקש ורשם בפניו את היערכות הבנק בנושא. על פי התכנית האסטרטגית, אשר בשלב זה יישומה מעוכב בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 12 בספטמבר 2018, הבנק הרחיב את היקף האשראי שהוא העמיד בתחומים אלו והוא ממשיך בשלב זה בהתרחבות שוטפת של הפעילות בתחומי הפעילות הנ"ל. בהתאם לתכנית האסטרטגית התכוון הבנק להרחיב הפעילות לתחומים נוספים בכפוף לאישור בנק ישראל ככל שיידרש, בפרט לאור מיעוט צרכני האשראי בעלי פרופיל סיכון נמוך בתחומי הפעילות הנ"ל לצד מגבלות בנק ישראל על ריכוזיות לווים/קבוצות לווים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.4 התפתחויות במגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

פירוט מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק (המשך):

1. עסק (המשך)

מאפייני המגזר ומהלך העסקים (המשך)

להלן מטרות ותועלות העשויות לצמוח לבנק מהרחבת תחומי פעילותו:

- א. הרחבת בסיס הלקוחות.
- ב. מתן מענה לתחרות מול הבנקים, במגזר המוניציפלי.
- ג. הרחבת פעילות האשראי בבנק והגדלת תיק האשראי וגיוונו תוך צמצום ריכוזיות תיק האשראי.
- ד. מענה עסקי להעדר צמיחה, לאורך שנים, ביתרת האשראי של הרשויות המקומיות.
- ה. מתן מענה לקושי שנוצר בהעמדת אשראי באחריות הבנק, בשל הוראת בנק ישראל מס' 313 בקשר לחבויות לווה בודד, קבוצת לווים וכן קבוצות הלווים הגדולים ביחס להון הבנק.
- ו. פוטנציאל לפעילות נוספת אשר עשויה להגדיל את הכנסות הבנק מעמלות ושירותים נלווים.

יתרת האשראי שהעמיד הבנק בארבעת תחומי הפעילות לעיל עמד בתום חודש מרץ 2019 על כ- 457 מיליוני ש"ח, המהווים כ- 9.9% מיתרת האשראי לציבור, לעומת כ- 424 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018 (9.1% מיתרת האשראי לציבור באותו מועד). בתום חודש מרץ אשתקד עמדה יתרת האשראי בארבעת תחומי הפעילות לעיל על כ- 330 מיליוני ש"ח אשר היוו כ- 7.2% מיתרת האשראי לציבור במועד זה. בהתאם לתכנית האסטרטגית של הבנק, תכנן הבנק לשמור על המיקוד המוניציפלי כך ששיעור האשראי ללקוחות מוניציפליים תוכנן לעמוד על למעלה מ- 80% מסך תיק האשראי באחריות הבנק בתום שנת 2019 (סך תיק האשראי באחריות הבנק לתום שנת 2019 היה צפוי על פי התכנית להסתכם בכ- 5 מיליארד ש"ח). ההתרחבות המתוכננת בתחומי הפעילות החדשים התבססה על מספר הנחות, לרבות קבלת אישורים רגולטוריים נדרשים להעמדת האשראי ולכניסה לתחומי פעילות נוספים, שלא יחולו שינויים רגולטוריים משמעותיים בהשוואה לתקופה בה אושרה התוכנית האסטרטגית של הבנק, אשר עשויים להשפיע על יישום האסטרטגיה ותוצאותיה, וכן שלא יחול שינוי ברמת החובות הבעייתיות, ברמת התחרות, בתנאי השוק ובסביבה הכלכלית.

האסטרטגיה החדשה צופה תיק הלוואות מפורז בתחומי הפעילות לעיל, עם חשיפה לכל לקוח בעיקר בטווח של 30 עד 50 מיליוני ש"ח. לתום תקופת הדוח, יתרת האשראי הממוצעת ללקוח בתחומי הפעילות החדשים עמדה על 38.1 מיליוני ש"ח, לעומת 38.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018, ולעומת 41.2 מיליוני ש"ח בתום חודש מרץ אשתקד.

התפלגות תיק האשראי של הבנק לפי ענפי משק הושפעה מהצעדים שנקטו במסגרת התוכנית האסטרטגית, ובהם העמדת אשראי לתחומי פעילות חדשים וכן מכירת הלוואות. בתום תקופת הדוח, שיעור יתרת סיכון האשראי הכולל לציבור לענף שירותים ציבוריים וקהילתיים עמד על 75.6%, לעומת 76.3% בתום 2018, ולעומת 77.7% בתום התקופה המקבילה אשתקד. שיעור יתרת סיכון האשראי הכולל לציבור לענף אספקת מים (בעיקר אשראי לתאגידי מים וביוב) עמד בתום תקופת הדוח ובתום שנת 2018 על 12.4%, לעומת 13.6% בתום התקופה המקבילה אשתקד. חלקם של יתר ענפי המשק עמד על 12.0% בתום תקופת הדוח, לעומת 11.2% מיתרת סיכון האשראי לציבור בתום שנת 2018 ולעומת 8.7% בתום חודש מרץ אשתקד. לפרטים נוספים, ראה [סעיף 3.1](#) להלן.

במסגרת ההתמודדות עם המגבלות שקבע בנק ישראל במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים", וכחלק מהתוכנית האסטרטגית, הבנק נענה לחלק מביקושי האשראי באמצעות שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וניהול הלוואות מכספי הגופים המוסדיים ובאחריותם. פעילות זו התרחבה וצפויה להימשך כחלק מהפעילות השוטפת של הבנק ולמרות העיכוב ביישום התכנית האסטרטגית. כחלק משיתופי הפעולה, חידש הבנק בחודש דצמבר 2018 הסכם עם גוף מוסדי להעמדת אשראים משותפים בשנת 2019 ללווים שונים בהיקף של עד 300 מיליוני ש"ח. ההסכם קובע העקרונות לפיהם יועמדו וינהלו האשראים. תוקף ההסכם לשנה. בנוסף, בשנת 2018 חתם הבנק על הסכם להעמדת הלוואות לגופים מוניציפליים, על בסיס הסכמות אד-הוק, עם גוף מוסדי נוסף, וכן העמיד הלוואות בשיתוף עם שני גופים מוסדיים נוספים, על בסיס הסכמות אד הוק. יתרת הלוואות שהועמדו ללקוחות במימון ובאחריות גופים מוסדיים ובניהול הבנק, עמד בתום חודש מרץ 2019 על 478.6 מיליוני ש"ח, לעומת 414.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018 ולעומת 296.1 מיליוני ש"ח בתום חודש מרץ אשתקד. פעילות זו משפרת את יכולת הבנק להיענות לביקושי האשראי של הסקטור המוניציפלי ותורמת לשימור מעמד הבנק כבנק הבית של הרשויות המקומיות.

ביום 12 בספטמבר 2018 החליט דירקטוריון הבנק על עיכוב ביישום התוכנית האסטרטגית, בין היתר בשים לב להצעת המיזוג של בנק דיסקונט, אשר הבשילה, כאמור, לכדי חתימה על הסכם מיזוג, כאשר המיזוג אף קיבל את הסכמת הממונה על התחרות לאישורו (בכפוף לתנאים). העיכוב ביישום האסטרטגיה מתייחס, בין השאר, להמשך חלוקת דיבידנד לבעלי המניות ודחייה במועד הצפוי להשגת היעדים הפיננסיים שנקבעו בתכנית האסטרטגית. בכלל זה, הבנק מעכב כניסה לתחומי פעילות נוספים מעבר לתחומים חדשים אליהם כבר נכנס. לפרטים נוספים ראה סעיפים [1.4](#) ו-[2.1.3](#) לעיל.

חלק מהמידע בפסקה זו הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו ב[סעיף 1](#) לעיל.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.4 התפתחויות במגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

פירוט מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק (המשך):

1. עסק (המשך)

התפתחויות בשווקים של מגזר עסק ושינויים במאפייני הלקוחות

ההתפתחויות המאקרו כלכליות השליכו בתקופת הדוח על הפעילות במגזר העסק. סביבת הריבית הנמוכה השליכה על מחירי המקורות והשימושים של המגזר העסקי. על פי נתוני הדוחות הכספיים של הרשויות המקומיות, ניכר שיפור במצבן הפיננסי של הרשויות המקומיות המתבטא בין השאר במגמת עלייה של היקף הכנסות הרשויות, הן בתקציביהן הרגילים והן בתקציביהן הבלתי רגילים, על אף סביבת המחירים הנמוכה. כמו כן, ניתן לציין את היציבות היחסית בעומס המלוות של הרשויות המקומיות לאורך כעשור, משנת 2005 עד לשנת 2015, וקיפאון זה בשוק האשראי העירוני היווה שיקול מרכזי עבור הבנק בהחלטתו להרחיב את תחומי פעילותו לתחומים נוספים. על פי נתוני הדוחות הכספיים של הרשויות המקומיות לשנים 2016 ו-2017, ניכרת עלייה בעומס המלוות של הרשויות המקומיות עקב הלוואות בסכומים גבוהים שנלקחו על ידי שתי עיריות גדולות. עם זאת, מגמת הירידה המתמשכת בשיעור מינוף הרשויות המקומיות יחסית לסך ההכנסות שלהן בתקציב הרגיל נמשכה בשנת 2017, לאחר התייצבות בשנה שקדמה לה, וזאת על רקע גידול משמעותי בהכנסותיהן של הרשויות המקומיות. ניכרת שונות רחבה בין מאפייני הרשויות המקומיות ובמצבן הכספי.

המתחרים העיקריים במתן אשראי, שאינו באחריות המדינה, לסקטור המוניציפלי הינם הבנקים המסחריים ובראשם בנק הפועלים ובנק לאומי לישראל. בנוסף ניתן לציין תחרות גוברת מצד מספר בנקים בינוניים וכן תחרות מצד גופים מוסדיים. התחרות בין הגופים המממנים מתמקדת בעיקרה בפלח הרשויות המקומיות בעלות איתנות פיננסית גבוהה. על פי נתונים, מתוך הדוחות הכספיים של הבנקים ליום 31 בדצמבר 2018, בדבר יתרות סיכון האשראי הכולל של לווים בישראל השייכים לענף משק שירותים ציבוריים וקהילתיים (הרשויות המקומיות מהוות כמחצית האשראי בענף זה) מספר בנקים בינוניים, ביניהם בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי הראשון, הגדילו בשנת 2018 את היקפי האשראי שלהם לענף משק זה.

בהתבסס על הנתונים המצרפיים העדכניים ביותר לכלל הרשויות המקומיות אשר פורסמו על ידי משרד הפנים, חלקו של הבנק בניהול הלוואות לזמן ארוך שהועמדו לרשויות המקומיות בישראל, ללא תאגידים בשליטתן, הן הלוואות באחריות הבנק והן הלוואות באחריות אחרים, עמד ביום 31 בדצמבר 2017 על 37.1%, לעומת 40.3% בתום שנת 2016.

המתחרים העיקריים במתן אשראי לתאגידים מחוץ לסקטור המוניציפלי הינם הבנקים המסחריים ומשקיעים מוסדיים. המתחרים העיקריים של הבנק על גיוס פיקדונות מלקוחות מגזר זה הם הבנקים המסחריים.

מגבלות שקבע בנק ישראל במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים", משפיעות באופן מהותי על האשראי שהבנק יכול להעמיד לקבוצות וללקוחות המרכזיים במגזר זה ועל כן הבנק נעזר בשיתופי פעולה עם גופים מוסדיים.

להלן המגבלות שנקבעו בהוראה זו:

מגבלת לווה בודד - מגבלה מקסימלית על חבות לווה בשיעור של עד 15% מההון הרגולטורי: 2 עיריות היו הלוות הקרובות ביותר למגבלה זו לסוף הרבעון הראשון של 2019 וחבות כל עיריה עמדה על 10.5% ביחס להון הרגולטורי. בתום הרבעון הרביעי של שנת 2018 העירייה שהייתה הלווה הקרוב ביותר למגבלה זו, הייתה בעלת חבות בשיעור של 11.9% ביחס להון הרגולטורי.

מגבלת קבוצת לווים - מגבלה מקסימלית על חבות קבוצת לווים הינה בשיעור של עד 25% מההון הרגולטורי: חבות הקבוצה הקרובה ביותר למגבלה הנ"ל לסוף רבעון ראשון של 2019, עמדה על 17.6% ביחס להון הרגולטורי, כאשר בתום הרבעון הרביעי של שנת 2018 חבות הקבוצה הקרובה ביותר למגבלה עמדה על 17.4% ביחס להון הרגולטורי.

מגבלת לווים גדולים - מגבלה מקסימלית בשיעור של 120% חבות ביחס להון הרגולטורי, עבור סך חבויות הקבוצות והלווים אשר לכל אחת מהן חבות בשיעור של מעל 10% ביחס להון הרגולטורי. בסוף הרבעון הראשון של 2019 עמד סך חבויות הקבוצות האמורות על 93.9% ביחס להון הרגולטורי, לעומת 84.8% לתום הרבעון הרביעי של שנת 2018 ו- 60.4% נכון לתום הרבעון הראשון של שנת 2018. לפרטים נוספים לעניין מגבלה זו, ראה [סעיף 2.3.1](#) בדוח ממשל תאגידי להלן.

בעניין צעדי הבנק לאור המגבלות הנ"ל, ראה תאור האסטרטגיה של הבנק [בסעיף 1.4](#) לעיל.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.4 התפתחויות במגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

פירוט מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק (המשך):

1. עסק (המשך)

התפתחויות בשוקים של מגזר עסק ושינויים במאפייני הלקוחות (המשך)

העלייה המשמעותית בשיעור החבות שכפופה למגבלת לווים גדולים בהשוואה לתום הרביע המקביל אשתקד נובעת, בין השאר, מחלוקת דיבידנדים בסך 80 מיליוני ש"ח בחודש יולי אשתקד, וזאת במסגרת יישום התכנית האסטרטגית של הבנק. במקרה שתושלם חלוקת הדיבידנדים בהתאם לתכנית האסטרטגית, אשר תוכננו מתוך מטרה שהון הליבה של הבנק יגיע, לאחר החלוקת האמורות, לכחצי מיליארד ש"ח, צפוי לחול גידול בשיעור חבות זה, כך שהמגבלה הרגולטורית תשוב להיות אפקטיבית. לפרטים נוספים בעניין התכנית האסטרטגית לרבות החלטת הדירקטוריון בחודש ספטמבר אשתקד בדבר עיכוב יישומה, ראה [סעיף 1.4](#) לעיל.

חלק מהמידע בפסקות לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו ב[סעיף 1](#) לעיל.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזרים העסקיים וברווחיותם

מאחר והמגמות שחלו בתקופה הנסקרת בין שלושת המגזרים העסקיים דומות, הניתוח להלן כולל את שלושת המגזרים יחד. מקום בו חלו שינויים שונים בין המגזרים, ניתן לכך גילוי נפרד. הכנסות ריבית נטו מהמגזרים העסקיים הסתכמו ב- 18.8 מיליוני ש"ח בתקופה הנסקרת לעומת 18.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתקופה הנסקרת לסך של 2.8 מיליוני ש"ח לעומת 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה הסבר ב[סעיף 2.2ב'](#) לעיל.

ההכנסות שאינן מריבית, נובעות כולן מעמלות והסתכמו בתקופה הנסקרת בסך של 1.9 מיליוני ש"ח, לעומת 1.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות, בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 9.6 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה בסך של 9.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מיסים בתקופה הנסקרת במגזרים העסקיים הסתכמו ב- 13.9 מיליוני ש"ח לעומת 14.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, ברוטו ליום 31 במרץ 2019 הינה 4,610.8 מיליוני ש"ח לעומת 4,678.9 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון של כ- 1.5%. עיקר הקיטון, בסך של כ- 49.2 מיליוני ש"ח משויך למגזר עסקים בינוניים.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הינה 3,252.3 מיליוני ש"ח לעומת 3,097.9 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול בשיעור של כ- 5.0% נבע מעליה בגיוס פיקדונות מלקוחות המגזר, בעיקר על חשבון גיוס מלקוחות מגזר גופים מוסדיים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.4 התפתחויות במגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

פירוט מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק (המשך):

2. גופים מוסדיים

מגזר מוסדי כולל לקוחות מוסדיים (כגון, חברות ביטוח, קרנות נאמנות, קופות גמל וגופים דומים נוספים) אשר מפקידים פיקדונות בבנק.

מאפייני המגזר

הבנק מגייס פיקדונות מהגופים המוסדיים בנוסף להנפקת אגרות חוב. אגרות החוב אינן כלולות במסגרת המגזר.

התפתחויות בשווקים של מגזר גופים מוסדיים ושינויים במאפייני הלקוחות

ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2019, ברמה של 0.25%, דבר אשר המשיך לחזק את הביקוש לפיקדונות זמן קצר לאור העלייה בריבית בנק ישראל בסוף שנת 2018.

מרבית הפיקדונות שמגייס הבנק מגופים מוסדיים הינם מקרנות כספיות. על פי נתוני הבורסה, היקף הגיוסים בקרנות הכספיות הגיע בתקופת הדוח ל- 2.6 מיליארד ש"ח, לעומת גיוסים בהיקף של כ- 0.4 מיליארד ש"ח אשתקד. סך שווי הנכסים של הקרנות הכספיות בשוק ההון עמד על כ- 25.4 מיליארד ש"ח לסוף הרבעון הראשון של 2019, לעומת כ- 15.7 מיליארד ש"ח בתום התקופה המקבילה אשתקד.

לעלייה בשווי הנכסים של הקרנות הכספיות ישנה השפעה חיובית על צד הביקוש לפיקדונות מלקוחות הבנק ומגופים מוסדיים בפרט.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר גופים מוסדיים וברווחיותו

הכנסות ריבית נטו בתקופה הנסקרת מהמגזר המוסדי הסתכמו ב- 0.2 מיליוני ש"ח לעומת 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות, בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 0.4 מיליוני ש"ח, לעומת 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד לפני מיסים בתקופה הנסקרת במגזר המוסדי הסתכמו ב- 0.2 מיליון ש"ח, לעומת יתרת רווח הנמוכה מ- 0.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרה פיקדונות הציבור במגזר גופים מוסדיים ליום 31 במרץ 2019 הינה 830.3 מיליוני ש"ח לעומת 980.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון שנבע מירידה בגיוס פיקדונות מלקוחות המגזר, בעיקר על חשבון גיוס מלקוחות מגזר עסקים גדולים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.4 התפתחויות במגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

פירוט מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק (המשך):

3. מגזר ניהול פיננסי

מגזר הניהול הפיננסי אחראי על ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לרבות ניהול תיק ניירות הערך של הבנק.

מאפייני המגזר

פעילות המגזר מבוצעת בעיקר על ידי המחלקה הפיננסית בבנק בתיאום עם פונקציית ניהול הסיכונים.

התפתחויות בשווקים של מגזר ניהול פיננסי

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 שוק האג"ח הממשלתי התאפיין במגמה חיובית הן באפיק השקלי והן באפיק הצמוד. תרמו לכך בין היתר הגורמים הבאים:

- א. התשוואות בעולם, בעיקר בגוש האירו, ממשיכות להיות נמוכות לאור ההאטה בצמיחה, דבר התומך בשוק האג"ח המקומי.
- ב. ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי ברמה של 0.25% וצפויה לעלות שוב רק כאשר האינפלציה בישראל תתיצב בסביבת מרכז תחום היעד (2%) ומכך נובע כי תוואי העלאות הריבית צפוי להיות איטי.
- ג. עלייה בציפיות האינפלציה בעיקר בטווח הקצר בינוני.

לאור זאת, לקוחות בעלי פאסיבה גבוהה קיזזו הפסדי הון שנצברו בשנת 2018 ומימשו את השקעתם, דבר שכשלעצמו תרם להגברת הביקוש לפיקדונות. להערכת הבנק, מגמה זו צפויה להמשיך להתרחב גם בהמשך השנה לאור הציפיות להעלאת ריבית נוספת והתכנסות ליעד האינפלציה בישראל.

סביבה כלכלית זו מאפשרת לבנק ליהנות מעלויות גיוס נמוכות ונזילות גבוהה, באמצעות גיוס פיקדונות מלקוחותיו.

חלק מהמידע בפסקה זו הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 1 לעיל.

תיק ההשקעות של הבנק:

יתרת תיק ניירות הערך ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה לסך של 705.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 611.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו- 559.6 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 נרכשו אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח וכ- 20 מיליוני ש"ח אגרות חוב של תאגידים בנקאיים ישראלים, שסווגו לתיק הזמין למכירה.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר ניהול פיננסי וברוחיותו

הכנסות ריבית נטו בתקופה הנסקרת במגזר ניהול פיננסי הסתכמו בהכנסה בסך של כ- 5.0 מיליון ש"ח לעומת הוצאה בסך של 0.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע מקיטון בסך של כ- 4.0 מיליון ש"ח בהוצאות הריבית על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, ומעליה בסך של כ- 0.9 מיליון ש"ח בהכנסות המגזר מאגרות חוב שמוחזקות בתיק הנוסטרו של הבנק.

הכנסות המימון שאינן מריבית הסתכמו בתקופה הנסקרת בסך של 1.2 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסה בסך של 9.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה מרווח ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 8.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, לפירוט נוסף ראה [סעיף 2.2](#) לעיל.

הכנסות מעמלות הסתכמו בתקופה הנסקרת בסך של 0.6 מיליון ש"ח, לעומת 0.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות, בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 1.3 מיליוני ש"ח לעומת 1.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי (המשך)

2.4 התפתחויות במגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

פירוט מגזרי הפעילות הפיקוחיים בבנק (המשך):

3. מגזר ניהול פיננסי (המשך)

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר ניהול פיננסי וברוחיותו (המשך)

הרווח לפני מיסים בתקופה הנסקרת במגזר הסתכם בסך של 5.5 מיליוני ש"ח לעומת 8.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות המימון שאינן מריבית וקוזז כתוצאה מגידול בהכנסות הריבית, כאמור לעיל.

יתרת ניירות הערך של הבנק ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה לסך של 705.6 מיליוני ש"ח לעומת 611.4 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ- 15.4%, לפירוט בדבר התפתחות תיק הנוסטרו של הבנק ראה [טעיף 2.3 א'](#) לעיל.

יתרת הפקדונות מבנקים, אגרות חוב, כתבי התחייבות הנדחים, ניירות הערך המסחריים והחלק היחסי מההתחייבויות האחרות ליום 31 במרץ 2019 הסתכם לסך של 1,843.8 מיליוני ש"ח לעומת 2,416.3 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון של כ- 23.7%. עיקר הקיטון נובע עקב יתרה בסליקה בבנק ישראל בסך 405.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, אשר סולקה ביום העסקים העוקב, לעומת 47.5 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019. כמו כן, נרשמה ירידה של כ- 196.4 מיליוני ש"ח כתוצאה מפרעונות שוטפים של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019.

לפירוט של התוצאות הכספיות והיתרות המאזניות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים ראה [ביאור 10](#).

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

מוניציפל הנפקות בע"מ (לשעבר: דקסיה ישראל הנפקות בע"מ - להלן - "החברה הבת"), הוקמה ביום 30 ביוני 2005 והיא חברה בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק. מטרת הקמת החברה הבת הינה גיוס מקורות כספיים בדרך של הנפקת ניירות ערך מסוגים שונים והפקדת תמורתן בבנק.

ביום 25 בפברואר 2019 הודיעה החברה הבת, בהמשך להחלטת האסיפה הכללית המיוחדת של החברה הבת מיום 13 בפברואר 2019 בדבר שינוי שמה, כי התקבל אישורו של רשם החברות לשינוי שם החברה הבת ל-"מוניציפל הנפקות בע"מ" בעברית ו-"Municipal Issuances Ltd." באנגלית.

סך המאזן ליום 31 במרץ 2019 הסתכם ב- 1,793.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2,007.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון של כ- 10.7%. אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וחלויות שוטפות בגינם הסתכמו לסך של 1,794.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2,008.2 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון של כ- 10.7%. הקיטון במאזן החברה הבת נובע מפרעונות שוטפים של אגרות חוב. במהלך התקופה הנסקרת לא ביצעה החברה הבת הנפקות.

הרווח הנקי של חברת הבת לרבעון הראשון לשנת 2019 הסתכם בסך של 84 אלפי ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 22 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינויים ברווח נובעים כתוצאה מהשפעת יישום תקן חשבונאות IFRS 9.

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

פעילות הבנק כרוכה בנטילת סיכונים, אשר העיקרים שבהם: סיכון אשראי, סיכונים שוק, סיכון נזילות, סיכון תפעולי, סיכון אסטרטגי-עסקי וסיכון מוניטין.

במסגרת הסיכון התפעולי נכללים, בין השאר: הסיכון המשפטי, סיכון הציות, סיכון המשכיות עסקית, סיכון מיקור חוץ, סיכון הסייבר ואבטחת מידע וסיכון מודלים.

מדיניות ניהול הסיכונים מטרתה להביא לעמידה ביעדיו העסקיים של הבנק, תוך שמירה על מסגרת תיאבון הסיכון שנקבעה ותוך זיהוי, הערכת ואמידת הסיכונים, ניטורם, נקיטת אמצעים להפחתתם, וכן הסדרת אמצעי הפקוח, הבקרה והדיווח על סיכונים אלה.

האומדנים להערכה וכימות של רמת הסיכון מתבססים על תחזיות והערכות שוטפות בדבר התפתחויות במשק הישראלי ובעולם, במגזר השלטון המקומי, בענפי המשק הנוספים בהם הבנק פעיל בשנים האחרונות, בשוקי הכספים וההון, וכן על הערכות על שינויים בשיעורי הריבית, במדד המחירים לצרכן, בתשואות אגרות חוב, בהתנהגות הלווים והמפקידים ועוד.

מכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק במהלך עסקיו הרגיל בניהול מערך הנכסים וההתחייבויות והשלכות החשיפה לגורמי סיכון אלו מדווחים ונדונים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון ועל ידי הדירקטוריון לפחות מדי רבעון בהתאם להוראות בנק ישראל, במסגרת מסמך הסיכונים.

בהתאם להוראות בנק ישראל, דירקטוריון הבנק סוקר ומאשר תקופתית, לפחות אחת לשנה, מסגרת ניהול סיכון המעוגנת במסמך מדיניות עבור כל אחד מהסיכונים המהותיים, וכן מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת ואת תיאבון הסיכון הכולל.

הבנק פועל בהתאם להוראות השונות שפרסם בנק ישראל לגבי ניהול ובקרת הסיכונים השונים, ונערך ליישום כל ההוראות והטיוטות שפרסם בנק ישראל בנושאים אלה, וזאת על מנת להבטיח את ניהולם הזהיר והתקין של הסיכונים.

מערך ניהול הסיכונים של הבנק בנוי ממספר רבדים ("קווי הגנה") לצורך זיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח לגבי הסיכונים השונים.

מערך זה בנוי על בסיס עקרון של הפרדת תפקידים ואי תלות, ככל הניתן בשים לב לגודלו של הבנק.

- קו ההגנה הראשון הוא הנהלת היחידות העסקיות - אשר הינן היחידות הנוטלות או יוצרות סיכונים. יחידות אלה נושאות באחריות הראשונית לזיהוי ולניהול הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותם, וכן לניהול סביבת בקרה נאותה בהקשר של ניהול סיכונים.
- קו ההגנה השני מורכב מפונקציית ניהול הסיכונים הבלתי תלויה, וכן מפונקציית הציות, איסור הלבנת הון ואכיפה, פונקציית החשבות והבקרה על הדיווח הכספי, היחידת המשפטית ויחידת אבטחת המידע והגנת הסייבר. תפקידן של פונקציות אלה להשלים את פעילויות ניהול הסיכונים של קווי העסקים. פונקציות אלה כפופות ישירות למנכ"ל הבנק (למעט החשבונאי הראשי, הכפוף לסמנכ"ל הכספים), ויש להן מבנה דיווח בלתי תלוי בקווי העסקים יוצרי הסיכון. פונקציית ניהול הסיכונים הבלתי תלויה אחראית לתכנון, לתחזוקה ולפיתוח השוטף של מסגרת העבודה לניהול הסיכונים בבנק.
- קו ההגנה השלישי הוא הביקורת הפנימית אשר מבצעת סקירה בלתי תלויה ואיתגור של הבקורות, התהליכים והמערכות לניהול הסיכונים ומסייעת לדירקטוריון ולהנהלה במימוש יעיל ואפקטיבי של האחריות המוטלות עליהם. הביקורת הפנימית כפופה ליו"ר הדירקטוריון.

סיכון האשראי

סיכון האשראי הוא ההפסד הצפוי של הבנק מאי-יכולת הלווים לעמוד בהחייבויותיהם כלפי הבנק, או אי עמידה בתנאים המתלים בחוזי ההלוואה.

הבנק ממקד את פעילותו בתחום האשראי בעיקר בסקטור הציבורי בישראל בלקוחות בעלי אופי ציבורי. לקוחותיו נחלקים ל:

- א. רשויות מקומיות ואיגודי ערים.
- ב. תאגידי עירוניים (תאגידי מים וביוב, חברות כלכליות עירוניות וכו').
- ג. תאגידי ממשלתיים.
- ד. תאגידי ציבוריים ופרטיים אשר הינם ספקים של קבוצות א-ג.
- ה. תאגידי ציבוריים ופרטיים (לרבות בתחום מימון פרויקטים ציבוריים).
- ו. משנת 2016 פעיל הבנק בתחום מימון תאגידי עסקיים הפועלים בענפי התשתית, הנדל"ן המניב (בעיקר כזה המושכר לגופים ציבוריים), ליסינג לכלי רכב ומימון עסקאות לרכישת אמצעי תחבורה ציבורית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי חשיפת הבנק לכל אחד מתחומי הפעילות החדשים שאושרו בשנת 2016, וכן מגבלה מצרפית לגבי יתרת האשראי בכל ארבעת תחומים אלה יחד, ביחס להיקף תיק האשראי.

יתרת האשראי בכל תחומי פעילות חדשים אלה יחד מהווה, נכון לתאריך הדוח, כ- 9.9% מסך תיק האשראי של הבנק (לעומת מגבלת מקסימום בשיעור 20% אותה קבע דירקטוריון הבנק). זאת בהשוואה לכ- 9.1% מיתרת האשראי לציבור בתום שנת 2018, ולכ- 7.2% מיתרת האשראי לציבור בתום חודש מרץ אשתקד.

הבנק מרחיב את פעילותו עם לקוחותיו הגדולים מהסקטור המוניציפלי על ידי מתן מימון במשותף עם גופים מוסדיים, אשר מאפשר לבנק להגדיל את נתח האשראי המנוהל בבנק וליהנות מעמלות הניהול תוך שמירה על קשרים עם לקוחותיו.

הרחבת פעילות אשראי זו מתבצעת, בין היתר, באמצעות רכישת הלוואות מבנקים או מגופים מוסדיים, הצטרפות לעסקאות משותפות למספר מלווים וכן מתן אשראי על ידי הבנק כמלווה יחיד.

להלן מרכיבים איכותיים נוספים שמהווים חלק מתיאבון סיכון האשראי של הבנק:

- הבנק קבע מגבלות לגבי חשיפתו הכוללת לענפים החדשים אליהם נכנס (המפורטים ב**סעיף 1** לעיל) וכן קבע מגבלות שונות לגבי חשיפתו לכל אחד מענפים אלה בנפרד. נקבעו מגבלות נוספות, למשל לגבי רמת דירוג מינימאלית, אורך תקופת ההלוואה, ביטחונות והתניות נדרשים.
- המגבלות ברמת הלקוח הבודד תתבססנה בראש ובראשונה על דירוג האשראי שלו.
- סיווג אשראי מסחרי בעייתי יהיה בהתאם לרשימת קריטריונים שתאושר לפחות אחת לשנה על ידי הדירקטוריון.
- הבנק עושה שימוש במערכת בקרה ודיווחים, אשר מאפשרת מעקב יומיומי אחרי הביצועים ועמידה במדיניות ובמגבלות השונות. מעקב שוטף ברמת הלקוח מבוצע גם בעת בחינה של בקשות אשראי חדשות.

מטרת מדיניות האשראי של הבנק היא להביא להשגת יעדיו האסטרטגיים והגדלת רווחיותו תוך שמירה על מסגרת תיאבון הסיכון שנקבעה, תוך אמידה ובקרה של סיכונים האשראי על בסיס מתודולוגיה מובנית לניהול סיכונים האשראי הכוללת מודלים לדירוג האשראי, לבקרת האשראי, לסיווג אשראי מסחרי בעייתי והגדרת סמכויות ומגבלות חשיפה.

הבנק נוקט במדיניות שמרנית לעניין הביטחונות, ההתניות ומקורות הסילוק הנדרשים. הבנק מקיים בקורות תקופתיות לגבי הביטחונות ושערוכם ולגבי עמידת הלקוחות בהתניות. שיערוך ביטחונות מתבצע לפחות אחת לשנה.

הבנק מקפיד לעמוד בכל המגבלות הנגזרות מהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים". הבנק מתמודד עם מגבלות הוראה זו בעיקר על ידי מימון במשותף עם גופים מוסדיים. בעבר קיבל הבנק שיפויים מחברת האם לשעבר, DCL, אשר יתרתם פחתה במקביל לפירעון ההלוואות נשוא אותם שיפויים, וכן בעקבות מכירה, בשנת 2017, של תיק הלוואות, שכלל הלוואות שהחבות בגין היתה מגובה בכתבי שיפוי שניתנו לבנק על ידי DCL ופירעון מוקדם של הלוואה שחלק מהחבות בגינה היתה מגובה בכתב שיפוי שניתן לבנק על ידי DCL. בינואר 2019 בוטלו כלל השיפויים אשר ניתנו לבנק על ידי DCL (ללא תשלום תמורה מצד הבנק בגין הביטול).

סיכון האשראי (המשך)

התכנית האסטרטגית החדשה שאושרה על-ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 29 במאי 2017 נועדה, בין השאר, לאפשר לבנק להתמודד עם מגבלות חבות לווה בודד, חבות קבוצת לווים וחבות הלווים הגדולים, הכלולות בהוראה 313, ולשחרר עודפי הון שהוחזקו על ידי הבנק לצורך התמודדות עם מגבלות אלה. ביום 12 בספטמבר 2018, ולאור הליך המשא ומתן לחתימת הסכם מיזוג עם בנק דיסקונט, החליט הדירקטוריון על עיכוב ביישום התוכנית האסטרטגית של הבנק.

נקבעו כללים לגבי איתור וסיווג קשרים בין לקוחות לצורך סימונם כחלק מקבוצת לווים, כולל במקרים בהם נודע על כך שבוצעו מיזוגים או רכישות (במקרה של רשויות מקומיות - איחוד או פיצול של רשויות).

בתהליך קדם האשראי, בטרם הענקת אשראי, נבדקת שייכותו של כל לווה לקבוצת לווים, והשפעת מתן האשראי על העמידה במגבלות השונות על פי הוראת נב"ת 313. במקרה בו על פי סימולציה זו צפויה חריגה - נמנע הבנק מלהעניק את האשראי אלא אם חבר לגוף מוסדי על מנת להעניק את האשראי במשותף או שניתן שיפוי בגין האשראי. הבנק שומר על מקדמי ביטחון מהמגבלות, למקרים של עלייה במדד המחירים לצרכן או בריבית הפריים, או צבירת ריבית על החבות או ירידה בהון העצמי של הבנק, אשר עשויים לגרום לחריגה "פאסיבית" מהמגבלות.

הבקרה בנושא העמידה במגבלות חבות לווה בודד, מגבלת חבות קבוצת לווים, מגבלת חבות קבוצת לווים בנקאית ומגבלת חבות הלווים הגדולים, הכלולות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313, מבוצעת באופן שוטף, יומיומי, באמצעות מערכת ממוכנת ונקבעו מקדמי הביטחון שהוזכרו לעיל ורמות של התרעה שמעבר אליהן מבוצע דיווח מיידי להנהלה. במקרה של חריגה יינתן דיווח לפיקוח על הבנקים. הבנק קבע גם נהלים לגבי דיווחים רבעוניים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

נכון לתאריך דוח זה, הבנק עומד בכל מגבלות הוראה 313 ועמד בהן גם במהלך כל הרבעון המדווח.

3. סקירת הסיכונים (המשך)

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכון אשראי בעייתי

סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾ ונכסים שאינם מבצעים⁽²⁾
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר	31 במרץ	
	2018	2018
4.5	6.6	3.7
42.7	42.5	37.9
47.2	49.1	41.6
0.1	0.4	**
-	-	-

א. סיכון אשראי מסחרי בעייתי⁽²⁾

סיכון אשראי מאזני פגום
 סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
 סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי

ב. נכסים שאינם מבצעים

סך חובות פגומים

ג. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

ד. מדדי סיכון *

0.1%	0.1%	0.1%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
-	-	-	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.9%	2.0%	1.9%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1,971.1%	1,395.5%	2,321.6%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
1.0%	1.1%	0.9%	שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

** נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני (אשראי) שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽²⁾ אשראי מאזני וחוזף מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3. סקירת הסיכונים (המשך)

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכון אשראי בעייתי (המשך)

סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾ ונכסים שאינם מבצעים⁽²⁾ (המשך)
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ה. תנועה בחובות הפגומים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
4.5	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
-	חובות שסווגו כפגומים בתקופת הדיווח
(0.8)	פירעונות
<u>3.7</u>	יתרה ליום 31 במרץ 2019
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	
7.4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
-	חובות שסווגו כפגומים בתקופת הדיווח
(0.8)	פירעונות
<u>6.6</u>	יתרה ליום 31 במרץ 2018
שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	
7.4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
-	חובות שסווגו כפגומים בתקופת הדיווח
(2.9)	פירעונות
<u>4.5</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני (אשראי) שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽²⁾ אשראי מאזני וחוך מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכון האשראי (המשך)

סיכון אשראי לפי ענפי משק
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 במרץ 2019

יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽²⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
1.2	-	0.1	-	-	137.3	137.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
6.5	-	0.1	-	1.5	598.5	599.9	אספקת מים
							שירותים ציבוריים
⁽⁶⁾ 72.6	-	(3.4)	3.7	40.1	3,664.3	3,668.0	וקהילתיים
5.6	-	0.4	-	-	443.3	443.3	ענפים אחרים
							סך הכל ציבור -
85.9	-	(2.8)	3.7	41.6	4,843.4	4,848.5	פעילות בישראל
							בנקים בישראל
-	-	-	-	-	722.4	722.4	וממשלת ישראל
							סך הכל פעילות
85.9	-	(2.8)	3.7	41.6	5,565.8	5,570.9	בישראל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 4,627.6 מיליוני ש"ח, 705.6 מיליוני ש"ח ו- 237.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) מתוך סכום זה 60.7 מיליוני ש"ח הינם בגין ריכוזיות ענפית.

31 במרץ 2018

יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽²⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
1.0	-	0.2	-	-	136.4	136.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
7.5	-	(0.4)	-	2.0	639.7	641.1	אספקת מים
							שירותים ציבוריים
⁽⁶⁾ 79.8	-	(3.4)	6.6	47.2	3,654.0	3,660.6	וקהילתיים
3.8	-	0.7	-	-	274.6	274.6	ענפים אחרים
							סך הכל ציבור -
92.1	-	(2.9)	6.6	49.2	4,704.7	4,712.7	פעילות בישראל
							בנקים בישראל
-	-	-	-	-	579.3	579.3	וממשלת ישראל
							סך הכל פעילות
92.1	-	(2.9)	6.6	49.2	5,284.0	5,292.0	בישראל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 4,572.7 מיליוני ש"ח, 559.6 מיליוני ש"ח ו- 159.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) מתוך סכום זה 65.8 מיליוני ש"ח הינם בגין ריכוזיות ענפית.

סיכון האשראי (המשך)

סיכון אשראי לפי ענפי משק
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018

יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽²⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
1.1	-	0.3	-	-	130.9	130.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
6.4	-	(1.5)	-	1.5	606.6	608.0	אספקת מים
							שירותים ציבוריים
⁽⁶⁾ 76.1	-	(7.1)	4.5	45.7	3,725.7	3,730.2	וקהילתיים
5.1	-	2.0	-	-	417.7	417.7	ענפים אחרים
							סך הכל ציבור - פעילות בישראל
88.7	-	(6.3)	4.5	47.2	4,880.9	4,886.8	
							בנקים בישראל וממשלת ישראל
-	-	-	-	-	618.4	618.4	
							סך הכל פעילות בישראל
88.7	-	(6.3)	4.5	47.2	5,499.3	5,505.2	

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 4,685.9 מיליוני ש"ח, 611.4 מיליוני ש"ח ו- 207.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) מתוך סכום זה 63.2 מיליוני ש"ח הינם בגין ריכוזיות ענפית.

סיכון האשראי (המשך)

חשיפה למדינות זרות
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

מידע בדבר סך הכל החשיפה למדינה זרה

חשיפה חוץ מאזנית מעבר לגבול לבנקים

31 בדצמבר 2018		31 במרץ 2018		31 במרץ 2019		צרפת
יתרה חוץ מאזנית		יתרה חוץ מאזנית		יתרה חוץ מאזנית		
תקופת פירעון מעל שנה	עד שנה	תקופת פירעון מעל שנה	עד שנה	תקופת פירעון מעל שנה	עד שנה	
22.5	30.6	44.5	37.2	-	-	-

החשיפה שהייתה בסוף שנת 2018 ובסוף הרבעון המקביל אשתקד משקפת כתבי שיפוי שהתקבלו מ-DCL (חברת האם לשעבר) להבטחת אשראים שניתנו, בין היתר לרשויות מקומיות גדולות בעלות איתנות גבוהה, כשלולא ניתן כתב השיפוי היה האשראי חורג בשעתו ממגבלות לווה בודד ו/או קבוצת לווים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. תוקף כתבי שיפוי אלו לא היה תלוי בהיות הבנק חלק מקבוצת דקסיה, ולכן גם לאחר ש-DCL הפסיקה להיות בעלת השליטה בבנק, המשיכה להיות בתוקף מחויבותה המשפטית בהתאם לכתבי השיפוי.

האשראי שניתן על ידי הבנק לרשויות מקומיות שבגינן התקבל השיפוי מ-DCL מוצג בטבלה אודות סיכון אשראי לפי ענפי משק לעיל בענפים השונים בהתאם לענף הפעילות של הלווה. במהלך חודש ינואר 2019 בוטלו כלל השיפויים שהתקבלו מ-DCL. לפרטים ראה [ביאור 14](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

לבנק אין חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, יוון, ספרד ואיטליה.

לוח מוסדות פיננסיים זרים

חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019			דרג אשראי חיצוני
חשיפת אשראי	סיכון חוץ מאזני	סיכון אשראי	חשיפת אשראי	סיכון חוץ מאזני	סיכון אשראי	חשיפת אשראי	סיכון חוץ מאזני	סיכון אשראי	
53.1	53.1	-	81.7	81.7	-	-	-	-	BBB+, Baa3, BBB

⁽¹⁾ מוסדות פיננסיים זרים כוללים חשיפה לחברת האם לשעבר (DCL).

עד ליום 14 בינואר 2019 הבנק היה חשוף בגין שיפויים שנתנה חברת האם לשעבר (DCL) בעבר להבטחת חבות של צד ג'. DCL ממוקמת בצרפת ומדרגת על פי S&P בדירוג BBB/stable outlook, על ידי Moody's בדירוג Baa3/Stable outlook ועל ידי Fitch בדירוג BBB+/Stable outlook. כאמור לעיל, במהלך חודש ינואר 2019 בוטלו כלל השיפויים שהתקבלו מ-DCL.

סיכון האשראי (המשך)

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

להלן פירוט קבוצות הלווים אשר החבות נטו של כל אחת מהן עולה על 15% מהון הבנק (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים") לימים 31 במרץ 2018 ו-1 2019 וליום 31 בדצמבר 2018 (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במרץ 2019					
חבות נטו	ניכויים	חבות ברוטו	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
106.0	-	106.0	-	106.0	קבוצת לווים 1
90.5	-	90.5	3.0	87.5	קבוצת לווים 2
ליום 31 במרץ 2018					
חבות נטו	ניכויים*	חבות ברוטו	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
116.9	16.0	132.9	-	132.9	קבוצת לווים 1
ליום 31 בדצמבר 2018					
חבות נטו	ניכויים*	חבות ברוטו	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
108.8	6.1	114.9	-	114.9	קבוצת לווים 1
94.7	-	94.7	0.4	94.3	קבוצת לווים 2
94.3	20.0	114.3	3.0	111.3	קבוצת לווים 3

* שיפויים שניתנו לבנק מאת DCL. כאמור לעיל, במהלך חודש ינואר 2019 בוטלו כלל השיפויים שהתקבלו מ-DCL.

קבוצות הלווים הנ"ל הינן קבוצות של רשויות מקומיות, להן קובצו החברות העירוניות ותאגידי מים שבשליטתן, וזאת בהתאם להנחיות בנק ישראל לעניין הגדרת קבוצת לווים.

יתרות אשראי של הלווים במדרגת האשראי הגבוהה ביותר

נכון לימים 31 במרץ 2019 ו-31 בדצמבר 2018, יתרת האשראי של הלווים במדרגת האשראי הגבוהה ביותר, קרי - שיתרת האשראי החוזית באחריות הבנק, לפני ניכויים מותרים לפי הוראה 313, עלתה על סך 40 מיליוני ש"ח הסתכמה לסך של 1,550.8 מיליוני ש"ח ו-1,705.7 מיליוני ש"ח בהתאמה.

סיכוני השוק

ניהול סיכוני השוק נועד לשמור על רמת סיכון בגבולות תיאבון הסיכון שהוגדרו, כך שהבנק יוכל להמשיך להתנהל בסביבתו הפיננסית, למרות הסיכונים הכרוכים בכך, בצורה מבוקרת ולא ייחשף להפסדים מיותרים או משמעותיים, ועל מנת שתישמר יציבותו.

סיכון השוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת המחירים בשווקים שונים, בשיעורי ריבית, באינפלציה וכו').

סיכוני השוק מנוהלים על ידי סמנכ"ל הכספים בהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

ניהול הסיכונים בקו ההגנה השני מבוצע על ידי פונקציית ניהול הסיכונים, אשר בה פועלת גם בקרית סיכוני השוק. ניהול סיכונים זה כולל מנגנוני זיהוי, אמידה, ניטור, בקרה ודיווח בגין הסיכונים.

הבנק חשוף לחמישה סוגים של סיכוני שוק:

- **סיכון ריבית - עקום תשואה** - הסיכון לפגיעה בהון הבנק או ברווחיותו כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הבנק עושה שימוש בכלים ואינדיקטורים שונים למדידת סיכון הריבית על מנת לאמוד את השפעותיהם של שינויים בריבית הן על הרווחים והן על השווי הכלכלי. הבנק קבע מגבלות לגבי מרבית האינדיקטורים. לעניין מודל פנימי שמשמש את הבנק לניתוח הרגישות לריבית, ראה סעיף 6 דלוח הסיכונים.
 - לבנק מערכת ניהול סיכוני שוק, אשר מאפשרת לבנק לאמוד ולבקר את החשיפות לסיכון הריבית למול המגבלות ותיאבון הסיכון שנקבעו מראש.
 - **סיכון אינפלציה** - החשיפה לסיכון אינפלציה מתבטאת בהפסד השווי או הערך שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר, וכן עקב קיומן ו/או אי קיומן של רצפות למדד המחירים לצרכן של אש"ר, פיקדונות ואגרות חוב.
 - **סיכון ריבית - תמחור מחדש** - הסיכון משינוי במרווח המימון של הבנק עקב שינוי בריבית בנק ישראל ובריביות השוק, בשל קיומם של הבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות.
 - **סיכון פירעון מוקדם (Early Repayment Risk)** - הסיכון להפסד של הבנק כתוצאה מבקשת לקוחות לפירעון מוקדם של אש"ר.
 - **סיכון מרווח (Spread Risk)**, במובן של הסיכון הקשור למרווח בין תשואת אג"ח קונצרני לתשואת אג"ח ממשלתי - ברבעון הרביעי של שנת 2018 החל הבנק להיות חשוף במידה מסוימת לסיכון מרווח בתיק הנוסטרו, מאחר ורכש, לראשונה, בהתאם למדיניות המעודכנת שאישר דירקטוריון הבנק, אגרות חוב קונצרניות של בנקים.
- הבנק קבע מגבלות פנימיות ביחס לחשיפתו לסיכון הריבית - עקום תשואה ולסיכון האינפלציה, ומקיים מעקב וניטור ביחס אליהם וכן ביחס לסיכוני השוק האחרים. לרשות הבנק דרכי פעולה וכלים שונים לווידוא עמידה במגבלות, וגידור סיכוני השוק באופן סביר. הבנק לא פועל בשוק המניות, בשוק המט"ח ובשוק המכשירים הפיננסיים הנגזרים, ולכן לא חשוף לסיכונים הנגזרים מפעילות בשווקים אלה.

3. סקירת הסיכונים (המשך)

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכוני השוק (המשך)

ניתוח רגישות השווי ההוגן

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק⁽¹⁾ למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019			
סה"כ	מטבע ישראלי		סה"כ	מטבע ישראלי		סה"כ	מטבע ישראלי		
	לא צמוד למדד	לא צמוד		לא צמוד למדד	לא צמוד		לא צמוד למדד	לא צמוד	
7,151.5	1,592.9	5,558.6	6,902.0	1,616.2	5,285.8	6,655.5	1,586.0	5,069.5	נכסים פיננסיים
6,558.0	1,564.9	4,993.1	6,236.8	1,884.7	4,352.1	6,020.2	1,384.2	4,636.0	התחייבויות פיננסיות
									שווי הוגן נטו של
593.5	28.0	565.5	665.2	(268.5)	933.7	635.3	201.8	433.5	מכשירים פיננסיים

⁽¹⁾ כל הפעילות מיוחסת לתיק הבנקאי.

לפרטים נוספים בעניין אומדני שווי הוגן, ראה [ביאור 13](#) לדוחות הכספיים.

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (במיליוני ש"ח)

השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת תרחישים של השינויים בשיעורי הריבית⁽¹⁾:

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019			
סה"כ	מטבע ישראלי		סה"כ	מטבע ישראלי		סה"כ	מטבע ישראלי		
	לא צמוד	לא צמוד למדד		לא צמוד	לא צמוד למדד		לא צמוד	לא צמוד למדד	
527.2	8.9	518.3	624.0	(273.2)	897.2	580.7	184.7	396.0	עלייה במקביל של 1%
667.0	49.4	617.6	710.3	(264.3)	974.6	696.3	220.9	475.4	ירידה במקביל של 1%
									שינויים מקבילים
564.0	18.0	546.0	639.6	(272.5)	912.1	602.6	193.3	409.3	התללה ⁽²⁾
608.6	33.9	574.7	684.8	(262.6)	947.4	656.0	206.6	449.4	השטחה ⁽³⁾
578.5	25.0	553.5	668.7	(261.5)	930.2	630.4	198.7	431.7	עליית ריבית בטווח הקצר
608.8	31.0	577.8	662.2	(275.1)	937.3	640.4	205.0	435.4	ירידת ריבית בטווח הקצר

⁽¹⁾ כל הפעילות מיוחסת לתיק הבנקאי.

⁽²⁾ התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

⁽³⁾ השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

הערה: בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. סקירת הסיכונים (המשך)

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכוני השוק (המשך)

ניתוח רגישות השווי ההוגן (המשך)

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך)

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽¹⁾*

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019		
מטבע ישראלי			מטבע ישראלי			מטבע ישראלי		
הכנסות מימון שאינן מריבית		הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית		הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית		הכנסות ריבית
סה"כ**			סה"כ**			סה"כ**		

שינויים מקבילים

(7.7)	-	(7.7)	(4.6)	-	(4.6)	(2.8)	-	(2.8)	עלייה במקביל של 1%
7.7	-	7.7	4.6	-	4.6	2.8	-	2.8	ירידה במקביל של 1%

⁽¹⁾ כל הפעילות מיוחסת לתיק הבנקאי.

* בחישוב זה, בתרחיש של ירידת ריבית הונח כי אפשרי מצב של ריבית שלילית.

** לאחר השפעות מקזזות.

לפרטים אודות המודל הפנימי שמשמש את הבנק לניתוח הרגישות לריבית ולמידע נוסף בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי, ראה סעיף 6.ד לדוח הסיכונים.

במהלך 10 השנים האחרונות לא חל בריבית שינוי שבועי מצטבר אשר לו היה מתרחש היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה את הבנק בעריכת דוחותיו הכספיים.

סיכוני השוק (המשך)

רגישות לשינויים במדד המחירים לצרכן

כאמור, הבנק חשוף להפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן, עקב הפער שבין שווי הנכסים הצמודים למדד לשווי ההתחייבויות צמודות המדד, וכן עקב קיומן ו/או אי קיומן של רצפות למדד המחירים לצרכן של אשראי, פיקדונות ואגרות חוב.

נכון ליום 31 במרץ 2019 עודף הנכסים על ההתחייבויות במגזר השקלי הצמוד הסתכם ב- 207.9 מיליוני ש"ח שהם כ- 33% ביחס להון, גידול של כ- 177.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לעודף הנכסים על ההתחייבויות בסך 30.2 מיליוני ש"ח שהיה ביום 31 בדצמבר 2018. הגידול בעודף הנכסים הצמודים על ההתחייבויות הצמודות נבע בעיקר מפירעונות של התחייבויות צמודות מדד ומביצועים נטו של אשראי צמוד מדד.

בהתאם למגבלת חשיפת הבסיס במגזר השקלי הצמוד אותה קבע דירקטוריון הבנק, הפער בין יתרת הנכסים הצמודים למדד לבין יתרת ההתחייבויות הצמודות למדד לא יעלה על 500 מיליוני ש"ח ולא יפחת מפער שלילי בסך 100 מיליוני ש"ח.

מאחר ובבנק קיימות התחייבויות צמודות מדד אשר בהן נקבעה רצפת מינימום למדד המחירים לצרכן שהיה בעת העמדת אותן התחייבויות (מדד בסיס), הרי שבמקרה של ירידה במדד המחירים לצרכן אל מתחת לאותו מדד הבסיס, עשויה ההשפעה החשבונאית של ירידת מדד המחירים לצרכן על התוצאות הכספיות וכפועל יוצא מכך גם על ההון, להיות גבוהה יותר מזו שמשמעת מהפער הפשוט בין הנכסים הצמודים להתחייבויות הצמודות, וזאת עקב כך ששווי אותן התחייבויות צמודות מסוימות לא יפחת מתחת למדד הבסיס. התממשות השפעה זו בפועל, בראיה הכלכלית, תהיה רק במקרה ואותן התחייבויות תפרענה, באופן מלא או חלקי, במועד בו מדד המחירים לצרכן יהיה נמוך ממדד הבסיס שלהן (כלומר במקרה בו רצפת המדד תהיה אפקטיבית במועד פירעון ההתחייבויות). הנכסים בהם קיימת רצפת מדד הם בהיקף זניח.

להלן ניתוח רגישות לגבי ההשפעה של עלייה או ירידה של 3% במדד המחירים לצרכן, על הרווח / הפסד החשבונאי של הבנק (במיליוני ש"ח):

רווח (הפסד) חשבונאי בשל:			
סה"כ רווח (הפסד)	רצפות מדד הקיימות בחלק מהתחייבויות הבנק	הפער בין הנכסים צמודי המדד להתחייבויות צמודות המדד	
6.3	0.1	6.2	עלייה של 3% במדד המחירים לצרכן
(24.8)	(18.6)	(6.2)	ירידה של 3% במדד המחירים לצרכן

לצורך חישוב השפעה זו של עלייה או ירידה במדד המחירים לצרכן, נלקחו בחשבון כל יתרות הנכסים וההתחייבויות במגזר השקלי הצמוד למדד שבמאזן הבנק, וההשפעה המוצגת היא לפני מס. לבנק אין פוזיציות חוץ מאזניות צמודות למדד המחירים לצרכן.

אי הסימטריה המוצגת בטבלה לעיל לגבי ההשפעה על השווי שנובעת מרצפות המדד בין תרחיש של עליית המדד לתרחיש של ירידת המדד באותו שיעור, נובעת מכך שנכון לתאריך המאזן מדד הבסיס במרבית ההתחייבויות והנכסים של הבנק בהן קיימת רצפת מדד הינו נמוך מהמדד הידוע בתאריך המאזן, כך שבתרחיש של עליית המדד צפוי להיווצר רווח שולי בלבד בגין רצפות המדד.

סיכון הנזילות

השינויים במצב הנזילות, במדיניות ההנהלה לגיוס מקורות וביחס כיסוי הנזילות

סיכון נזילות - הסיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בתזרימי המזומנים וצרכי הביטחונות הנוכחיים והעתידיים, הצפויים והבלתי צפויים, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד.

מעבר למגבלות הנדרשות על פי הוראות בנק ישראל, קבעה הנהלת הבנק מגבלות פנימיות ביחס לאינדיקטורים שונים בנושא סיכון הנזילות, והיא מנהלת סיכון זה בתדירות יומיומית.

נזילות הבנק נשענת בעיקרה על: יתרת המזומנים, תיק ניירות ערך, קבלת פיקדונות וכן על גיוס אג"ח וניירות ערך מסחריים סחירים.

יש להבחין בין גיוס מקורות לזמן קצר (עד שנה) לבין גיוס מקורות לזמן ארוך:

- גיוס מקורות לזמן קצר מבוסס בעיקר על פיקדונות לזמן קצר, לרוב של לקוחות קיימים של הבנק (רשויות מקומיות וגופים מוסדיים) אשר באופן היסטורי חלקם הגדול מתחדש, ועל הנפקה של ניירות ערך מסחריים לטווח קצר. הנחות הקשורות להסתברות החידוש של פיקדונות לטווח קצר נלקחות בחשבון במסגרת חישוב יחסי הנזילות השונים.
- גיוס מקורות לזמן ארוך מבוסס על פיקדונות לטווח ארוך והנפקה של אגרות חוב לטווח ארוך באמצעות חברת הבת. מקורות אלה מבוססים בעיקר על משקיעים מוסדיים בשוק ההון בישראל.

לשם ניהול סיכון הנזילות, נקבע ממשל תאגידי המתבסס על 3 נדבכים תוך שמירה על עיקרון הפרדת סמכויות:

- מבנה פיקוח על ידי הדירקטוריון וועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון אשר אחראים על גיבוש מדיניות הנזילות, ולהם יש את האחריות העליונה לקביעת תיאבון וסיבולת סיכון הנזילות.
- המחלקה הפיננסית אשר אחראית על ההוצאה לפועל של מדיניות הנזילות, ובכלל זה, הוצאה לפועל של תכניות מימון, יישום פעולות לאופטימיזציה של המאזן והפחתת מינוף של המאזן.
- מחלקת ניהול סיכונים המבצעת אמידה, תחזיות, תרחישי קיצון, דיווח ובקרה על סיכון הנזילות.

מעבר לדיונים בדירקטוריון ובוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, מתקיימים בבנק באופן שוטף דיונים בנושא סיכון הנזילות בעיקר בהנהלה העסקית המתכנסת בתדירות שבועית ובוועדת ניהול נכסים והתחייבויות, המתכנסת אחת לחודש.

לבנק קיימת תכנית חירום להתמודדות עם מקרים של מצוקת נזילות בתרחישים השונים, הכוללת דרכי פעולה שונות להתמודדות.

המדד העיקרי בו עושה הבנק שימוש לאמידת סיכון הנזילות לזמן קצר הינו יחס כיסוי הנזילות, ה- LCR (Liquidity Coverage Ratio), אשר בוחן את נזילות הבנק באופק של 30 הימים הקלנדרים הקרובים בתרחיש קיצון, ונועד להבטיח יכולת של הבנק לעמוד בתרחישי קיצון של נזילות.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (ממוצע פשוט של תצפיות יומיות במשך הרבעון) לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 היה 164.0%, לעומת 177.0% לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018 ולעומת 158.7% לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018. מגבלת המינימום על פי הוראות הפיקוח על הבנקים לגבי יחס כיסוי הנזילות הינה בשיעור של 100%. הבנק שומר, באופן מכוון, על יחס כיסוי נזילות גבוה יחסית מעל מגבלת בנק ישראל, ועל יחסי הנזילות הנוספים גבוהים יחסית מעל רמות הסף שנקבעו, וזאת לאור הריכוזיות היחסית של המפקידים בבנק, אשר כוללים בעיקר משקיעים מוסדיים ורשויות מקומיות. במאי 2018 החליט דירקטוריון הבנק לקבוע מגבלה פנימית, שמרנית יותר, לגבי יחס כיסוי הנזילות לתקופת ביניים, כך שלא יפחת מ-120%.

הבנק בוחן את מצב הנזילות לזמן קצר גם באמצעות 4 סוגים של יחסי הנזילות הבאים: יחס נזילות במצב רגיל, בתרחיש קיצון פנימי בבנק, בתרחיש קיצון מערכתי ובתרחיש קיצון משולב. כל אחד מ-4 יחסי נזילות אלה נמדד ל-3 אופקי זמן שונים ונקבעה לגבי רמת סף שמעליה הבנק שואף להיות. בחישוב היחסים השונים נלקחו בחשבון הנחות שונות לגבי פרמטרים כגון: שיעורי מחזור של פיקדונות, שיעורי מחזור של הלוואות, שינויים בשווי תיק הנוסטרו, שיעורי ניצול התחייבויות חוץ מאזניות ועוד.

3. סקירת הסיכונים (המשך)

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכון הנזילות (המשך)

השינויים במצב הנזילות, במדיניות ההנהלה לגיוס מקורות וביחס כיסוי הנזילות (המשך)

להלן יחסי הנזילות השונים ורמות הסף שמעליהן הבנק שואף להיות:

ליום 31 במרץ 2019				יחסי נזילות
תרחיש רגיל	תרחיש מערכתי	תרחיש ספציפי לבנק	תרחיש קיצון משולב	
10.90	2.39	2.82	2.14	שבוע
6.62	1.71	1.95	1.69	חודש
1.84	0.66	0.73	0.66	3 חודשים
ליום 31 במרץ 2018				יחסי נזילות
תרחיש רגיל	תרחיש מערכתי	תרחיש ספציפי לבנק	תרחיש קיצון משולב	
11.16	2.86	3.27	2.18	שבוע
4.37	1.43	1.50	1.38	חודש
1.90	0.80	0.89	0.74	3 חודשים
ליום 31 בדצמבר 2018				יחסי נזילות
תרחיש רגיל	תרחיש מערכתי	תרחיש ספציפי לבנק	תרחיש קיצון משולב	
5.00	2.52	2.87	2.18	שבוע
3.16	1.48	1.64	1.50	חודש
1.49	0.67	0.75	0.66	3 חודשים
לתאריכים הנ"ל				יחסי הנזילות המינימאליים מעליהם הבנק שואף להיות
תרחיש רגיל	תרחיש מערכתי	תרחיש ספציפי לבנק	תרחיש קיצון משולב	
1.3	1.3	1.3	1.3	שבוע
1.0	1.0	1.0	1.0	חודש
0.4	0.4	0.4	0.4	3 חודשים

על פי הנחיית בנק ישראל, החל מ-1 בינואר 2017 התאגידים הבנקאיים לא נדרשים לעמוד ביחס נזילות מזערי (בתרחישים השונים לאופק זמן של חודש) שווה או גדול מ-1, אך עליהם להמשיך ולחשב יחסים אלה.

יחסי הנזילות השונים של הבנק בסוף הרבעון הראשון של 2019 היו גבוהים ובמסגרת המגבלות שנקבעו.

נכון ליום 31 במרץ 2019, המזומנים והפיקדונות בבנקים הסתכמו לסך של 1,216.6 מיליוני ש"ח, ולרבות תיק אגרות חוב ממשלת ישראל סחירות (ראה להלן) סך הנכסים הנזילים הגיעו עד ל-1,863.1 מיליוני ש"ח, המהווה כ-28.2% מסכום המאזן של הבנק, לעומת 33.1% בתום שנת 2018 ולעומת 32.8% בתום התקופה המקבילה אשתקד.

סיכון הנזילות (המשך)

השינויים במצב הנזילות, במדיניות ההנהלה לגיוס מקורות וביחס כסיו הנזילות (המשך)

לגבי הנזילות לטווח ארוך, הבנק פיתח ומחשב בהתאם להוראת בנק ישראל את יחס המימון היציב (NSFR - Net Stable Funding Ratio) המבוסס על הבנת הבנק את הוראות באזל בנושא זה, בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון. יחס זה הוגדר כיחס בין סך מקורות המימון היציבים של הבנק, הצפויים בהסתברות גבוהה לעמוד לרשותו בטווח הזמן של שנה אחת (ומעלה) לבין סך השימושים הארוכים שלו, שהינם שימושים קיימים, שהבנק צפוי להידרש להמשיך לממנם בטווח הזמן של שנה אחת (ומעלה). בשלב זה, אף כי לא נקבעו הגדרות פיקוחיות למונחים "מקורות מימון יציבים" ו"שימושים ארוכי טווח" ולא נקבע רף מינימאלי של היחס שיש לעמוד בו, הסתמך הבנק על הוראות באזל III בנושא סיכון נזילות לעניין הגדרת יחס זה וקבע יעדים פנימיים ליחס המימון היציב בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון.

בנוסף לבחינת יחס המימון היציב, הבנק בוחן באופן שוטף את מצב הנזילות שלו לטווח הארוך, בין השאר, באמצעות היחס בין ההתחייבויות לזמן ארוך ביחס לנכסים לזמן ארוך, פער הנזילות לזמן ארוך לפי רצועות זמן, ריכוזיות הפיקדונות ברצועות זמן שונות, כולל ברצועת זמן של שנה ומעלה ובאמצעות בחינת פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות. להערכת הבנק, מצב הנזילות שלו לזמן ארוך הינו נאות, וקיימים לו כלים לשיפור מצב הנזילות לזמן הארוך במצבי קיצון.

הבנק עושה שימוש בכלים מגוונים למעקב אחר ריכוזיות המקורות (לזמן קצר ולזמן ארוך) בכלל, ואחר ריכוזיות הפיקדונות בפרט. הבנק קבע מגבלה לגבי שיעור הפיקדונות לזמן קצר (עד שנה) של 5 המפקידים הגדולים ביותר לזמן קצר מתוך סך הפיקדונות לזמן קצר. יש לציין כי המקור העיקרי של נזילות הבנק הינו פיקדונות בעלי מועד פירעון חוזי מוגדר, שהוא בדרך כלל מחייב (כלומר המפקיד אינו רשאי לבצע משיכה מוקדמת ללא הסכמת הבנק).

על מנת לצמצם את סיכון הנזילות, הבנק משקיע בתיק ניירות ערך סחירים, ברובו אגרות חוב סחירות של ממשלת ישראל, תוך קביעת מגבלה על היקף ההשקעה בתיק זה.

מדיניות ההשקעה של הבנק עד לחודש יולי 2018 היתה כי תיק ניירות הערך יכלול אך ורק אג"ח סחיר של מדינת ישראל וללא חשיפה מטבעית. יישום מדיניות ההשקעה מבוצע בשילוב עם מספר חברות לניהול השקעות מהמובילות בישראל. ניירות הערך המוחזקים על ידי הבנק מסווגים כזמינים למכירה ו/או מסווגים לתיק המוחזק לפדיון.

בחודש יולי 2018 אישר דירקטוריון הבנק להרחיב את המדיניות הקיימת, ולאפשר רכישה בתיק הנוסטרו גם של אגרות חוב סחירות של תאגידים בנקאיים ישראלים, בכפוף למגבלות שנקבעו לגבי סכום, שיעור מסך תיק הנוסטרו, סחירות ודירוג.

שווי השוק של תיק אגרות החוב הסחירות (ממשלתיות וקונצרניות) ליום 31 במרץ 2019 היה 718.2 מיליוני ש"ח (מהן אגרות חוב בשווי של 251.3 מיליוני ש"ח המסווגות לתיק הזמין למכירה ואגרות חוב בשווי של 466.9 מיליוני ש"ח שסווגו לתיק המוחזק לפדיון), זאת לעומת שווי שוק של 610.6 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018 (מהן אגרות חוב בשווי של 149.7 מיליוני ש"ח המסווגות לתיק הזמין למכירה ואגרות חוב בשווי של 460.9 מיליוני ש"ח שסווגו לתיק המוחזק לפדיון). הגידול נבע בעיקר מהגדלת רכיב אג"ח ממשלת ישראל בתיק הזמין למכירה בסך כ- 80 מיליוני ש"ח והגדלת רכיב האג"ח הקונצרני של בנקים באותו תיק, בסך כ- 20 מיליוני ש"ח. שאר הגידול נבע מהגדלת רכיב אג"ח ממשלת ישראל בתיק המוחזק לפדיון.

מטרתו העיקרית של תיק ניירות הערך הינה לשמש עתודת נזילות לשימוש באירועים בלתי צפויים, בין אם בדרך של מכירת ניירות הערך ובין אם בדרך של קבלת מזומן מבנק ישראל כנגד שעבוד אגרות חוב ממשלתיות. המגבלה אותה קבע דירקטוריון הבנק לגבי היקף תיק אגרות החוב של הבנק היא בסך של 1.5 מיליארד ש"ח.

3. סקירת הסיכונים (המשך)

3.1 התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם (המשך)

סיכון הנזילות (המשך)

השינויים במצב הנזילות, במדיניות ההנהלה לגיוס מקורות וביחס כיסוי הנזילות (המשך)

סך הפיקדונות של 3 קבוצות המפקידים הגדולות ביותר בבנק נכון ליום 31 במרץ 2019 הינו 1,277.9 מיליוני ש"ח אשר מהווה 31.2% מסך פיקדונות הציבור בבנק.

להלן פירוט לגבי פיקדונות 3 קבוצות המפקידים (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2018	2019	
524.6	395.3	664.4	קבוצת מפקידים ראשונה
501.0	280.2	366.3	קבוצת מפקידים שנייה
375.2	183.7	247.2	קבוצת מפקידים שלישית
1,400.8	895.2	1,277.9	סה"כ

למידע מפורט על הסיכונים שהוצגו לעיל ועל סיכונים נוספים ואופן ניהולם, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

לעניין המדיניות החשבונאית של הבנק, ראה [ביאור 1](#) לדוחות הכספיים.

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים המבוססות על Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק, סמנכ"ל הכספים והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקרות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן - "הצהרה על הגילוי").

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקרות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל, סמנכ"ל הכספים והחשבונאי הראשי של התאגיד הבנקאי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של התאגיד הבנקאי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל התאגיד הבנקאי והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של התאגיד הבנקאי הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון הראשון המסתיים ביום 31 במרץ 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי.

אוליבייה גוטמן
המנהל הכללי
ומנהל עסקים ראשי

לבנה שיפמן
יושבת ראש הדירקטוריון

28 במאי 2019

ליום 31 במרץ 2019

דוח הדירקטוריון והנהלה

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

הצהרה (Certification)

אני, אוליבייה גוטמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מוניציפל בנק בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק לרבות תאגידיים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח; וכן
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28 במאי 2019

אוליבייה גוטמן
המנהל הכללי ומנהל עסקים ראשי

הצהרה (Certification)

אני, אלעד אבשלום פישר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מוניציפל בנק בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק לרבות תאגידיים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח; וכן
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרום מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28 במאי 2019

אלעד אבשלום פישר
סמנכ"ל הכספים

הצהרה (Certification)

אני, ליאור מרדכי אלמוג, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מוניציפל בנק בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק לרבות תאגידיים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח; וכן
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרום מאחריות או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28 במאי 2019

ליאור מרדכי אלמוג
החשבונאי הראשי

דוח הדירקטוריון והנהלה

דוח כספי

ליום 31 במרץ 2019

דוח כספי בלתי מבוקר

דוח ממשי, תאגיד, ביקורת ופרטים נוספים

ליום 31 במרץ 2019

דוח כספי
דוח סקירה רואה חשבון מבקר

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מוניציפל בנק בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מוניציפל בנק בע"מ וחברת הבת שלו ("להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בריטמן אלמגור זהר ושות'

רואי חשבון

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

תל אביב, 28 במאי 2019

תל אביב - משרד ראשי

מרכז עוראלי 1 תל אביב, 6701101, ת.ד. 16593 תל אביב 6116402 | טלפון: 03-6085555 | info@deloitte.co.il

משרד נצרת
מרכז אבן עאמר 9
נצרת, 16100
טלפון: 073-3994455
פקס: 073-3994455
info-nazareth@deloitte.co.il

משרד אילת
המרכז העירוני
ת.ד. 583
אילת, 8810402
טלפון: 08-6375676
פקס: 08-6371628
info-eilat@deloitte.co.il

משרד באר שבע
רחוב האגריה 77, בנין 1
פארק ההיטק, נב ים נבב
באר שבע, 8470912
טלפון: 08-6909500
פקס: 08-6909600
info-beersheva@deloitte.co.il

משרד חיפה
מעלה השחרור 5
ת.ד. 5648
חיפה, 3105502
טלפון: 04-8607333
פקס: 04-8672528
info-haifa@deloitte.co.il

משרד ירושלים
קרית המדע 3
מנדל הר חוצבים
ירושלים, 914510
ת.ח. 45396
טלפון: 02-5018888
פקס: 02-5374173
info-jer@deloitte.co.il

דוח הדירקטוריון והנהלה

דוח כספי

ליום 31 במרץ 2019

דוח כספי

תמצית דוחות כספיים (בלתי מבוקרים)

דוח ממשי תאגיד, ביקורת ופרטים נוספים

תמצית דוחות כספיים (בלתי מבוקרים) ליום 31 במרץ 2019

תוכן העניינים

עמוד

67	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
68	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
69	תמצית מאזן מאוחד
70	תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
71	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
73-97	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
154.3	30.2	32.5	2	הכנסות ריבית
(73.8)	(11.9)	(8.5)	2	הוצאות ריבית
80.5	18.3	24.0		הכנסות ריבית, נטו
6.3	2.9	2.8	11, 6	הכנסות בגין הפסדי אשראי
86.8	21.2	26.8		הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית:
9.4	9.3	1.2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
9.8	2.4	2.5		עמלות
19.2	11.7	3.7		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
27.0	6.2	5.9		משכורות והוצאות נלוות
5.8	1.4	1.4		אחזקה ופחת בניינים וציוד
20.2	3.2	4.0		הוצאות אחרות
53.0	10.8	11.3		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
53.0	22.1	19.2		רווח לפני מסים
18.3	7.6	5.9		הפרשה למסים על הרווח
34.7	14.5	13.3		רווח נקי
				רווח נקי בסיסי ומדולל למניה:
39.2	16.5	15.2		למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

ליאור מרדכי אלמוג חשבונאי ראשי	אלעד אבשלום פישר סמנכ"ל הכספים	אוליבייה גוטמן המנהל הכללי ומנהל עסקים ראשי	לבנה שיפמן יושבת ראש הדירקטוריון
-----------------------------------	-----------------------------------	---	-------------------------------------

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 במאי 2019.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
סכמים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
34.7	14.5	13.3
(12.8)	(9.5)	6.2
0.2	*	0.1
(12.6)	(9.5)	6.3
4.3	3.3	(2.2)
(8.3)	(6.2)	4.1
26.4	8.3	17.4

רווח נקי

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו

התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים

רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים

השפעת המס המתייחס

רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים

סך הכל רווח כולל

* נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

תמצית מאזן מאוחד
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר	31 במרץ		ביאור	
	2018	2018		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
				נ כ ס י ם
1,798.9	1,671.1	1,216.6		מזומנים ופיקדונות בבנקים
611.4	559.6	705.6	5	ניירות ערך (מזה: 0.0, 251.3 ו-1,149.7, בהתאמה בשווי הוגן)
4,678.9	4,553.0	4,610.8		אשראי לציבור
(88.7)	(92.1)	(85.9)		הפרשה להפסדי אשראי
4,590.2	4,460.9	4,524.9	11,6	אשראי לציבור, נטו
24.7	25.6	23.8		בניינים וציוד
97.0	87.5	98.1		נכסים אחרים
<u>7,122.2</u>	<u>6,804.7</u>	<u>6,569.0</u>		סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
4,077.9	3,849.2	4,082.6	7	פיקדונות הציבור
405.8	8.7	47.5		פיקדונות מבנקים
2,008.1	2,257.9	1,794.1		אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך מסחריים
22.6	19.2	19.6		התחייבויות אחרות
6,514.4	6,135.0	5,943.8		סך כל ההתחייבויות
607.8	669.7	625.2	8	הון עצמי
<u>7,122.2</u>	<u>6,804.7</u>	<u>6,569.0</u>		סך כל ההתחייבויות וההון

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

סך הכל	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	ק ר נ ו ת ה ו ן				הון מניות נפרע
			סך כל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה	מהטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה	בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	
607.8	398.9	(2.6)	211.5	3.7	1.2	30.3	176.3
13.3	13.3	-	-	-	-	-	-
4.1	-	4.1	-	-	-	-	-
625.2	412.2	1.5	211.5	3.7	1.2	30.3	176.3

יתרה ליום 1 בינואר 2019 (מבוקר)
 רווח נקי בתקופה
 רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס

יתרה ליום 31 במרץ 2019
 (בלתי מבוקר)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018

סך הכל	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	ק ר נ ו ת ה ו ן				הון מניות נפרע
			סך כל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה	מהטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה	בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	
661.4	444.2	5.7	211.5	3.7	1.2	30.3	176.3
14.5	14.5	-	-	-	-	-	-
_*	-	-	_*	_*	-	-	-
(6.2)	-	(6.2)	-	-	-	-	-
669.7	458.7	(0.5)	211.5	3.7	1.2	30.3	176.3

יתרה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)
 רווח נקי בתקופה
 הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
 הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס

יתרה ליום 31 במרץ 2018
 (בלתי מבוקר)

שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	ק ר נ ו ת ה ו ן				הון מניות נפרע
			סך כל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה	מהטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה	בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	
661.4	444.2	5.7	211.5	3.7	1.2	30.3	176.3
34.7	34.7	-	-	-	-	-	-
(80.0)	(80.0)	-	-	-	-	-	-
_*	-	-	_*	_*	-	-	-
(8.3)	-	(8.3)	-	-	-	-	-
607.8	398.9	(2.6)	211.5	3.7	1.2	30.3	176.3

יתרה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)
 רווח נקי בשנת החשבון
 דיבידנד
 הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
 הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

* נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
34.7	14.5	13.3	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לתקופה
			<u>התאמות:</u>
4.0	1.0	1.1	פחת על בניינים וציוד
(6.3)	(2.9)	(2.8)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(8.2)	(8.1)	-	רווח נטו, ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
-*	-*	-	הוצאות הנובעות מעסקאות עם בעל שליטה
(1.1)	0.9	1.1	מיסים נדחים - נטו
1.4	0.3	(0.2)	פיצויי פרישה, נטו
(1.2)	(1.2)	(1.2)	רווח נטו, בגין הלוואות שנמכרו
			<u>שינוי נטו בנכסים שוטפים</u>
(13.8)	(6.3)	(2.2)	נכסים אחרים
			<u>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות</u>
4.9	1.7	(4.8)	התחייבויות אחרות
(15.3)	(0.7)	(6.8)	הפרשי צבירה שנכללו בפעילות השקעה ומימון
(0.9)	(0.8)	(2.5)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(104.9)	(24.0)	63.6	שינוי נטו באשראי לציבור
(50.0)	-	-	רכישת ניירות ערך מוחזקים לפדיון
(152.3)	-	(100.0)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
581.4	581.4	-	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	1.2	תמורה מפידיון ניירות ערך זמינים למכירה
143.6	-	-	תמורה מפידיון אגרות חוב מוחזקות פידיון
(2.3)	(0.2)	(0.2)	רכישת בניינים וציוד
(45.0)	-	(45.0)	רכישת הלוואות
40.0	40.0	50.6	תמורה ממכירת הלוואות
410.5	597.2	(29.8)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
215.7	(13.0)	4.7	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
(982.0)	(1,379.1)	(358.3)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
199.4	-	-	הנפקת אגרות חוב וניירות ערך מסחריים
(627.5)	(196.9)	(196.4)	פדיון אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך סחירים
(380.0)	(300.0)	-	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(1,574.4)	(1,889.0)	(550.0)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(1,164.8)	(1,292.6)	(582.3)	קיסון במזומנים
2,963.7	2,963.7	1,798.9	יתרת מזומנים לתחילת השנה
1,798.9	1,671.1	1,216.6	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:
173.3	48.9	41.0	ריבית שהתקבלה
69.3	20.7	21.1	ריבית ששולמה
46.5	9.3	9.3	מיסים על הכנסה ששולמו

* נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

רשימת הביאורים

עמוד

75	ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית
76	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
76	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
77	ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר
78	ביאור 5 - ניירות ערך
79	ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
80	ביאור 7 - פיקדונות הציבור
81	ביאור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
85	ביאור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
85	ביאור 10 - מידע על מגדרי פעילות פיקוחיים
90	ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
94	ביאור 12 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
95	ביאור 13 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
96	ביאור 14 - עניינים אחרים

א. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים ליום 31 במרץ 2019 ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר *ערכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי*, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים.

יש לעיין בדוחות כספיים אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018 ולביאורים הנלווים אליהם.

המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שישמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.
תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 במאי 2019.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. תכני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

נושא	הוראה	תקציר	הוראות מעבר	מועד תחולה	השפעה
אימוץ כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)	עדכון הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2016-13 בנושא הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים.	מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של הבנק, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. עיקרי ההוראה הינם: • ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי. • באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. • יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי. • ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה.	הכללים החדשים יישומו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.	1 בינואר 2021	הבנק בוחן את ההשפעה של יישום הוראות הדוחות הכספיים.
אימוץ כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא הכירות	עדכון הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2016-02 בנושא הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים.	מטרת הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוץ חכירה ארוכי טווח. עיקר השינויים הינם: • חכירה לתקופה שעולה על 12 חודשים תוכר במאזן, גם אם החכירה מוכרת כחכירה תפעולית. • בעסקאות חכירה תפעולית יש לרשום במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד לרשום התחייבות לשלם בגין החכירה. • עסקאות של מכירה וחכירה חזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בכללים החדשים.	בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארה"ב, בשינויים המתחייבים	1 בינואר 2020	ליישום כללים אלו לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
אימוץ כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן	עדכון הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2018-13 בנושא שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן	מטרת הכללים החדשים היא לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים בנושא מדידת השווי ההוגן וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. עיקר השינויים הינם: • ביטול גילויים שאינם בעלי תועלת והבהרת דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. • ביטול הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן. • ביטול הדרישה להצגת תיאור תהליך ההערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3. • דרישות גילוי לתיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות לנכסים או התחייבויות המסווגים לרמה 3. • דרישה להצגת שינויים ברווח הכולל האחר שטרם מומשו בתקופה עבור נכסים מוחזקים בסוף תקופה.	בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע, למעט דרישות הגילוי שהתווספו וכן דרישת הגילוי שעודכנה בדבר אי הודאות במדידת שווי הוגן ברמה 3, אשר לגביהן היישום יהיה מכאן ואילך.	החל מ-15 בדצמבר 2019 לישויות ציבוריות הברית	ההשפעה של יישום הוראות הדוחות הכספיים

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ההרכב:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ

2018	2019
(בלתי מבוקר)	
29.1	30.3
-*	-*
0.3	0.6
0.8	1.6
<u>30.2</u>	<u>32.5</u>
3.1	3.8
0.3	0.2
8.5	4.5
<u>11.9</u>	<u>8.5</u>
<u>18.3</u>	<u>24.0</u>
-*	1.7
0.8	(0.1)
<u>0.8</u>	<u>1.6</u>

א. הכנסות ריבית:

מאשראי לציבור
מפיקדונות בבנקים
מפיקדונות בבנק ישראל
מאגרות חוב

סך כל הכנסות הריבית

ב. הוצאות ריבית:

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים
על אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך מסחריים

סך כל הוצאות הריבית

סך הכנסות ריבית, נטו

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

מוחזקות לפדיון
זמינות למכירה

סך הכל כלול בהכנסות ריבית

* נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ

2018	2019
(בלתי מבוקר)	
8.1	-
-*	-
8.1	-
1.2	1.2
<u>9.3</u>	<u>1.2</u>

מהשקעות באגרות חוב

רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה

סך הכל מהשקעה באגרות חוב

רווח נטו בגין הלוואות שנמכרו**

סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

* נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

** ראה ביאור ד'11 להלן.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		
סך הכל רווח כולל אחר מצטבר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(2.6)	(0.3)	(2.3)
4.1	0.1	4.0
<u>1.5</u>	<u>(0.2)</u>	<u>1.7</u>
5.7	(0.5)	6.2
(6.2)	_*	(6.2)
<u>(0.5)</u>	<u>(0.5)</u>	<u>-</u>
5.7	(0.5)	6.2
(8.3)	0.2	(8.5)
<u>(2.6)</u>	<u>(0.3)</u>	<u>(2.3)</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2019 (מבוקר)
 שינוי נטו במהלך התקופה
 יתרה ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)
 יתרה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)
 שינוי נטו במהלך התקופה
 יתרה ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)
 יתרה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)
 שינוי נטו במהלך השנה
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
 * נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר								
לשנה שהסתיימה ביום			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
(3.1)	1.5	(4.6)	(0.9)	0.5	(1.4)	4.0	(2.2)	6.2
(5.4)	2.8	(8.2)	(5.3)	2.8	(8.1)	-	-	-
(8.5)	4.3	(12.8)	(6.2)	3.3	(9.5)	4.0	(2.2)	6.2
_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*
0.2	_*	0.2	_*	_*	_*	0.1	_*	0.1
0.2	_*	0.2	_*	_*	_*	0.1	_*	0.1
(8.3)	4.3	(12.6)	(6.2)	3.3	(9.5)	4.1	(2.2)	6.3

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן הפסדים (רווחים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד**
 שינוי נטו במהלך התקופה
 הטבות לעובדים:
 רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה
 רווחים (הפסדים) שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
 שינוי נטו במהלך התקופה
 סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה
 * נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.
 ** הסכום לפני מס מדווח [בדוח רווח והפסד](#) בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה [ביאור 3](#).

א. אגרות חוב מוחזקות לפדיון

ליום 31 בדצמבר 2018					ליום 31 במרץ 2018					ליום 31 במרץ 2019					
רווחים		הפסדים			רווחים		הפסדים			רווחים		הפסדים			
שטרם הוכרו	מהתאמות	עלות	הערך במאזן	שטרם הוכרו	מהתאמות	שטרם הוכרו	מהתאמות	עלות	הערך במאזן	שטרם הוכרו	מהתאמות	שטרם הוכרו	מהתאמות	עלות	הערך במאזן
שווי הוגן*	שווי הוגן	מופחתת		שווי הוגן*	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	מופחתת		שווי הוגן*	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	מופחתת	
			(מבוקר)				(בלתי מבוקר)				(בלתי מבוקר)				
460.8	(2.8)	1.9	461.7	461.7	573.6	-	14.0	559.6	559.6	467.1	-	12.8	454.3	454.3	

אגרות חוב של ממשלת ישראל⁽¹⁾

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2018					ליום 31 במרץ 2018					ליום 31 במרץ 2019					
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר**		הפסדים			רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר**		הפסדים			רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		הפסדים			
שווי הוגן*	שווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן*	שווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן*	שווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן*	שווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
			(מבוקר)				(בלתי מבוקר)				(בלתי מבוקר)				
98.0	(2.4)	-	100.4	98.0	-	-	-	-	-	179.6	-	2.3	177.3	179.6	
51.7	(0.9)	-	52.6	51.7	-	-	-	-	-	71.7	-	0.6	71.1	71.7	
149.7	(3.3)	-	153.0	149.7	-	-	-	-	-	251.3	-	2.9	248.4	251.3	

אגרות חוב ומילווט:

של ממשלת ישראל

של תאגידים

בנקאיים בישראל

סך הכל

⁽¹⁾ נכון ליום 31 במרץ 2019, הופקדו ושועבדו אגרות חוב בחשבון הבטוחות המנוהל במסלוקת הבורסה בסך של 467.1 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 31 במרץ 2018 הופקדו 460.8 מיליוני ש"ח ו- 573.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה) והבנק לא נטל אשראי מבנק ישראל.

* נתוני שווי הוגן של ניירות ערך סחירים מבוססים ככלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

** כלול במסגרת ההון העצמי.

*** שיעורי ההפסד מהעלות המופחתת הינם זניחים ומשך הזמן של ההפסדים שטרם מומשו הינו פחות מ- 12 חודשים.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

א. חובות*, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019		
סה"כ	בנקים בישראל	אשראי לציבור (מסחרי)	סה"כ	בנקים בישראל	אשראי לציבור (מסחרי)	סה"כ	בנקים בישראל	אשראי לציבור (מסחרי)
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
4,685.9	7.0	4,678.9	4,572.7	19.7	4,553.0	4,627.6	16.8	4,610.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-
<u>4,685.9</u>	<u>7.0</u>	<u>4,678.9</u>	<u>4,572.7</u>	<u>19.7</u>	<u>4,553.0</u>	<u>4,627.6</u>	<u>16.8</u>	<u>4,610.8</u>
4.4	-	4.4	6.3	-	6.3	3.7	-	3.7
0.1	-	0.1	0.3	-	0.3	-	-	-
<u>4.5</u>	<u>-</u>	<u>4.5</u>	<u>6.6</u>	<u>-</u>	<u>6.6</u>	<u>3.7</u>	<u>-</u>	<u>3.7</u>
42.7	-	42.7	42.5	-	42.5	37.9	-	37.9
<u>47.2</u>	<u>-</u>	<u>47.2</u>	<u>49.1</u>	<u>-</u>	<u>49.1</u>	<u>41.6</u>	<u>-</u>	<u>41.6</u>

יתרת חוב רשומה

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל⁽¹⁾

מזה: ⁽¹⁾

חובות בארגון מחדש
חובות פגומים אחרים
סך הכל חובות פגומים
חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי

בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני**
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל

* אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים.
** הפרשה זו חושבה על בסיס קבוצתי.

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי	
אשראי לציבור (מסחרי)	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2018	2019
(בלתי מבוקר)	
95.0	88.7
(2.9)	(2.8)
<u>92.1</u>	<u>85.9</u>

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
הכנסות בגין הפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים

ביאור 7 - פיקדונות הציבור
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד**

31 בדצמבר	31 במרץ	
	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
872.7	672.0	700.8
3,205.2	3,177.2	3,381.8
<u>4,077.9</u>	<u>3,849.2</u>	<u>4,082.6</u>

לפי דרישה - אינם נושאים ריבית
 לזמן קצוב

סך כל פיקדונות הציבור*

(1)980.0	1,004.1	830.3
(1)3,097.9	2,845.1	3,252.3

* מזה:
 פיקדונות של גופים מוסדיים
 פיקדונות של תאגידים ואחרים

** גויסו בישראל.
 (1) סווג מחדש.

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרץ	
	*2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
31.3	38.2	36.5
469.1	376.1	407.2
1,734.3	1,484.7	1,809.1
1,843.2	1,950.2	1,275.7
-	-	554.1
<u>4,077.9</u>	<u>3,849.2</u>	<u>4,082.6</u>

תקרת הפיקדון בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

עד 1
 מעל 1 עד 10
 מעל 10 עד 100
 מעל 100 עד 500
 מעל 500

סך הכל

* סווג מחדש.

ביאור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201. היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא *מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר*, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון מנוכס מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שלא היו כשירים כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

הסתמכות על סוכנות דירוג S&P לצורך מדידת הלימות הון

החל בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2019 ולאחר דיונים שנערכו בדירקטוריון, עושה הבנק שימוש בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד, לצורך קביעת משקל הסיכון של חובות המבוססים על דירוג מדינה (ריבוניות, ישויות סקטור ציבור (PSE) ותאגידים בנקאיים), כאשר לפני כן עשה הבנק שימוש בדירוגיהן של 3 סוכנויות הדירוג החיצוניות (ECAI): Moody's, S&P ו-Fitch.

החלטת הבנק לעשות שימוש בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד נובעת בעיקר מכך שביום 14 בינואר 2019 בוטלו כלל השיפויים אשר ניתנו לבנק על ידי DCL (אשר דורגה על ידי 3 סוכנויות הדירוג החיצוניות Moody's, S&P ו-Fitch), כך שמאותו מועד התייתר הצורך לעשות שימוש בדירוגים של שלושתן, וכן מאחר ובאופן מסורתי הבנק עושה שימוש במסגרת פעילותו השוטפת, בסולם הדירוג של S&P (שהיא גם סוכנות הדירוג העיקרית שמדרגת לקוחות בסקטור המוניציפלי בישראל).

החלטה זו הביאה לירידה משמעותית בסכום הנכסים המשוקללים לסיכון (ובהתאם, לעליה ביחסי הלימות הון של הבנק) ברבעון זה לעומת הרבעון המקביל אשתקד ולעומת סוף שנת 2018, שכן משקל הסיכון של החובות המבוססים על דירוג המדינה, כאמור, ירד מ- 50% ל- 20% (דירוג האשראי החיצוני לטווח ארוך של מדינת ישראל לפי S&P הוא AA-).

ביאור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2018	31 במרץ		(מבוקר)
	2018	2019	
		לפני השינוי - פרופורמה*	לאחר השינוי - בפועל*
	(ב ל ת י מ ב ו ק ר)		
603.9	665.9	621.4	621.4
60.1	79.6	60.3	47.1
<u>664.0</u>	<u>745.5</u>	<u>681.7</u>	<u>668.5</u>
3,077.5	2,913.5	3,081.8	2,030.4
-	-	-	-
<u>235.9</u>	<u>268.4</u>	<u>232.4</u>	<u>232.4</u>
<u>3,313.4</u>	<u>3,181.9</u>	<u>3,314.2</u>	<u>2,262.8</u>
באחוזים			
18.23	20.93	18.75	27.46
20.04	23.43	20.57	29.54
9.0	9.0	9.0	9.0
13.5	13.5	13.5	13.5

(1) הון לצורך חישוב יחס ההון:

הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 2 לאחר ניכויים

סך הכל הון כולל

(2) יתרות משוקללות של נכסי סיכון:

סיכון אשראי

סיכון שוק

סיכון תפעולי

סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

(3) יחס ההון לרכיבי סיכון:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י

המפקח על הבנקים

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י

המפקח על הבנקים

* כאמור לעיל, החל מהרבעון הראשון של שנת 2019 החליט הבנק לעשות שימוש בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S & P בלבד. בעקבות השינוי ירדו נכסי סיכון האשראי ב- 1,051.4 מיליוני ש"ח, וכתוצאה מכך יחס ההון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל גדלו.

בכל מקרה, גם לפני השינוי, יחסי ההון הכולל ורובד 1 לרכיבי סיכון גבוהים משמעותית מיחסי ההון הכולל ורובד 1, המזעריים שנקבעו על ידי בנק ישראל

ביאור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרץ	
	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
607.8	669.7	625.2
(3.5)	(3.3)	(3.5)
604.3	666.4	621.7
(0.4)	(0.5)	(0.3)
603.9	665.9	621.4
21.4	42.7	21.4
38.7	36.9	25.7
60.1	79.6	47.1
664.0	745.5	668.5

(1) הון עצמי רובד 1:

הון עצמי
 הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
 סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים
 קרן פנסיונית עם הטבות מוגדרות
 סך הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

(2) הון רובד 2:

כתבי התחייבות נדחים
 הפרשה להפסדי אשראי
 סך הכל הון רובד 2

סה"כ הון כולל

הערה: התאמות פיקוחיות וניכויים - בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 202, בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי".
 ההתאמות הפיקוחיות מוצגות בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 299.

ביאור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

2. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, תאגידים בנקאיים לא מורשים להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, הבנק מחשב את החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
במיליוני ש"ח / באחוזים			
603.9	665.9	621.4	הון רובד 1
7,272.4	6,935.0	6,722.4	סך החשיפות
8.30%	9.60%	9.24%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

3. יחס כיסוי הנזילות (LCR - Liquidity Coverage Ratio) לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין - 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" ("המונה") ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים ("המכנה").

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

בהתאם להוראה, יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש עומד על 100% עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
באחוזים			
177.0%	158.7%	164.0%	יחס כיסוי הנזילות*
100.0%	100.0%	100.0%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
120.0%	120.0%	120.0%	יחס כיסוי הנזילות המזערי שקבע דירקטוריון הבנק

* המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ביאור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה

יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת הגבייה* (כל הפיקדונות צמודים למדד):

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1,107.9	1,250.7	1,071.5	מפיקדונות הממשלה - צמוד למדד
316.7	197.3	357.6	מפיקדונות אחרים - צמוד למדד
98.1	98.8	121.0	מפיקדונות אחרים - לא צמוד
<u>1,522.7</u>	<u>1,546.8</u>	<u>1,550.1</u>	

* פיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי, עם מרווח.

ב. הליכים משפטיים

נכון למועד הדוח, אין תביעות תלויות ועומדות נגד הבנק. באשר לתביעות אשר עמדו כנגד הבנק בעבר ואשר הסתיימו בשנת 2018 ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ביאור 10 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

א. כללי

הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

הבנק פועל בשלושה מגזרי פעילות פיקוחיים כדלהלן:

1. עסקים

במגזר זה נכללים כלל לקוחות הבנק, למעט גופיים מוסדיים ותאגידים בנקאיים. בהתאם להוראות הפיקוח, יש לפצל את הלקוחות שנכללים במגזר זה ל-3 תתי קבוצות: עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים כאשר החלוקה בין מגזרים אלו תהיה על פי מחזור הפעילות של הלקוח כדלהלן:

עסקים זעירים וקטנים: עסקים שמחזור פעילותם קטן מ- 50 מיליוני ש"ח.

עסקים בינוניים: עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.

עסקים גדולים: עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.

הבנק מעדכן אחת לשנה את החלוקה בין המגזרים השונים, ומסווג באופן שוטף לקוחות חדשים למגזרי הפעילות הפיקוחיים.

2. גופים מוסדיים

מגזר מוסדי כולל לקוחות מוסדיים (כגון, חברות ביטוח, קרנות נאמנות, קופות גמל וגופים דומים נוספים) אשר מפיקים פיקדונות בבנק.

3. מגזר ניהול פיננסי

מגזר הניהול הפיננסי אחראי על ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לרבות ניהול תיק ניירות הערך של הבנק.

ב. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית נטו

במגזרי העסקים, הכנסות אלו כוללות:

- את המרווח שבין הריבית בגין הלוואות שניתנו ללקוחות המגזר לבין מחיר המקורות שנקבע כמחיר מעבר שבו מחויב המגזר בגין אותה הלוואה.
- מחיר המקורות נקבע במועד מתן הלוואה, על פי תחשיב של הבנק המשמש לצורך תימחור האשראי ומשקף את עלות הגיוס של הבנק במועד זה.
- התחשבנות בגין ההון שהוקצה למגזר - כל מגזר עסקי מזוכה בגין החיסכון של אי גיוס מקורות עקב הקצאת הון למגזר. ההקצאה מחושבת על פי ההון הנדרש לפעילות המגזר, על בסיס נכסי החיסכון של המגזר, מוכפל בעלות הממוצעת המשוקללת של מקורות המימון של הבנק לתקופת הדוח.

במגזר מוסדיים, הכנסות אלו כוללות:

- את המרווח שבין הוצאות הריבית שנכללו בדוח רווח והפסד המתייחסות ללקוחות המגזר בגין הפקדונות שהפקידו בבנק, לבין מחיר העברה של המקורות.

במגזר ניהול פיננסי, הכנסות אלו כוללות:

- את הריבית בגין פיקדונות בבנקים ובגין אגרות חוב בתיק הנוסטרו.
- את ההשפעה של ניהול הנכסים וההתחייבויות, לרבות השפעת הפוזיציות, בתקופת הדיווח.
- עמלות מימוניות.
- את מחיר המקורות שבו מחוייבים/מזוכים המגזרים העסקיים.
- את החיוב הבין מגזרי בגין זכוי מחיר ההון של המגזרים העסקיים.

הפרשה להפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר אליו משתייך הלקוח.

הכנסות שאינן מריבית

- הכנסות מעמלות - הכנסות משויכות למגזר אליו משתייך הלקוח שחויב בעמלה. עמלות ניהול ותפעול הלוואות לצדדים שלישיים יוחסו למגזר ניהול פיננסי.
- הכנסות מימון שאינן מריבית - משויכות למגזר ניהול פיננסי.

הוצאות תפעוליות ואחרות

- הוצאות השכר של עובדי הבנק נזקפו למגזרי הפעילות על פי אומדן שעור העסוק של עובדי הבנק בכל אחד מהמגזרים ועל פי מודל פנימי המשקלל כמות הלקוחות במגזר ויתרות האשראי בו.
- הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד וכן הוצאות אחרות יוחסו למגזרים הנ"ל ע"פ השיעור היחסי של הוצאות השכר בין המגזרים השונים בבנק.

מיסים על ההכנסה

ההוצאות בגין מיסים על הכנסה חושבו על בסיס שיעור המס האפקטיבי החל על המגזר.

ביאור 10 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים:

פעילות בישראל							
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019							
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	סך הכל עסקים (בלתי מבוקר)	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
32.5	2.2	-	30.3	14.6	13.6	2.1	הכנסות ריבית מחיצוניים
8.5	4.7	1.2	2.6	1.8	0.7	0.1	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית נטו:
24.0	(2.5)	(1.2)	27.7	12.8	12.9	2.0	מחיצוניים
-	7.5	1.4	(8.9)	(5.7)	(3.0)	(0.2)	בינמגזרי
24.0	5.0	0.2	18.8	7.1	9.9	1.8	סך הכנסות ריבית, נטו
							הכנסות שאינן מריבית:
3.7	1.8	-	1.9	0.6	1.0	0.3	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
3.7	1.8	-	1.9	0.6	1.0	0.3	סך הכנסות שאינן מריבית
27.7	6.8	0.2	20.7	7.7	10.9	2.1	סך הכנסות
2.8	-	-	2.8	1.1	1.4	0.3	הכנסות בגין הפסדי אשראי
							הוצאות תפעוליות ואחרות:
11.3	1.3	0.4	9.6	3.8	4.7	1.1	לחיצוניים
_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	בינמגזרי
11.3	1.3	0.4	9.6	3.8	4.7	1.1	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
19.2	5.5	(0.2)	13.9	5.0	7.6	1.3	רווח לפני מיסים
5.9	1.7	(0.1)	4.3	1.5	2.4	0.4	הפרשה למיסים על הרווח
13.3	3.8	(0.1)	9.6	3.5	5.2	0.9	רווח נקי
6,932.9	2,169.1	0.8	4,763.0	2,132.6	2,316.1	314.3	יתרה ממוצעת של נכסים⁽¹⁾
4,644.9	-	-	4,644.9	2,080.9	2,258.5	305.5	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
4,610.8	-	-	4,610.8	2,072.5	2,233.9	304.4	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
3.7	-	-	3.7	-	3.7	-	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
6,229.1	2,130.1	725.6	3,373.4	2,179.7	946.5	247.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות⁽¹⁾
4,080.2	-	725.0	3,355.2	2,172.3	937.6	245.3	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ¹
4,082.6	-	830.3	3,252.3	2,074.0	926.4	251.9	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
2,788.2	53.4	1.7	2,733.1	1,165.8	1,322.6	244.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(2),(1)}
2,262.8	56.2	1.7	2,204.9	913.4	1,067.3	224.2	יתרה משוקללת של נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
16.9	-	-	16.9	6.3	9.0	1.6	פיצול הכנסות ריבית, נטו:
0.2	-	0.2	-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
6.9	5.0	-	1.9	0.8	0.9	0.2	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות אחר
24.0	5.0	0.2	18.8	7.1	9.9	1.8	סך כל הכנסות ריבית, נטו

⁽¹⁾ יתרה ממוצעת - מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון.

⁽²⁾ נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון. החל מהרבעון הראשון של שנת 2019 החל הבנק לעשות שימוש בדירוגיה של סוכנות הדירוג החיצונית S&P בלבד. החלטה זו הביאה לירידה משמעותית בשווי הנכסים המשוקללים לסיכון (ובהתאם, לעליה ביחסי הלימות ההון של הבנק) ברבעון זה לעומת הרבעון המקביל אשתקד ולעומת סוף שנת 2018, למידע נוסף ראה [ביאור 8](#) לתמצית הדוחות הכספיים.

* סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

ביאור 10 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים (המשך):

פעילות בישראל							
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018							
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	סך הכל עסקים (בלתי מבוקר)	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
30.2	1.1	-	29.1	13.0	13.8	2.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
11.9	8.8	1.1	2.0	1.4	0.5	0.1	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית נטו:
18.3	(7.7)	(1.1)	27.1	11.6	13.3	2.2	מחיצוניים
0.0	6.8	1.4	(8.2)	(4.5)	(3.4)	(0.3)	בינמגזרי
18.3	(0.9)	0.3	18.9	7.1	9.9	1.9	סך הכנסות ריבית, נטו
							הכנסות שאינן מריבית:
11.7	10.1	-	1.6	0.4	0.9	0.3	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
11.7	10.1	-	1.6	0.4	0.9	0.3	סך הכנסות שאינן מריבית
30.0	9.2	0.3	20.5	7.5	10.8	2.2	סך הכנסות
2.9	-	-	2.9	1.3	1.4	0.2	הכנסות בגין הפסדי אשראי
							הוצאות תפעוליות ואחרות:
10.8	1.1	0.3	9.4	3.7	4.6	1.1	לחיצוניים
_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	בינמגזרי
10.8	1.1	0.3	9.4	3.7	4.6	1.1	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
22.1	8.1	-	14.0	5.1	7.6	1.3	רווח לפני מיסים
7.6	2.9	-	4.7	1.7	2.6	0.4	הפרשה למיסים על הרווח
14.5	5.2	-	9.3	3.4	5.0	0.9	רווח נקי
7,843.7	3,175.1	0.8	4,667.9	2,028.1	2,298.2	341.6	יתרה ממוצעת של נכסים⁽¹⁾
							מזה: יתרה ממוצעת של אשראי
4,560.5	-	-	4,560.5	1,978.0	2,246.8	335.7	לציבור ⁽¹⁾
4,553.0	-	-	4,553.0	1,991.0	2,230.2	331.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6.6	-	-	6.6	-	6.2	0.4	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,084.8	3,076.1	1,021.8	2,986.9	1,801.8	950.6	234.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות⁽¹⁾
							מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ¹
3,855.9	-	1,016.8	2,839.1	1,744.3	878.0	216.8	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,849.2	-	1,004.1	2,845.1	1,780.0	856.8	208.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(1),(2)}
3,163.1	32.2	8.0	3,122.9	1,240.4	1,549.0	333.5	יתרה משוקללת של נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
3,181.9	30.5	8.2	3,143.2	1,272.8	1,543.6	326.8	
							פיצול הכנסות ריבית נטו:
16.0	-	-	16.0	5.9	8.5	1.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
0.5	0.2	0.3	-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1.8	(1.1)	-	2.9	1.2	1.4	0.3	אחר
18.3	(0.9)	0.3	18.9	7.1	9.9	1.9	סך כל הכנסות ריבית, נטו

⁽¹⁾ יתרה ממוצעת - מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון.

⁽²⁾ נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

* סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

ביאור 10 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ג. דיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים (המשך):

פעילות בישראל							
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	סך הכל עסקים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
154.3	9.2	-	145.1	60.3	72.7	12.1	הכנסות ריבית מחיצוניים
73.8	60.6	4.6	8.6	6.3	2.0	0.3	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית נטו:
80.5	(51.4)	(4.6)	136.5	54.0	70.7	11.8	מחיצוניים
-	60.3	5.3	(65.6)	(27.0)	(33.1)	(5.5)	בינמגזרי
80.5	8.9	0.7	70.9	27.0	37.6	6.3	סך הכנסות ריבית, נטו
							הכנסות שאינן מריבית:
19.2	11.9	-	7.3	2.3	3.7	1.3	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
19.2	11.9	-	7.3	2.3	3.7	1.3	סך הכנסות שאינן מריבית
99.7	20.8	0.7	78.2	29.3	41.3	7.6	סך הכנסות
6.3	-	-	6.3	2.7	3.0	0.6	הכנסות בגין הפסדי אשראי
							הוצאות תפעוליות ואחרות:
53.0	6.0	1.7	45.3	18.1	22.1	5.1	לחיצוניים
_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	בינמגזרי
53.0	6.0	1.7	45.3	18.1	22.1	5.1	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
53.0	14.8	(1.0)	39.2	13.9	22.2	3.1	רווח לפני מיסים
18.3	5.1	(0.3)	13.5	4.8	7.6	1.1	הפרשה למיסים על הרווח
34.7	9.7	(0.7)	25.7	9.1	14.6	2.0	רווח נקי
7,077.9	2,383.0	0.8	4,694.1	2,041.6	2,309.9	342.6	יתרה ממוצעת של נכסים⁽¹⁾
							מזה: יתרה ממוצעת של אשראי
4,585.2	-	-	4,585.2	1,993.4	2,257.0	334.8	לציבור ⁽¹⁾
4,678.9	-	-	4,678.9	2,089.2	2,283.1	306.6	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4.5	-	-	4.5	-	4.4	0.1	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
6,343.3	2,512.9	**867.1	**2,963.3	**1,796.7	939.4	227.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות⁽¹⁾
							מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות
3,758.3	-	**864.7	**2,893.6	**1,769.5	905.2	218.9	הציבור ⁽¹⁾
4,077.9	-	**980.0	**3,097.9	**1,910.5	948.8	238.6	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
3,205.8	34.2	6.6	3,165.0	1,287.0	1,557.7	320.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(1),(2)}
3,313.4	50.7	1.7	3,261.0	1,418.0	1,577.8	265.2	יתרה משוקלת של נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
							פיצול הכנסות ריבית נטו:
66.0	-	-	66.0	24.9	35.2	5.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
1.0	0.3	0.7	-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
13.5	8.6	-	4.9	2.1	2.4	0.4	אחר
80.5	8.9	0.7	70.9	27.0	37.6	6.3	סך כל הכנסות ריבית, נטו

(1) יתרה ממוצעת - מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

* סכום נמוך מ-0.1 מיליון ש"ח.

** סווג מחדש.

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

א. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

(1) תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי	
אשראי לציבור (מסחרי)	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2018	2019
(בלתי מבוקר)	
95.0	88.7
(2.9)	(2.8)
92.1	85.9

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה הכנסות בגין הפסדי אשראי

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

(2) מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2018			31 במרץ 2019		
בנקים בישראל	מסחרי	סה"כ	בנקים בישראל	מסחרי	סה"כ	בנקים בישראל	מסחרי	סה"כ
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
4,685.9	7.0	4,678.9	4,572.7	19.7	4,553.0	4,627.6	16.8	4,610.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-
4,685.9	7.0	4,678.9	4,572.7	19.7	4,553.0	4,627.6	16.8	4,610.8
88.7	-	88.7	92.1	-	92.1	85.9	-	85.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-
88.7	-	88.7	92.1	-	92.1	85.9	-	85.9

יתרת חוב רשומה של חובות* שנבדקו על בסיס פרטני שנבדקו על בסיס קבוצתי סך הכל חובות

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות* שנבדקו על בסיס פרטני** שנבדקו על בסיס קבוצתי סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים.
** הפרשה זו חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ב. חובות¹

(1) איכות אשראי ופיגורים (בפעילות בישראל בלבד):

31 במרץ 2019						
חובות לא פגומים - מידע נוסף ⁴		בעייתיים ²				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים	בפיגור של 90 ימים או יותר	סך הכל	פגומים ³	לא פגומים	לא בעייתיים	
(בלתי מבוקר)						
-	-	4,478.6	3.7	37.9	4,437.0	מסחרי
-	-	132.2	-	-	132.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	16.8	-	-	16.8	בנקים בישראל
-	-	4,627.6	3.7	37.9	4,586.0	סך הכל
31 במרץ 2018						
חובות לא פגומים - מידע נוסף ⁴		בעייתיים ²				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים	בפיגור של 90 ימים או יותר	סך הכל	פגומים ³	לא פגומים	לא בעייתיים	
(בלתי מבוקר)						
-	-	4,444.6	6.6	42.5	4,395.5	מסחרי
-	-	108.4	-	-	108.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	19.7	-	-	19.7	בנקים בישראל
-	-	4,572.7	6.6	42.5	4,523.6	סך הכל
31 בדצמבר 2018						
חובות לא פגומים - מידע נוסף ⁴		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים	בפיגור של 90 ימים או יותר	סך הכל	פגומים ^(a)	לא פגומים	לא בעייתיים	
-	-	4,557.7	4.5	42.7	4,510.5	מסחרי
-	-	121.2	-	-	121.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	7.0	-	-	7.0	בנקים בישראל
-	-	4,685.9	4.5	42.7	4,638.7	סך הכל

(1) אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) לימים 31 במרץ 2019, 31 במרץ 2018 ו- 31 בדצמבר 2018 לא היו חובות בפיגור.

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ב. חובות (המשך)

(2) מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית:

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	31 במרץ	
	2018	2019
	(בלתי מבוקר)	
-	-	-
4.5	6.6	3.7
4.5	6.6	3.7
4.4	6.3	3.7
4.5	6.6	3.7
11.9	14.0	11.1

אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה פרטנית
 אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה פרטנית

סך הכל אשראי לציבור פגום

מזה:

חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי
 מזומנים

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019
	(בלתי מבוקר)	
5.9	7.0	4.1
0.5	0.2	0.1
-	-	-

יתרת חוב ממוצעת של אשראי לציבור פגום
 בתקופת הדיווח

סך הכנסות ריבית שנרשמו בגין אשראי זה בפרק
 הזמן בו סווג כפגום

מזה:

על בסיס מזומן

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש*:

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	31 במרץ	
	2018	2019
	(בלתי מבוקר)	
0.1	0.1	**
4.3	6.2	3.7
4.4	6.3	3.7

שאינו צובר הכנסות ריבית
 צובר הכנסות ריבית, לא בפיגור

סך הכל

* כל החובות הבעייתיים בארגון מחדש משתייכים לענף שירותים ציבוריים וקהילתיים.

** נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

(ד) בתקופת הדוח ובשנת 2018 לא בוצעו ארגונים מחדש.

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרה (1)		
31 בדצמבר	31 במרץ	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

	31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019
ערבויות	1.7	1.9	1.5
מסגרות אשראי שלא נוצלו	141.6	139.2	171.4
התחייבות בלתי חוזרת לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן	64.6	18.6	64.6

(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור

(1) מכירה ורכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור

ש נ ר כ ש	ש נ מ כ ר		
	יתרה לסוף תקופה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נתן עבורו שירות	סך הכל רווח בגין אשראי שנמכר	אשראי לציבור** שנמכר בתקופה
אשראי לציבור שנרכש בתקופה			
45.0	1,327.5	1.2	49.4
-	1,485.6	1.2	*38.8
45.0	1,330.9	1.2	*38.8

ענף משק שירותים ציבוריים וקהילתיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018:

* העסקה לא טופלה כהעברה לפי ASC 860.
 ** התמורה בגין האשראי שנמכר התקבלה במזומן.

אשראי לציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ				
	2018		2019		
	חלקם של חלקו של הבנק אחרים	חלקם של חלקו של הבנק אחרים	חלקם של חלקו של הבנק אחרים	חלקם של חלקו של הבנק אחרים	
49.8	3.9	-	-	45.0	8.9
120.2	17.0	35.5	4.6	28.5	5.3
170.0	20.9	35.5	4.6	73.5	14.2

אספקת מים שירותים ציבוריים וקהילתיים

סה"כ אשראי לציבור

* לתקופות שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 ו-2018, וביום 31 בדצמבר 2018 לא בוצעו עסקאות סינדיקציה בעלות סיכון אשראי חוץ מאזני.

ביאור 12 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ההרכב:

31 בדצמבר 2018				31 במרץ 2018				31 במרץ 2019				
סך הכל	מטבע ישראלי			סך הכל	מטבע ישראלי			סך הכל	מטבע ישראלי			
	פריטים שאינם כספיים	צמוד למודד	לא צמוד		פריטים שאינם כספיים	צמוד למודד	לא צמוד		פריטים שאינם כספיים	צמוד למודד	לא צמוד	
	(מבוקר)				(בלתי מבוקר)				(בלתי מבוקר)			
1,798.9	-	-	1,798.9	1,671.1	-	-	1,671.1	1,216.6	-	-	1,216.6	נכסים:
611.4	-	195.3	416.1	559.6	-	196.7	362.9	705.6	-	199.8	505.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4,590.2	-	1,355.3	3,234.9	4,460.9	-	1,332.7	3,128.2	4,524.9	-	1,314.4	3,210.5	ניירות ערך
24.7	24.7	-	-	25.6	25.6	-	-	23.8	23.8	-	-	אשראי לציבור, נטו
97.0	0.7	-	96.3	87.5	0.7	-	86.8	98.1	0.6	-	97.5	בניינים וציוד
												נכסים אחרים
7,122.2	25.4	1,550.6	5,546.2	6,804.7	26.3	1,529.4	5,249.0	6,569.0	24.4	1,514.2	5,030.4	סך כל הנכסים
												התחייבויות:
4,077.9	-	12.0	4,065.9	3,849.2	-	89.1	3,760.1	4,082.6	-	12.6	4,070.0	פיקדונות הציבור
405.8	-	-	405.8	8.7	-	-	8.7	47.5	-	-	47.5	פיקדונות מבנקים
												אגרות חוב, כתבי התחייבות
2,008.1	-	1,508.4	499.7	2,257.9	-	1,707.1	550.8	1,794.1	-	1,293.7	500.4	נדחים וניירות ערך
22.6	2.9	-	19.7	19.2	3.5	-	15.7	19.6	2.7	-	16.9	מסחריים
												התחייבויות אחרות
6,514.4	2.9	1,520.4	4,991.1	6,135.0	3.5	1,796.2	4,335.3	5,943.8	2.7	1,306.3	4,634.8	סך כל ההתחייבויות
607.8	22.5	30.2	555.1	669.7	22.8	(266.8)	913.7	625.2	21.7	207.9	395.6	הפרש

ביאור 13 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ההרכב:

31 בדצמבר 2018					31 במרץ 2018					31 במרץ 2019					
שווי הוגן ¹			יתרה	סה"כ	שווי הוגן ¹			יתרה	סה"כ	שווי הוגן ¹			יתרה	סה"כ	
רמה 3	רמה 2	רמה 1	במאזן		רמה 3	רמה 2	רמה 1	במאזן		רמה 3	רמה 2	רמה 1	במאזן		
(מבוקר)					(בלתי מבוקר)					(בלתי מבוקר)					
1,798.8	1,798.8	-	-	1,798.9	1,671.1	1,671.1	-	-	1,671.1	1,216.6	1,216.6	-	-	1,216.6	נכסים פיננסיים
610.6	-	-	610.6	611.4	573.6	-	-	573.6	559.6	718.4	-	-	718.4	705.6	מזומנים ופיקדונות
4,678.4	4,678.4	-	-	4,590.2	4,604.0	4,604.0	-	-	4,460.9	4,653.2	4,653.2	-	-	4,524.9	בבנקים
63.7	63.7	-	-	63.7	53.3	53.3	-	-	53.3	67.3	67.3	-	-	67.3	ניירות ערך**, **
7,151.5	6,540.9	-	610.6	7,064.2	6,902.0	6,328.4	-	573.6	6,744.9	6,655.5	5,937.1	-	718.4	6,514.4	אשראי לציבור, נטו
4,078.0	4,078.0	-	-	4,077.9	3,865.9	3,865.9	-	-	3,849.2	4,083.5	4,083.5	-	-	4,082.6	נכסים פיננסיים אחרים
405.8	405.8	-	-	405.8	8.7	8.7	-	-	8.7	47.5	47.5	-	-	47.5	סך כל הנכסים
2,054.5	-	-	2,054.5	2,008.1	2,346.5	-	-	2,346.5	2,257.9	1,872.3	-	-	1,872.3	1,794.1	הפיננסיים***
19.7	19.7	-	-	19.7	15.7	15.7	-	-	15.7	16.9	16.9	-	-	16.9	התחייבויות פיננסיות
6,558.0	4,503.5	-	2,054.5	6,511.5	6,236.8	3,890.3	-	2,346.5	6,131.5	6,020.2	4,147.9	-	1,872.3	5,941.1	התחייבויות פיננסיות
															פיקדונות הציבור
															פיקדונות מבנקים
															אגרות חוב, כתבי
															התחייבות נדחים
															וניירות ערך מסחריים
															התחייבויות פיננסיות
															אחרות
															סך כל התחייבויות
															הפיננסיות

¹ רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) לעיל.

** מזה: נכסים בסך 251.3 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 נכסים בסך 149.7 מיליון ש"ח וליום 31 במרץ 2018 0 מיליון ש"ח), אשר היתרה במאזן שלהם לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

*** השווי ההוגן של מסגרות האשראי הלא מנוצלות של הערבויות התקפות ושל התחייבויות הבנק למתן אשראי ליום 31 במרץ 2018 הינו 1.9 מיליון ש"ח (1.6 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-1.1 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018).

א. זימון אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2019

ביום 23 במאי 2019 הודיע הבנק על זימון אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2019. על סדר יומה של האסיפה הכללית המיוחדת הארכת תוקף הסכם המיזוג בין הבנק לבנק מרכזי דיסקונט בע"מ, ובכלל זה הארכת המועד האחרון להתקיימות התנאים המתלים הקבוע בהסכם המיזוג עד ליום 1 בספטמבר 2019.

לפרטים נוספים ראו [סעיף 2.1.3](#) לדוח הדירקטוריון והנהלה לעיל, ודיווח מיידי מיום 23 במאי 2019 בדבר זימון האסיפה הכללית המיוחדת (מס' אסמכתא 2019-01-043914)

ב. אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק מיום 12 בפברואר 2019

ביום 12 בפברואר 2019 התקבלו ההחלטות שלהלן על ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק: (1) לעדכן את מדיניות התגמול החדשה לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי המשרה בבנק, כמפורט בדוח הזימון, כאשר יראו את התיקונים כאילו נעשו גם במדיניות התגמול הקודמת (בשינויים המחוייבים); (2) לאשר עדכון בתנאי כהונה של יושבת ראש הדירקטוריון, גב' לבנה שיפמן, בתוקף החל ממועד תחילת כהונתה כיושבת ראש הדירקטוריון של הבנק, כמפורט בדוח הזימון, בכפוף לכך שיהיה ניתן, על פי הדין החל על הבנק ו/או אישור המפקח על הבנקים, לשלם ליו"ר דירקטוריון, שהינו דירקטור חיצוני (לפי חוק החברות ו/או הוראה 301) בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, גמול שונה מהגמול הקבוע בתקנות הגמול לדירקטורים חיצונים; (3) לאשר את שינוי שם הבנק ל: "מוניציפל בנק בע"מ" בעברית ו-"Municipal Bank Ltd" באנגלית, להסמיך את דירקטוריון הבנק לאשר כל שם דומה אחר, ככל שהשם המוצע לא יאושר על ידי רשם החברות, וכן לתקן בהתאם את שם הבנק בתקנון ובתזכיר הבנק. שינוי שם הבנק יכנס לתוקפו עם אישורו על ידי רשם החברות.

לפרטים ראו דיווח מיידי מיום 7 בינואר 2019 בדבר זימון האסיפה הכללית המיוחדת (מס' אסמכתא 2019-01-002428) ודיווח מיידי מיום 12 בפברואר 2019 בדבר תוצאות האסיפה הכללית המיוחדת (מס' אסמכתא 2019-01-014220).
לעניין ההחלטה בדבר שינוי שם הבנק ראו גם דיווח מיידי מיום 12 בפברואר 2019 (מס' אסמכתא 2019-01-014235).

ג. ביום 7 בינואר 2019 וביום 29 באפריל 2019 הודיעה מעלות S&P על הותרת דירוג הטווח הארוך ודירוג ההנפקות של הבנק ב-CreditWatch עם השלכות חיוביות בעקבות התקדמות המיזוג של הבנק עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 7 בינואר 2019 (מס' אסמכתא 2019-01-002344) ומיום 29 באפריל 2019 (מס' אסמכתא 2019-01-037224).

ד. אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק מיום 3 בינואר 2019

ביום 3 בינואר 2019, התקבלו ההחלטות שלהלן על ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק: (1) לאשר את מיזוג הבנק עם ולתוך בנק מרכזי דיסקונט בע"מ; (2) לאשר את עדכון מדיניות התגמול של נושאי המשרה בבנק לשנת 2019, כך שעקרונות תוכנית הבונוסים הקבועה במדיניות התגמול הנוכחית לנושאי משרה בבנק (מדיניות התגמול לשנת 2018), תחול גם בגין שנת 2019. לאשר, כי על אף האמור לעיל, אם וככל שתושלם עסקה למיזוג הבנק לפני תום 2019, לא יחולו בשנת 2019 עקרונות עקרונות הבונוסים הקבועה במדיניות התגמול הנוכחית כאמור בדוח זימון האסיפה. חלף זאת, תחול נוסחת בונוס המתבססת על הרווח הנקי של הבנק, תוך התחשבות בחלקיות התקופה בגינה יינתן הבונוס כאמור. (3) להסמיך מראש את הבנק לרכוש פוליסת ביטוח בגין אחריות האסיפה הכללית, בהתייחס לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (למעט המנכ"ל). (4) להסמיך מראש את הבנק לרכוש פוליסת ביטוח בגין אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק מסוג Run-Off עד לגבולות אחריות של 20 מיליון אירו, ומבלי שיידרש לכך אישור נוסף של האסיפה הכללית, בהתייחס למנכ"ל הבנק, מר אוליבייה גוטמן. (5) לאשר כי היה והבנק ובנק מרכזי דיסקונט בע"מ יסכימו על הארכת המועד האחרון להתקיימות התנאים המתלים כאמור בהסכם המיזוג, תידרש לכך אישורה של האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק.

ה. הסדרת זכויות העובדים במקרה של עסקת מכר לרבות מיזוג

ביום 10 בינואר 2018 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד להסדרת זכויותיהם של עובדי הבנק במקרה של מכירת השליטה בבנק. בנוסף, ובהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 12 בדצמבר 2017, נחתמו תוספות להסכמי העסקה הפרטניים של נושאי המשרה בבנק ויתר חברי הנהלה, להסדרת זכויותיהם במקרה של מכירת השליטה בבנק שלא באופן מבוזר. ביום 18 במרץ 2018, מכרה קבוצת דקסיה את מלוא אחזקותיה בבנק, והבנק הפך להיות תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לאור האמור, צוין כי ההסכם הקיבוצי פקע והעובדים לא היו זכאים לזכויות בגינו. לאור פניית בנק ירושלים אל הבנק בחודש מרץ 2018, בהצעה להיכנס למו"מ מתוך מטרה למזג את הבנק לתוך בנק ירושלים, פנה ועד העובדים להנהלת הבנק בבקשה לעדכן את ההסכם הקיבוצי הקיים בין הצדדים, אשר יסדיר את זכויות העובדים בנסיבות של רכישת השליטה על ידי צד ג' או מיזוג הבנק.

ביום 5 ביולי 2018, אישרה האסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק, לאחר קבלת אישור הדירקטוריון ואישור והמלצת ועדת הביקורת (בשבתה כוועדת תגמול), עקרונות לעדכון ההסכם הקיבוצי הקיים בין הצדדים. עדכון ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם, כלל בין היתר, וכפי שהיה בהסכם הקודם, התחייבות של העובדים לשיתוף פעולה במקרה של השלמת עסקה לרכישת השליטה בבנק או מיזוג הבנק. בהתאם לעקרונות שאושרו, זכאים העובדים לזכויות שלהלן (שישולמו על ידי הבנק) במקרה של השלמת עסקת מכר, בכפוף לשמירת העובדים על שקט תעשייתי מלא: תשלום מענק מכירה (בעלות של כ- 6 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 במרץ 2019) ופיצויי פיטורין מוגדלים בשיעור של 250% (בתוספת עלות מעבר להפרשות בספרי הבנק) של כ- 15.1 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 במרץ 2019, במקרה של פיטורין עקב עסקה כאמור ובהתאם להתניות בהסכם. עקרונות ההסכם הקיבוצי בהתאמות מסוימות עוגנו ביחס לחברי הנהלה בבנק ועל ידי חתימה על חוזים אישיים. הסכומים הנ"ל כוללים את כלל עובדי הבנק (לרבות חברי הנהלה נכון ליום 31 במרץ 2019 כאמור). סכומים אלו לא הופרשו בספרי הבנק.

לפרטים נוספים אודות הסדרת זכויות העובדים בבנק במקרה של רכישת שליטה או מיזוג כאמור, ראו ביאור 19' לדוחות הכספיים לשנת 2018, וכן ראו דיווח מידי בדבר זימון אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 24 במאי 2018 (מס' אסמכתא: 2018-01-051346), וביום 21 ביוני 2018 (מס' אסמכתא: 2018-01-060154), וכן דיווח מידי שפרסם הבנק ביום 31 ביולי 2018 (מס' אסמכתא: 2018-01-071665).

בהמשך לאמור, דירקטוריון הבנק אישר, לאחר אישור והמלצת ועדת התגמול, הבהרות לעניין אופן מימוש הזכות העומדת לעובדים לפיצויי פיטורין מוגדלים כאמור. עוד אושר לעגן את הבהרות כאמור בדרך של עדכון ההסכם הקיבוצי הקיים בבנק בקשר עם הסדרת זכויות העובדים במקרה של עסקת מכר לרבות מיזוג, וכן עדכון של הסכמי העבודה האישיים ביחס לחברי הנהלה בבנק כאמור לעיל. בשים לב להוראות ההסכם המיזוג בין הבנק לבין בנק מרכנתיל דיסקונט, הצדדים מנהלים מגעים בקשר לנושא זה.

1. במהלך חודש ינואר 2019 בוטלו כלל השיפויים שהתקבלו מ-DCL (ללא תשלום תמורה מצד הבנק בגין הביטול). יתרת ההלוואות בשיפוי DCL, נכון למועד ביטול השיפויים הסתכמה ב-53.1 מיליוני ש"ח.

דוח הדירקטוריון והנהלה

דוח כספי

דוח ממשל תאגידי, ביקורות, ופרטים נוספים

ליום 31 במרץ 2019

ממשל תאגידי, ביקורות, ופרטים נוספים

1. ממשל תאגידי וביקורת

1.1 הדירקטוריון והנהלה

1.1.1 שינויים בהרכב הנהלה והדירקטוריון ופרטים בעניינם

שינויים בדירקטוריון:

שינויים בדירקטוריון

ביום 19 במרץ 2019 החליט הדירקטוריון על עדכון הרכב ועדות הדירקטוריון כדלקמן: ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית: גב' שיפמן (יו"רית), מר חרמש, מר זילברברג וגב' אסולין; ועדת ניהול סיכונים: מר בלזברג (יו"ר), גב' שיפמן, מר חרמש, מר נדיר וגב' אסולין; ועדת אסטרטגיה: גב' שיפמן (יו"רית), מר פרוינד ומר חרמש; ועדת אשראי: מר זילברברג (יו"ר), גב' שיפמן, מר פרוינד, מר נדיר ומר בלזברג.
עוד החליט הדירקטוריון באותו יום על סיום תפקידה של ועדת המיתוג/שינוי שם של הבנק.

ביום 7 במרץ 2019 סיים מר ראובן לדיאנסקי את כהונתו כדירקטור בבנק. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 10 במרץ 2019 (מס' אסמכתא: 01-019740-2019).

ביום 25 בפברואר 2019, בהתאם להחלטת הדירקטוריון, הדירקטורים גב' נילי אסולין, מר פאר נדיר ומר אהוד זילברברג החלו לכהן כחברי ועדת ביקורת והדירקטור מר נועם בלזברג סיים כהונתו בוועדה, כך שהרכב ועדת הביקורת הינו כדלקמן: מר פרוינד (יו"ר), מר חרמש, מר נדיר, גב' אסולין ומר זילברברג;
כמו כן, ביום זה, בהתאם להחלטת הדירקטוריון, הוקמה ועדת תגמול, שהרכבה הינו: מר פרוינד (יו"ר), מר חרמש ומר בלזברג.

הליך מינוי חברי הדירקטוריון וכהונתם:

ביום 12 בפברואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישור הדירקטוריון, ואישור והמלצת ועדת הביקורת (בשבתה כוועדת תגמול), תנאי כהונה ליושבת ראש דירקטוריון הבנק, גב' לבנה שיפמן, בהיקף משרה של 50%. זכאות יושבת ראש דירקטוריון לתנאי הכהונה שאושרו, כפופה לכך שהוראות הדין, לרבות אישור הפיקוח על הבנקים, יאפשרו לשלם גמול ליושב ראש דירקטוריון, שהינו דירקטור חיצוני (לפי חוק החברות ו/או הוראה 301) בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. בכפוף לאמור לעיל, יושבת ראש הדירקטוריון תהיה זכאית לתגמול קבוע שנתי, לפי המנגנון שלהלן, או לפי כל מנגנון תגמול חלופי אחר שיאושר על ידי הפיקוח על הבנקים: (א) גמול שנתי המשולם לדירקטור מומחה בבנק (כפי שיהיה מעת לעת) כפול 8; בתוספת (ב) גמול בגין השתתפות בשיבות המשולם לדירקטור מומחה בבנק (כפי שיהיה מעת לעת). והכל בלבד שסך תקרת התגמול הכוללת ליושבת ראש הדירקטוריון בשנה קלנדארית לא יעלה על 850 אלפי ש"ח (בתוספת מע"מ כדיון) כשסכום תקרה זה יעודכן בהתאם לשיעור עליית המדד. בנוסף, תהיה זכאית יושבת ראש הדירקטוריון כאמור להחזר הוצאות. מובהר, כי המנגנון והסכומים האמורים לעיל מתייחסים לכהונה בהיקף משרה של 50%. לפיכך, ככל שבעתיד תכהן יושבת ראש הדירקטוריון, באחוז משרה שונה מ-50% משרה כאמור, יותאמו באופן יחסי המנגנון והסכומים האמורים לאחוז המשרה השונה כאמור.
מובהר, כי בהתאם לקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, יושבת ראש הדירקטוריון לא תהיה זכאית למענק משתנה מכל סוג שהוא, אלא לתגמול קבוע בלבד.

בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לקבלת אישור הפיקוח על הבנקים, גב' שיפמן תהיה זכאית לקבל את תנאי הכהונה המוצעים כאמור, החל מתחילת כהונתה כיושבת ראש הדירקטוריון של הבנק, דהיינו החל מיום 18 באפריל 2018. מובהר, כי כל עוד הוראות הדין אינן מאפשרות את תשלום תנאי הכהונה הנ"ל ליושבת ראש הדירקטוריון, תהיה זכאית יושבת ראש הדירקטוריון להמשיך ולקבל גמול בהתאם לתקנות הגמול, בהתאם לתנאי כהונתה הנוכחיים בבנק.

יצוין כי בכפוף לכך שיתאפשר תשלום גמול בהתאם לאמור ובכפוף להוראות הדין, היו"רית תשיב לבנק כספים אותם קיבלה כשכר דירקטורים על-פי תקנות הגמול, החל מהמועד בו היא תהיה זכאית לתנאי כהונתה המעודכנים כאמור (לרבות על דרך הקיזוז).

לפרטים נוספים בנושא האמור, ראו דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 7 בינואר 2019 (מס' אסמכתא: 01-002428-2019), וכן בדוח ממשל תאגידי וביאור 19 לדוחות הכספיים לשנת 2018.

ביום 18 במרץ 2018 הפך הבנק לתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, כהגדרת המונח בפקודת הבנקאות, 1941 (להלן: "פקודת הבנקאות"). בהתאם לקביעת המפקחת על הבנקים, יכהנו בבנק 8 דירקטורים.
בהתאם להוראות הדין החלות על תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, החל ממועד הפיכתו של הבנק לתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, חלו שינויים ביחס להליך הצעת מועמדים לכהונה בדירקטוריון לאסיפה הכללית, כאשר ההצבעה על מינוי דירקטורים תעשה על ידי האסיפה הכללית השנתית של בעלי מניות הבנק.

1.	ממשל תאגידי וביקורת (המשך)
1.1	הדירקטוריון וההנהלה (המשך)
1.1.1	שינויים בהרכב ההנהלה והדירקטוריון ופרטים בעניינם (המשך)

שינויים בדירקטוריון (המשך):

הליך מינוי חברי הדירקטוריון וכהונתם (המשך):

בהתאם להוראות פקודת הבנקאות רשאים להציע מועמדים לכהונה כדירקטורים בבנק הגורמים המפורטים להלן:

1. ועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים (להלן: "הוועדה למינוי דירקטורים"), אשר הוקמה בהתאם להוראות חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות רישוי"), בראשות שופט בדימוס של בית המשפט העליון או של בית המשפט המחוזי.

ביום 11 באפריל 2019 פרסמה הוועדה למינוי דירקטורים הודעה לציבור בנוגע להגשת מועמדות לכהונת דירקטור בבנק לשנת 2019.

2. המחזיק יותר משני אחוזים וחצי (2.5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי.

3. שנים או שלושה מחזיקים באמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי, שכל אחד מהם מחזיק יותר מאחוז אחד (1%) ולא יותר משני אחוזים וחצי (2.5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי, המחזיקים יחד לא פחות משני אחוזים וחצי (2.5%) ולא יותר מחמישה אחוזים (5%), מסוג מסוים של אמצעי שליטה כאמור, ובלבד שכל חבר בחבר המחזיקים מסר לבנק דין וחשבון על החזקותיו בהתאם להוראות חוק הבנקאות רישוי, ובמשך שלושה חודשים לפחות לפני ההודעה בדבר זימון האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק לא היתה בתוקף התנגדותו של אותו חבר בחבר מחזיקים לגילוי החזקותיו בדוחות הבנק.

נושא משרה בתאגיד הבנקאי לא יפעל למינוי דירקטור או למניעת מינויו.

בהתאם להוראות פקודת הבנקאות, תקופת כהונתו של דירקטור תהיה לא יותר מ- 3 שנים, כאשר ניתן לשוב ולמנותו לתקופות נוספות שלא יעלו על 3 שנים כל אחת, ובלבד שתקופת כהונתו המצטברת לא יעלו על 9 שנים.

בהתאם להוראות פקודת הבנקאות, לא ימונה ולא יכהן כדירקטור בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, מי שמתקיים בו אחד מהבאים:

(א) הוא או קרובו מחזיקים באמצעי שליטה מכל סוג שהוא, בתאגיד הבנקאי, בתאגיד הנשלט בידי התאגיד הבנקאי או במחזיק מהותי, למעט החזקה במניות סחירות בשיעור שאינו עולה על רבע אחוז מההון המונפק והנפרע של מי מהם;

(ב) מי שבשנתיים שקדמו למועד המינוי או ממועד המינוי ואילך, יש לו, או למי שהוא בקשר קרוב עימו, זיקה לתאגיד הבנקאי או לתאגיד שבשליטתו של התאגיד הבנקאי, לנושא משרה בתאגיד הבנקאי או למחזיק מהותי וכן מי שממועד המינוי ואילך, יש לו זיקה לקרוב של נושא משרה בתאגיד הבנקאי, לקרוב של מחזיק מהותי או לשותף של מחזיק מהותי; לעניין זה, כהונה כדירקטור בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה של מועמד לכהונה נוספת כאמור, לא תיחשב זיקה;

בנוסף, ומבלי לגרוע מההוראות כאמור, קובעת פקודת הבנקאות כי לא יכהן כדירקטור יחיד שיש לו, או למי שהוא בקשר קרוב עימו, קשרים עסקיים או מקצועיים עם התאגיד הבנקאי או עם תאגיד שבשליטתו של התאגיד הבנקאי, עם נושא משרה בתאגיד הבנקאי, או עם מחזיק מהותי שהציע את אותו מועמד לכהונת דירקטור, גם אם הקשרים כאמור אינם דרך כלל, למעט קשרים זניחים.

כמו כן, ומבלי לגרוע מההוראות כאמור, לא ימונה ולא יכהן דירקטור שמועמדתו הוצעה בידי הוועדה למינוי דירקטורים, אם מתקיים בו אחד מבאים:

(א) יש לו זיקה לחבר הוועדה למינוי דירקטורים במועד המינוי;

(ב) מתקיים בו האמור בסעיף 36 (ב)(3) לחוק הבנקאות רישוי;

(ג) הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד, או תלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור;

(ד) מתקיים בו האמור בסעיף 240 (ג) לחוק החברות, תשנ"ט-1999.

לפירוט המגבלות בדבר כהונת דירקטורים ומינוים, ראו הוראות פקודת הבנקאות וחוק הבנקאות (רישוי).

ביום 11 באפריל 2019 הודיעה הוועדה למינוי דירקטורים, הפועלת מכוח סעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי) על אפשרות להגשת בקשות מועמדות למינוי לכהונת דירקטור בבנק לשנת 2019 למינוי של עד שני (2) דירקטורים במעמד דירקטור חיצוני על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בעניין "דירקטוריון". לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 14 באפריל 2019 (מס' אסמכתא 033654-01-2019).

2. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

2.1 שינויים במבנה הקבוצה

לפרטים בעניין זה ראה [סעיף 2.1.3](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

2.2 הסכמים מהותיים

לעניין ההסכם למיזוג הבנק עם בנק מרכזי דיסקונט, ראה [סעיף 2.1.3](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

2.3 מגבלות על פעילות הבנק

2.3.1 מגבלות על חבות של לווה, של קבוצת לווים ושל קבוצת לווים גדולים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן בסעיף זה: "ההוראה"), קובעת, בין השאר, מגבלה על חבות לווה בודד, חבות קבוצת לווים ומגבלה של 120% מהון הבנק על סך החבות של לווים אשר חבותם נטו לבנק עולה על שיעור של 10% מהונו של הבנק (להלן: "מגבלת לווים גדולים"). הגדרת ההון לעניין ההוראה זו עודכנה, בשעתו, כך שהון רובד 2 יופחת החל מיום 1 בינואר 2016 בשיעורים שווים, על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסו ביום 31 בדצמבר 2018. אי לכך, החל מתום שנת 2018, ההון לעניין המגבלות האמורות הינו הון רובד 1 בלבד.

נכון ליום 31 במרץ 2019 שיעור החבות שכפופה למגבלת לווים גדולים עמד על 93.9%, לעומת 60.4% בתום הרביע המקביל אשתקד ולעומת 84.8% בתום שנת 2018.

העלייה המשמעותית בשיעור החבות שכפופה למגבלת לווים גדולים נובעת, בין השאר, מחלוקת דיבידנדים בסך 80 מיליוני ש"ח בחודש יולי אשתקד, וזאת במסגרת יישום התכנית האסטרטגית של הבנק. בעקבות הצעת המיזוג של בנק דיסקונט, ביום 12 בספטמבר 2018 דירקטוריון הבנק החליט על עיכוב ביישום התכנית האסטרטגית. לפרטים נוספים ראה [סעיף 1.4](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל. במקרה שתושלם חלוקת הדיבידנדים בהתאם לתכנית האסטרטגית, אשר תוכננו מתוך מטרה שהון הליבה של הבנק יגיע, לאחר החלוקות האמורות, לכחצי מיליארד ש"ח, צפוי לחול גידול בשיעור חבות זה, כך שהמגבלה הרגולטורית תשוב להיות אפקטיבית. עם זאת, בשנים האחרונות הבנק פיתח כלים לשיפור התמודדותו עם מגבלה זו, הן בדרך של ניטור וחיזוי שיעור עמידתו העתידי במגבלה, הן בדרך של שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים להעמדת הלוואות משותפות והן בדרך של מכירת תיקי הלוואות, כאשר עד כה ביצע הבנק מספר מכירות של תיקי הלוואות לגופים מוסדיים.

חלק מהמידע בפסקאות לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו [בסעיף 1](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

2.4 חקיקה והצעות חוק

להלן פירוט חקיקה והצעות חוק הרלוונטיות לבנק וכאלה שהתקבלו במהלך התקופה הנסקרת ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים. האמור להלן הינו בנוסף לאזכור חקיקה והצעות חוק בשאר פרקי הדוח.

א) חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981

בהתאם להוראות חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, חלה על מחזיקי מניות תאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה המחזיקים יותר מאחוז אחד (1%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי, חובת דיווח לתאגיד הבנקאי בנוגע להחזקת אמצעי השליטה כאמור, וכן מסירת פרטים, בין היתר, בנוגע לנושאים הבאים:

(1) השולטים במחזיק, ואם אין בו שולטים - המחזיקים עשרה אחוזים (10%) או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה בו, וכן הדירקטורים בו;

(2) מי שהמחזיק פועל כשלוח או כנאמן בשבילו;

(3) מחזיק המחזיק לא יותר משני אחוזים וחצי מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי, רשאי להודיע לתאגיד הבנקאי, לצד דיווח על החזקותיו, כי הוא מתנגד לגילוי פרטים על החזקותיו בדוחות התאגיד הבנקאי. ככל שלא התקבלה בתאגיד הבנקאי הודעה כאמור, יראו את המחזיק כאילו הסכים לגילוי כאמור. יצוין כי מחזיק כאמור רשאי בכל עת להודיע על התנגדותו לפרסום החזקותיו בדוחות הבנק, והתנגדות זו תיכנס לתוקף בתום שלושה חודשים ממועד ההודעה בכתב לתאגיד הבנקאי.

חובת הדיווח של מחזיקי המניות לבנק כאמור נקבעה ליום 1 באפריל של כל שנה, ביחס להחזקותיהם במועד תום הרבעון הראשון של השנה, וכן בכל עת שבה הגיעה החזקותיהם בסוג מסוים של אמצעי שליטה לשיעור הטעון דיווח או בכל עת שבה פחתה ההחזקה משיעור זה.

(ב) חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017

ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז - 2017, שמטרתו עיגון בחקיקה של המלצות "ועדת שטרומ". מטרת החוק הינה יצירת סביבת אשראי קמעונאי תחרותית יותר, על ידי הוספת שחקנים עצמאיים וחדשים שיוכלו להתחרות במערכת הבנקאית הקיימת. החוק קובע הגבלות על בנקים בעלי היקף פעילות רחב, כהגדרתם בחוק, ובכלל זה כי לא יעסקו ולא יחזיקו אמצעי שליטה בתאגידים העוסקים בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב, כהגדרתו בחוק, ובסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. כמו כן, החוק מתייחס להקמת תשתית מחשוב לגופים פיננסיים, וככל שלא תוקם תשתית כאמור, לחובה שתחול על בנקים שאינם בעלי היקף פעילות צר, כהגדרתם בחוק, למכירת שירותי מחשוב ותפעולם לגופים פיננסיים והשכרת מקרקעין המשמשים לצורכי שירותי מחשוב ותפעולם. החוק כולל הוראות נוספות שמטרתן הגברת התחרות, ביניהן, איסור שינוי לרעה של תנאי ההתקשרות עם לקוח בשל כך שהלקוח התקשר עם גוף פיננסי אחר לקבלת שירותים ממנו, איסור מניעת תחרות וגישה למידע והעברת מידע, לבקשת הלקוח, בדבר יתרתו בחשבון עובר ושב, איסור לסירוב בלתי סביר לשעבוד נוסף, נחות בדרגתו ולמימושו ועוד. החוק קובע כי תוקם ועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי, ובין תפקידיה לעקוב אחר יישום הוראות החוק ולהמליץ על צעדים להגברת ושיפור התחרות בשוק האשראי. הוראות החוק השונות יכנסו לתוקף במועדים שונים, כמפורט בחוק.

החוק תיקן בין היתר את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 והוסיף את סעיף 7ה העוסק בהעברת מידע בדבר יתרת הלקוח בחשבון עובר ושב. מכח סעיף זה פרסמה המפקחת על הבנקים ביום 25 בדצמבר 2017 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 בדבר בנקאות בתקשורת, המוסיף את פרק ח'1 שעוסק בהעברת מידע בדבר היתרה בחשבון עובר ושב. ביום 5 ביולי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות ליישום פרק זה. לאור העובדה שהבנק מוגדר בחוק כ"בעל היקף פעילות צר", הוראות פרק זה ייכנסו לתוקף עבור הבנק, רק ביום 31 בינואר 2020.

מטרת החוק האמור הינה להשפיע על התחרות במערכת הבנקאית, ולפיכך יישומו עשוי להשפיע גם על התחרות ביחס לפעילות הבנק. לעניין זה, ראה פירוט בנושא מידע צופה פני עתיד [בסעיף 1](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

(ג) חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח - 2018

ביום 22 למרץ 2018 פורסם ברשומות חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, ובמסגרתו תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), בנוגע להעברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים. בהתאם לתיקון לחוק, בעת העברת פעילות פיננסית של לקוח, יבצעו הבנק המקורי והבנק הקולט את הפעולות הנדרשות להעברת הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, בהתאם לכללים שיקבע הנגיד. בהתאם להגדרות התיקון לחוק, הוגדר "בנק בעל היקף פעילות קטן" כבנק ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל או על שיעור אחר משווי הנכסים כאמור שקבע הנגיד. בהתאם להוראות החוק, רשאי הנגיד לקבוע, משיקולים הנוגעים לעלות הכרוכה ביישום הוראות הסעיף או לתחרות במערכת הבנקאית, לבקשתו של בנק בעל היקף פעילות קטן כי הוראות הסעיף לא יחולו עליו, יחולו עליו בתום תקופה שתקבע על ידי הנגיד, או שיחולו עליו חובות רק כבנק קולט או כבנק מקורי. בהתאם לשווי נכסי הבנק, כפי שמופיע במאזן הבנק בדוח הכספי השנתי האחרון, נכלל הבנק בהגדרת "תאגיד בעל היקף פעילות קטן". תחילת התיקון לחוק ביום 22 למרץ 2021.

כמו כן קובע התיקון לחוק הוראת מעבר, לפיה במקרה בו ביקש לקוח, בתקופה שמיום פרסום החוק ועד יום התחילה, לסגור את חשבונו בבנק, לא יבטל הבנק שבו מנוהל החשבון, רק בשל בקשת הסגירה, את ההטבות וההנחות שלהן היה זכאי הלקוח במסגרת ניהול חשבונו באותו בנק במועד מוקדם מהמועד שנקבע לעניין זה בהסכם בין הבנק ובין הלקוח. ביום 25 בנובמבר 2018 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התשע"ט-2018, אשר מועד כניסתם לתוקף זהה למועד כניסת התיקון לחוק לתוקף. הכללים קובעים את סוגי החשבונות עליהם יחולו כללי הניוד. כמו כן הוקמה במס"ב ועדת ניוד בין בנקים, העוסקת בהיבטים הטכנולוגיים והתפעוליים של תהליך הניוד. הבנק בוחר את השלכות התיקון לחוק על פעילותו.

2. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם (המשך)

2.4 חקיקה והצעות חוק (המשך)

ד) תיקון להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא דירקטוריון

ביום 5 ביולי 2017, פרסם בנק ישראל עדכונים להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין, שנועדו לשפר את אפקטיביות עבודת הדירקטוריון ולהגביר את כשירותו המקצועית של הדירקטוריון כאורגן. העדכונים להוראה כוללים, בין היתר: צמצום מספר הדירקטורים המקסימלי הנדרש ל-10 דירקטורים (במקום 15 כיום); צמצום רשימת הנושאים שלא ניתן להאציל את הדיון וקבלת החלטה בהם לוועדות, וזאת במטרה לאפשר לדירקטוריון לפנות זמן לדיון בנושאים המהותיים; הוספת דרישה לדיון ביעדי האסטרטגיה הכוללת ובתאבון הסיכון לפחות אחת לשלוש שנים; בדיון האמור על יעדי האסטרטגיה נוספה דרישה לדון במודל העסקי ובכלל זה מקורות הרווח והיעילות התפעולית, וזאת גם בשים לב לשינויים בסביבה בה פועל הבנק; הוספת דרישה לקביעת מדיניות לגבי משך הכהונה המקסימלי של יושב ראש הדירקטוריון; הורחבה הדרישה ל"כשירות קולקטיבית" של הדירקטוריון, כך שבנוסף לכישורים וניסיון, על הדירקטוריון להיות בעל כשירות קולקטיבית התואמת את האסטרטגיה ומאפייני הפעילות של הבנק; עדכון ההגדרה של "בעל ניסיון בנקאי" והעלאת אחוז הדירקטורים הנדרשים להיות בעלי ניסיון בנקאי מחמישית לשליש; דרישה לשילוב דירקטור אחד לפחות שהינו בעל ניסיון מוכח בתחום בתחומי הטכנולוגיה; הוספת דרישה כי הדירקטורים יהיו בקיאים בשפה העברית, תוך ציון האפשרות לקבלת פטור במקרים חריגים מדרישה זו; ועדת ביקורת שמתקיימים בה התנאים הקבועים בהוראה, יכולה לשמש גם כוועדת תגמול. תחילת העדכונים להוראה היא ממועד פרסומם, למעט העדכונים לעניין מספר הדירקטורים ולעניין כשירות הדירקטורים, שמועד תחילתם יהיה ביום 1 ביולי 2020, כאשר לא תותר הגדלת מספר הדירקטורים בתקופת המעבר עד למועד התחילה.

ביום 14 בנובמבר 2018, פרסם בנק ישראל עדכון להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין הקובע, בין היתר, כי הדירקטוריון יידרש למנות ועדה לענייני טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית, אשר לפחות אחד מחבריה יהיה בעל ידע וניסיון מוכח בתחום טכנולוגיית המידע. כמו כן, נוספה להוראה דרישה לקביעת מדיניות למשך כהונה מרבי של יושבי הראש של ועדות הדירקטוריון. תחילת העדכונים להוראה היא ממועד פרסומם, למעט הדרישה כי אחד מחברי הוועדה לענייני טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית יהיה בעל ידע וניסיון מוכח בתחום טכנולוגיית המידע אשר מועד תחילתה הינו ביום 1 ביולי 2020. הבנק מיישם העדכונים להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

ה) תקן חילופי מידע אוטומטיים לגבי חשבונות פיננסיים - Standards for Automatic Exchange of Financial Account Information - OECD

ארגון ה-OECD פרסם תקן ליישום דיווח אחיד להחלפת מידע אוטומטי לגבי חשבונות פיננסיים בין מדינות (להלן: "התקן"). תקן זה נבנה ברוח ה-FATCA ונועד להגביר את השקיפות והפיקוח על דיווחי המס של תושבי מדינות ה-OECD. ביום 21 ביולי 2014 פרסם ה-OECD מדריך ליישום התקן.

נכון להיום, מעל 100 מדינות התחייבו לאמץ את התקן, כאשר כ-60 מדינות התחייבו לאימוץ מוקדם של התקן. במהלך חודש אוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים אודות חשבונות פיננסיים לצורכי מס עד תום שנת 2018.

ביום 24 לנובמבר 2015 ישראל הצטרפה לאמנה המולטילטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בענייני מס.

החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 227) שפורסם ביום 14 יולי 2016 נועד בין היתר ליצור תשתית חקיקתית ליישום התקן, כאשר צפויות להתפרסם תקנות ליישום התקן.

הבנק ממשיך ליישם את דרישות FATCA ונערך לעמידה בדרישות התקן לחילופי מידע אוטומטיים (CRS) של ה-OECD. עמידה בדרישות התקן מחייבת היערכות מיכונית, ועדכון טפסים ותהליכי עבודה בבנק. ביום 2 בינואר 2019 אישרה ועדת הכספים של הכנסת אישרה את תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019 (תקנות CRS), הקובעות כי מוסדות פיננסיים ישראלים יידרשו להעביר לרשות המס בישראל מידע אודות חשבונות של תושבים זרים לצורך אכיפת מס. תקנות CRS הן השלב האחרון בדרך להטמעה בדין הפנימי של ההתחייבויות הבינלאומיות לחילופי מידע אוטומטיים שישראל לקחה על עצמה ואימוץ התקן הבינלאומי לחילופי מידע.

לאור אישור התקנות, נדרש הבנק לדווח כבר השנה בגין לקוחות שחתמו עד ליום ה-31 בדצמבר 2018 על הצהרת תושבות מס ויש להם תושבות מס במדינה בת דיווח. דיווח ראשון יבוצע עד ל-23 ביוני 2019 בגין שנת 2017, דיווח שני יבוצע עד ל-8 בספטמבר 2019 בגין שנת 2018. מכאן והלאה יבוצע דיווח לרשות המיסים בכל 8 בספטמבר בגין שנה קודמת. כמו כן נדרש הבנק לשלוח הודעה מוקדמת ללקוחות שאמורים להיכלל בדיווח. הבנק נערך ליישום התקנות.

1) חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

ביום 15 במרץ 2018 פורסם ברשומות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח - 2018, אשר נועד לערוך רפורמה מקיפה ולהסדיר את כלל דיני חדלות הפירעון החלים על יחידים ותאגידים. לחוק מספר מטרות עיקריות, ביניהן: להביא לשיקומו הכלכלי של החייב, הגדלת שיעור החוב שייפרע לנושים, ובכלל זה ביטול רוב מכריע של חובות בדין קדימה והגבלת הסכום לו יהיו זכאים הנושים המובטחים בשעבוד צף ל-75% משווי התמורה שהתקבלה ממימוש נכסי השעבוד הצף כאשר היתרה תועבר לטובת פירעון החובות הכללים, הגברת היציבות והוודאות של הדין וקיצור הליכים והפחתת נטל בירוקרטי. יצוין כי במקביל לחוק זה מקודם תיקון לחוק המשכון המציע לבטל את מוסד השעבוד הצף. במסגרת הצעת החוק צוין כי עם אישורו של התיקון לחוק המשכון, יותאמו ההגדרות הרלוונטיות בחוק.

תחילתו של החוק 18 חודשים מיום פרסומו, והוא יחול על הליכים לפי החוק שהחלו ביום התחילה ואילך.

לחוק עשויה להיות השפעה על זכויות הבנק כנושה מובטח בבטוחות המועמדות על ידי התאגידים להם הוא מעמיד אשראי. לעניין זה, ראה פירוט בנושא מידע צופה פני עתיד [בסעיף 1](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

2) חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א - 2001

ביום 5 באוגוסט 2013 פורסם החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, ובמסגרתו תוקן חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 ("החוק"). בחוק נקבע, בין היתר, כי מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב רשאית להורות על הקמת חברות אזוריות אשר תפעל בשטחן של מספר רשויות מקומיות. תכלית הקמת החברות האזוריות היא להביא לחסכון בעלויות התפעול של תאגידי המים והביוב הקיימים וכך להביא להפחתה בתעריף המים לצרכן. בהתאם לתיקון לחוק, תאגידי מים וביוב יוכלו לקבל פטור ממיזוג לחברה אזורית וזאת אם התאגיד עמד בתוכנית הפיתוח השנתית כפי שאושרה על ידי הממונה וקיים את הוראות מועצת הרשות שעניינם הבטחת האיתנות הפיננסית של התאגיד. כן נקבע כי נושי חברה אזורית, אשר התקשרו עם תאגיד מים וביוב טרם מועד חקיקתו של החוק, יהיו זכאים לסיוע מאוצר המדינה, במקרה בו לא יהיה ביכולתה של החברה האזורית לקיים את התחייבויות תאגיד המים והביוב עקב המיזוג.

בחודש יוני 2014 מונה על ידי משרד התשתיות הלאומיות ומשרד האוצר, צוות בין משרדי לבחינת מבנה משק המים והביוב והאפשרויות ההתייעלות והפחתת עלויות במשק המים. בין המלצות הצוות, הפחתה משמעותית של מספר תאגידי המים ברחבי הארץ וקיצוץ של כ-9% במחירי המים. כן המליץ הצוות על הקמת חברה ממשלתית לניהול משקי המים העירוניים, תיחזוק תשתיות ואספקת שירות לצרכנים. המלצות הצוות טרם אושרו על ידי הממשלה. הקמת חברה ממשלתית לניהול משקי המים העירוניים עשויה לצמצם את היקף הביקוש לאשראי בתחום המים והביוב, אולם אין באפשרות הבנק להעריך את היקף ההשפעה על פעילותו.

בהמשך לתיקונים לחוק שפורסמו בדבר עדכון ודחיית לוחות הזמנים שנקבעו בחוק, פורסם ביום 7 בינואר 2018 תיקון מס' 11 לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, לפיו בין היתר עודכנו לוחות הזמנים שנקבעו, כך שרשויות מקומיות שטרם העבירו את הפעלת שירותי המים שבתחומן לחברה יחויבו לעשות כן עד ליום 30 בנובמבר 2019; חברה תחויב להעביר את הפעלת השירותים לחברה אזורית עד ליום 1 בדצמבר 2019 ואילו חברה שהוקמה על ידי רשות מקומית בין 30 בינואר 2014 ועד ליום 30 בדצמבר 2017 תחויב להעביר את השירותים עד ליום 1 בדצמבר 2020.

ביום 27 בדצמבר 2018 פורסם תיקון מס' 12 לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"ע-2001, אשר נועד לקדם את המתווה לצמצום של מספר תאגידי המים והביוב באמצעות תיקונים הנוגעים, במישורין או בעקיפין, למעבר להפעלת משק המים והביוב באמצעות חברות אזוריות. בהתאם לכך קובע התיקון לחוק, בין היתר, כי מספר החברות האזוריות שיוקמו לא יעלה על 30. בהמשך לכך, הודיעה רשות המים על אפשרות להגשת עמדות הציבור לעמדתה בדבר הכוונה לקבוע שיוך של הרשויות המקומיות לקבוצות של חברות אזוריות, בהתאם לסעיף 6א(א) לחוק. הבנק למד את כוונת החלוקה כפי שפורסמה על ידי רשות המים והגיש את עמדתו, בהתאם להנחיות רשות המים. לפרטים נוספים, ראו אתר רשות המים.

לתיקוני חקיקה כאמור לעניין העברת הפעלת שירותי המים מתאגידי המים והביוב למספר מצומצם יותר של חברות אזוריות עשויה להיות השלכה על אפקטיביות מגבלת לווים גדולים עבור הבנק. על רקע דחיית ועדכון לוחות הזמנים, ולאור העובדה כי טרם ידוע האם ומתי תבוצע חלוקת התאגידים לתאגידי אזוריים, לא ניתן להעריך בשלב זה האם ההשפעה תהא מהותית. לעניין זה, ראה פירוט בנושא מידע צופה פני עתיד [בסעיף 1](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל.

2. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם (המשך)

2.4 חקיקה והצעות חוק (המשך)

(ח) חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

ביום 9 בינואר 2019 פורסם ברשומות חוק שירותי תשלום, התשנ"ט-2019 אשר תכליתו המרכזית הינה מתן הגנה צרכנית ללקוחות (משלמים או מוטבים) המקבלים ואשר יקבלו בעתיד "שירותי תשלום" מ"נותני שירותי תשלום", הגברת אמון הציבור ב"אמצעי התשלום" השונים, ויצירת תשתית ראשונית להגברת התחרות בתחום שירותי התשלום בישראל. החוק חל גם על הבנקים ועל שירותי תשלום למוטב ולמשלם, לרבות הנפקת אמצעי תשלום למשלם, כאשר "אמצעי תשלום" מוגדרים בחוק באופן רחב, המחיל את ההגנות הצרכניות שבחוק גם על ביצוע העברות, הפקדות ומשיכות כספים מחשבון העו"ש הבנקאי (בסניף, בטלפון, באתר הבנק או באפליקציה); על הרשאות לחיוב חשבון; על פעולות באמצעי תשלום מתקדמים, כגון ארנקים דיגיטליים ואפליקציות תשלומים, ועל נותני שירותי תשלום זרים הפועלים או העשויים להיכנס לפעילות בישראל. החוק קובע הוראות ביחס לאופן ההתקשרות החוזה שירותי תשלום ודרכים לסיום ההתקשרות, ביחס להודעות שונות שיש לתת ללקוח, הסדרי אחריות לביצוע פעולות תשלום, הקפאת השימוש באמצעי תשלום, אחריות בעת שימוש לרעה באמצעי תשלום והוראות ספציפיות בנושא הרשאות לחיוב חשבון. החוק קובע סנקציות פליליות ועיצומים כספיים. תחילת החוק ביום 9 בינואר 2020. כמו כן נקבעו הוראות מעבר שונות. הבנק לומד את החוק ונערך ליישם אותו.

(ט) תיקון להוראה 332 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים

ביום 28 בפברואר 2019 פורסם על ידי בנק ישראל עדכון להוראה 332 להוראות ניהול בנקאי תקין. העדכון מבטל את האיסור על רכישה עצמית של מניות התאגיד הבנקאי ופותח בפני הבנקים ערוץ נוסף לחלוקה של הון עודף, וזאת על ידי מתן אפשרות לבנקים לבצע רכישה של מניותיהם בכפוף לתנאים מסויימים.

בהתאם לחוזר, התנאים אשר בהתקיימם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של ניירות ערך שהונפקו על ידם הינם:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק.
- הבנק יפעל על פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות ערך שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסויימת של בעלי מניות, למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה.
- תוכנית הרכישה תאושר על ידי דירקטוריון הבנק.

2.5 דירוג אשראי

התחייבויות הבנק וחברת הבת, מוניציפל הנפקות בע"מ, מדורגות, החל משנת 2002, על ידי סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ (להלן - "מעלות").

ביום 16 בספטמבר 2018 הודיעה מעלות על הכנסת דירוג הטווח הארוך ודירוגי הנפקות של הבנק ל-CreditWatch עם השלכות חיוביות בעקבות הודעה על מיזוג צפוי עם בנק דיסקונט (ilAA\Watch Pos), דירוג סדרות אגרות החוב שהונפקו על ידי החברה הבת (ilAA\Watch Pos) ודירוג כתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי החברה הבת (ilAA-\Watch Pos). ביום 7 בינואר 2019 וביום 29 באפריל 2019 הודיעה מעלות על הותרת דירוג הטווח הארוך ודירוגי הנפקות ב-CreditWatch עם השלכות חיוביות בשל צפי למיזוג עם בנק מרכזית דיסקונט.

ראו דיווחים מידיים מיום 16 בספטמבר 2018 (מס' אסמכתא 01-084568-2018) ומיום 29 באפריל 2019 (מס' אסמכתא 01-037224).

ביום 9 באוקטובר 2018, ביום 9 בדצמבר 2018 וביום 18 בדצמבר 2018 הודיעה מעלות על מתן דירוג טווח קצר (+1-ilA) להנפקת ניירות ערך מסחריים (סדרה 3) בהיקף כולל של עד 200 מיליוני ש"ח ע.ג.

2. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם (המשך)

2.6 אירועים בעסקי הבנק

2.6.1 זימון אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2019

ביום 23 במאי 2019 הודיע הבנק על זימון אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2019, אשר על סדר יומה הארכת הסכם המיזוג ובכלל זה את הארכת המועד האחרון להתקיימות התנאים המתלים הקבוע בהסכם המיזוג עד ליום 1 בספטמבר 2019.

לפרטים נוספים ראו [סעיף 2.1.3](#) לדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל, ודיווח מידי מיום 23 במאי 2019 (מס' אסמכתא -01-2019-043914).

2.6.2 אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק מיום 12 בפברואר 2019

ביום 12 בפברואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את ההחלטות שלהלן: (1) לעדכן את מדיניות התגמול החדשה לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי המשרה בבנק, כמפורט בדוח הזימון, כאשר יראו את התיקונים כאילו נעשו גם במדיניות התגמול הקודמת (בשינויים המחוייבים); (2) לאשר עדכון בתנאי כהונתה של יושבת ראש הדירקטוריון, גב' לבנה שיפמן, בתוקף החל ממועד תחילת כהונתה כיושבת ראש הדירקטוריון של הבנק, כמפורט בדוח הזימון, בכפוף לכך שיהיה ניתן, על פי הדין החל על הבנק ו/או אישור המפקחת על הבנקים, לשלם ליו"ר דירקטוריון, שהינו דירקטור חיצוני (לפי חוק החברות ו/או הוראה 301) בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, גמול שונה מהגמול הקבוע בתקנות הגמול לדירקטורים חיצוניים; (3) לאשר את שינוי שם הבנק ל: "מוניציפל בנק בע"מ" בעברית ו-"Municipal Bank Ltd" באנגלית, להסמיך את דירקטוריון הבנק לאשר כל שם דומה אחר, ככל שהשם המוצע לא יאושר על ידי רשם החברות, וכן לתקן בהתאם את שם הבנק בתקנון ובתזכיר הבנק. שינוי שם הבנק ייכנס לתוקפו עם אישורו על ידי רשם החברות.

לפרטים ראו דיווח מידי מיום 7 בינואר 2019 בדבר זימון האסיפה הכללית המיוחדת (מס' אסמכתא 002428-01-2019) ודיווח מידי מיום 12 בפברואר 2019 בדבר תוצאות האסיפה הכללית המיוחדת (מס' אסמכתא 014220-01-2019). לעניין ההחלטה בדבר שינוי שם הבנק ראו גם דיווח מידי מיום 12 בפברואר 2019 (מס' אסמכתא 014235-01-2019).

2.6.3 אסיפה כללית מיוחדת של בעלי מניות הבנק מיום 3 בינואר 2019

ביום 3 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את ההחלטות שלהלן: (1) אישור מיזוג בין הבנק לבנק מרכזי דסקונט בע"מ, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים לעסקה; (2) אישור עדכון מדיניות תגמול לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק לשנת 2019 בהתאם להוראות חוק החברות ובהתאם להוראות חוק המפקח על הבנקים לעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי; (3) אישור החלטה אשר מסמיכה מראש את הבנק לרכוש פוליסת ביטוח בגין אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק מסוג Run-Off, מבלי שיידרש לכך אישור נוסף של האסיפה הכללית, בהתייחס לדירקטורים ונושאי משרה בבנק, לרבות המנכ"ל; (4) קבלת אישור נוסף של האסיפה הכללית כתנאי מקדים להארכת המועד האחרון להתקיימות כל התנאים המתלים למיזוג.

לפרטים נוספים, ראו דיווחים מידיים בדבר זימון אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 27 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא: 01-2018-108598), ביום 11 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא: 01-2018-114016), וביום 30 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא: 01-2018-120133). לעניין החלטות האסיפה הכללית ראו גם דיווח מידי מיום 3 בינואר 2019 (מס' אסמכתא 001525-01-2019). לעניין ההחלטה בדבר אישור המיזוג עם בנק מרכזי דסקונט בע"מ ראו גם דיווח מידי מיום 3 בינואר 2019 (מס' אסמכתא -01-2019-001528).

2.6.4 מדיניות התגמול לנושאי משרה ועובדים מרכזיים לשנים 2019, 2020 ו-2021

ביום 5 ביולי 2018 אישרה האסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק, לאחר קבלת אישור הדירקטוריון ואישור והמלצת ועדת הביקורת (בשבתה כוועדת תגמול), מדיניות תגמול לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק לשנים 2019-2021. מדיניות התגמול מתבססת על הוראות תיקון 20 לחוק החברות ועל הוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין לעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, והיא כפופה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו - 2016. מדיניות התגמול לנושאי המשרה כאמור תחול גם על עובדים מרכזיים (כהגדרתם בהוראה 301A ה"ל) שאינם נושאי משרה בבנק.

עדכון מדיניות התגמול נדרש לנוכח שינויים שנערכו בהוראות הדין האמורות בשנים שחלפו מאז אימוץ מדיניות התגמול הקיימת של הבנק. בנוסף, כוללת מדיניות התגמול תכנית בונוסים מעודכנת, המותאמת, בין השאר, ליעדי התכנית האסטרטגית החדשה של הבנק וכן עקרונות מפורטים בדבר הזכויות שיכול שיוענקו לנושאי משרה בבנק במקרה של שינוי בעלות בבנק. לפרטים נוספים אודות עדכון מדיניות התגמול כאמור, ראו דיווחים מידיים בדבר זימון אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 24 במאי 2018 (מס' אסמכתא: 01-2018-051346), וביום 21 ביוני 2018 (מס' אסמכתא: 01-2018-060154).

2. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם (המשך)

2.6. אירועים בעסקי הבנק (המשך)

2.6.5 עדכון מדיניות התגמול לשנת 2019

ביום 3 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק עדכון במדיניות התגמול החדשה (אסמכתא: 001525-01-2019). בהתאם לעדכון זה, הוחלו עקרונות תכנית הבונוסים שהיתה קבועה במדיניות התגמול הנוכחית לנושאי משרה בבנק (מדיניות התגמול לשנת 2018), גם בגין שנת 2019 (חלף מדיניות התגמול לשנים 2019-2021, כאמור לעיל). זאת בהמשך לדיווח מידי מיום 12 בספטמבר 2018 (מס' אסמכתא 083476-01-2018) בקשר לעיכוב ביישום התוכנית האסטרטגית של הבנק.

כמו כן הוחלט, כי אם וככל שתושלם עסקה למיזוג הבנק לפני תום שנת 2019, לא יחולו בשנת 2019 עקרונות תכנית הבונוסים הקבועה במדיניות התגמול הנוכחית. חלף זאת, תחול נוסחת בונוס פשוטה המתבססת על הרווח הנקי של הבנק שתחול על כלל עובדי הבנק, ותביא בחשבון את חלקיות התקופה בגינה יינתן הבונוס. החלטות אלו, בשינויים המחויבים, יחולו גם על כל העובדים המרכזיים בבנק, שאינם נושאי משרה כפי שיהיו בבנק מעת לעת. לפרטים נוספים אודות עדכון מדיניות התגמול כאמור, ראו דיווחים מידיים בדבר זימון אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 27 בנובמבר 2018 (מס' אסמכתא: 108598-01-2018), וביום 11 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא: 114016-01-2018), וביום 30 בדצמבר 2018 (מס' אסמכתא: 120133-01-2018).

2.6.6 מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק (שאינם נושאי משרה ועובדים מרכזיים) לשנים 2019, 2020 ו-2021

ביום 24 במאי 2018 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת (בשבתה כועדת תגמול), מדיניות תגמול אשר תחול על עובדי הבנק שאינם נושאי משרה ואינם עובדים מרכזיים בבנק לשנים 2019-2021. מדיניות התגמול נועדה על מנת ליצור אחידות ותאימות, בשינויים המתחייבים, בין מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לבין מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק.

2.6.7 פוליסות ביטוח

ביום 17 באפריל 2018 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת, רכישת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (D&O) בגבולות אחריות של 20 מיליון אירו, ובהתאם לתנאים כפי שנקבעו בהחלטת האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מיום 3 בספטמבר 2015 ולמדיניות התגמול של הבנק.

כמו כן אישר הדירקטוריון, לאחר אישורה של ועדת הביקורת, ובעקבות מכירת השליטה בבנק, רכישת פוליסת Run-Off לביטוח דירקטורים ונושאי משרה (D&O), בגבולות אחריות של 20 מיליון אירו ולתקופה של 7 שנים, ובהתאם להחלטת האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מיום 3 בספטמבר 2015 ולמדיניות התגמול של הבנק.

עד ליום 18 במרץ 2018, מועד מכירת השליטה בבנק, היה הבנק מבוטח בנוסף בביטוח דירקטורים ונושאי משרה של קבוצת דקסיה (להלן: "ביטוח D&O קבוצתי") אשר חל גם על הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק בגבול אחריות של 125 מיליון אירו. החל ממועד מכירת השליטה בבנק, כל עוד פוליסת ביטוח ה-D&O הקבוצתי תהיה בתוקף ובכפוף לתנאיה, ממשיך ביטוח ה-D&O הקבוצתי לכסות את הדירקטורים ונושאי המשרה של הבנק ביחס למעשים או מחדלים שבוצעו קודם למכירת השליטה בבנק. כמו כן, חל על הבנק, עד למועד מכירת השליטה בבנק, ביטוח בנקאי מטעם הקבוצה (להלן: "ביטוח בנקאי קבוצתי") בגבולות אחריות של 110 מיליון אירו, בהשתתפות עצמית של 25 מיליון אירו. החל ממועד מכירת השליטה בבנק, כל עוד פוליסת הביטוח הבנקאי הקבוצתי תהיה בתוקף ובכפוף לתנאיה, ממשיך הביטוח הבנקאי הקבוצתי לכסות את האחריות המקצועית של הבנק ביחס למעשים או מחדלים שבוצעו לפני מכירת השליטה בבנק.

2.6.8 עסקאות עם בעלת השליטה לשעבר

ביום 8 בנובמבר 2018 אישרה ועדת הביקורת של הבנק מכתב הבנות בין הבנק לבין קבוצת דקסיה ביחס לשימוש בשם הבנק, ובמסגרתו, בין היתר, התחייב הבנק כי יפעל לביטול השיפויים שניתנו בעבר על ידי DCL לבנק (ללא תשלום תמורה מצד הבנק בגין הביטול), עד ליום 15 בינואר 2019.

בהתאם לכך, בינואר 2019 בוטלו השיפויים אשר ניתנו על ידי DCL לבנק, ללא שהבנק נשא בעלות כלפי DCL בגין ביטולי השיפויים. לפרטים נוספים בדבר ההתחייבות לשיפוי של בעלת השליטה לשעבר ראו ביאור 14 לדוחות הכספיים.

האורגן בבנק המופקד על בקרת העל הינו הדירקטוריון. שמות חברי הדירקטוריון, מיומנותם החשבונאית והפיננסית וכשירותם המקצועית מפורטים בסעיף 1.1 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2018 ו/או בדיווחים מידיים שפרסם הבנק במועדי מינויים. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, מכהנים בדירקטוריון הבנק שבעה דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

במקביל לעריכת הדוחות הכספיים, מאשרים חברי ההנהלה האקזקטיבית ונושאי משרה נוספים, בחתימתם, בין השאר שלידיעתם הדוח הכספי אינו כולל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים הללו יהיו מלאים ומתאימים בכל הנוגע לתחומי אחריותם. נושאים עקרוניים הקשורים לגילוי בדוחות הכספיים נדונים בוועדת גילוי בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות המשנה למנכ"ל - היועץ המשפטי, סמנכ"ל הכספים, החשבונאי הראשי, חברי הנהלה נוספים ונציגי רואי החשבון המבקרים של הבנק. כמו כן, פועלות בהקשר להכנת הדוחות הכספיים ועדה לסיווג חובות בעייתיים בראשות מנהל הסיכונים הראשי ועדה לעניין גילוי תביעות תלויות בראשות המשנה למנכ"ל - היועץ המשפטי של הבנק.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 11 באוקטובר 2012, משמשת ועדת הביקורת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ובהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010.

תפקיד ועדת הביקורת ביושבה כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים לגבש המלצות לדירקטוריון, זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון, בקשר עם, בין היתר, הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים. על הוועדה לדווח לדירקטוריון על ליקוי או בעיה שהתגלו במהלך הבחינה.

בוועדת הביקורת 5 חברים, כמפורט להלן:

- מר נתן פרוינד, יו"ר הוועדה - דח"צ (בהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין) ודירקטור בלתי תלוי; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית; כישורים, השכלה, ניסיון וידע - כמפורט ב"פרטים בעניין הדירקטורים של הבנק ו"שמות הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018; הצהיר עובר למינויו כדירקטור, על כשירותו כבעל מיומנות חשבונאית ופיננסית והדירקטוריון אישר אותו כבעל מיומנות כאמור.

- מר שי שכנאי חרמש כחבר הוועדה - דח"צ (בהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין) ודירקטור בלתי תלוי; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית; כישורים, השכלה, ניסיון וידע - כמפורט ב"פרטים בעניין הדירקטורים של הבנק ו"שמות הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018; הצהיר עובר למינויו כדירקטור, על כשירותו כבעל מיומנות חשבונאית ופיננסית והדירקטוריון אישר אותו כבעל מיומנות כאמור.

- מר פאר נדיר כחבר הוועדה (החל מיום 25 בפברואר 2019) - דירקטור בלתי תלוי; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית; כישורים, השכלה, ניסיון וידע - כמפורט ב"פרטים בעניין הדירקטורים של הבנק ו"שמות הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018; הצהיר עובר למינויו כדירקטור, על כשירותו כבעל מיומנות חשבונאית ופיננסית והדירקטוריון אישר אותו כבעל מיומנות כאמור.

- גב' נילי אסולין כחברת הוועדה (החל מיום 25 בפברואר 2019) - דירקטורית בלתי תלויה; בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית; כישורים, השכלה, ניסיון וידע - כמפורט ב"פרטים בעניין הדירקטורים של הבנק ו"שמות הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018; הצהירה עובר למינויה כדירקטורית, על כשירותה כבעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית והדירקטוריון אישר אותה כבעלת מיומנות כאמור.

- מר אהוד זילברברג כחבר הוועדה (החל מיום 25 בפברואר 2019) - דירקטור; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית; כישורים, השכלה, ניסיון וידע - כמפורט ב"פרטים בעניין הדירקטורים של הבנק ו"שמות הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018; הצהיר עובר למינויו כדירקטור על כשירותו כבעל מיומנות חשבונאית ופיננסית והדירקטוריון אישר אותו כבעל מיומנות כאמור.

- מר נועם סטיבן בלזברג כחבר הוועדה (עד ליום 25 בפברואר 2019) - דירקטור; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית; כישורים, השכלה, ניסיון וידע - כמפורט ב"פרטים בעניין הדירקטורים של הבנק ו"שמות הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2018; הצהיר עובר למינויו כדירקטור, על כשירותו כבעל מיומנות חשבונאית ופיננסית והדירקטוריון אישר אותו כבעל מיומנות כאמור.

2. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם (המשך)

2.7 הליך אישור הדוחות הכספיים (המשך)

ועדת הביקורת התכנסה ביום 21 במאי 2019 ובישיבה זו נדונו וגובשו המלצות הוועדה לדירקטוריון בעניין הליך אישור הדוחות הכספיים.

בישיבה השתתפו חברי הוועדה: מר נתן פרוינד - יו"ר, מר שי חרמש, מר פאר נדיר, גב' נילי אסולין ומר אהוד זילברברג. כמו כן, נכחו בישיבה בנושא אישור הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019 גם המנכ"ל, סמנכ"ל הכספים, החשבונאי הראשי, נציגי משרד רו"ח מבקר בריטמן, אלמגור, זהר (Deloitte) וכן גורמים רלבנטיים אחרים מהחברה.

הדירקטוריון קבע כי פרק הזמן הסביר להעברת המלצות ועדת הביקורת, בשבתה כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, אל הדירקטוריון לקראת ישיבת הדירקטוריון בה מאושרים הדוחות הרבעוניים הינו 2 ימי עסקים לפחות, ולקראת ישיבת הדירקטוריון בה מאושרים הדוחות התקופתיים (שנתיים) הינו 3 ימי עסקים לפחות.

המלצות הוועדה הופצו לחברי הדירקטוריון ביום 21 במאי 2019.

יצוין, כי טיוטת הדוחות הכספיים נמסרה לעיון חברי הדירקטוריון ביום 21 במאי 2019.

הדירקטוריון דן בהמלצות ועדת הביקורת במסגרת הדיון על אישור הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018 בישיבתו מיום 28 במאי 2019. כמו כן, בישיבת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים סקר מנכ"ל הבנק את עיקרי הדוח הכספי. בדיון השתתפו חברי ההנהלה האקזקוטיובית של הבנק, נושאי משרה ורואי החשבון המבקרים. הדירקטוריון קיבל את המלצת ועדת הביקורת ואישר את הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019.

אוליבייה גוטמן
המנהל הכללי
ומנהל עסקים ראשי

לבנה שיפמן
יושבת ראש הדירקטוריון

28 במאי 2019

3.1 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק (מאוחד) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ

2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
%			%		
2.60	29.1	4,516.6	2.68	30.3	4,582.1
0.06	*	13.0	0.08	*	14.6
0.09	0.3	1,526.7	0.22	0.6	1,084.6
0.36	0.8	688.4	0.95	1.6	656.3
1.80	30.2	6,744.7	2.07	32.5	6,337.6
		180.0			207.1
		6,924.7			6,544.7

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור⁽²⁾
פיקדונות בבנקים בישראל
פיקדונות בבנק ישראל
אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה בישראל⁽³⁾

סה"כ הנכסים נושאי ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית

סה"כ נכסים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ

2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
%			%		
0.41	3.1	**3,091.3	0.47	3.8	3,314.2
1.59	0.3	70.2	0.96	0.2	72.5
1.50	8.5	2,289.7	0.96	4.5	1,862.4
0.88	11.9	5,451.2	0.65	8.5	5,249.1
		**676.0			667.2
		136.1			13.9
		6,263.3			5,930.2
		661.3			614.5
		6,924.6			6,544.7

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

התחייבויות נושאות ריבית

פיקדונות הציבור בישראל לזמן קצוב
פיקדונות מבנקים בישראל
אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות ערך מסחריים

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית

סה"כ התחייבויות

סה"כ האמצעים ההוניים

סה"כ ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו⁽⁴⁾ על נכסים נושאי ריבית

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר הלא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.

(3) ליתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה התוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב בסך 0.8 מיליון ש"ח (לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 - נוכחה יתרה ממוצעת של 1.8 מיליון ש"ח בגין רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן).

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

* סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

** סווג מחדש.

3.1 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק (מאוחד) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

יתרה ממוצעת ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2018			2019		
שיעור הכנסה (הוצאה) %	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) %	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ⁽¹⁾
1.63	20.6	5,098.7	1.91	22.7	4,795.4
(0.46)	(4.2)	3,633.6	(0.55)	(5.4)	3,874.2
1.17			1.36		
2.36	9.6	1,646.0	2.57	9.8	1,542.2
(1.72)	(7.7)	1,817.6	(0.92)	(3.1)	1,374.9
0.64			1.65		
1.80	30.2	6,744.7	2.07	32.5	6,337.6
(0.88)	(11.9)	5,451.2	(0.65)	(8.5)	5,249.1
0.92			1.42		

מטבע ישראלי לא צמוד:

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

סך פעילות בישראל:

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

⁽¹⁾ על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר הלא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

3. נספחים (המשך)

3.2 ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019
ל ע ו מ ת

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018

שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁾	
	מחיר	כמות
1.2	0.8	0.4
1.1	1.6	(0.5)
<u>2.3</u>	<u>2.4</u>	<u>(0.1)</u>
(0.7)	(0.4)	(0.3)
<u>4.1</u>	<u>3.1</u>	<u>1.0</u>
<u>3.4</u>	<u>2.7</u>	<u>0.7</u>

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור בישראל

נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל

סה"כ הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פיקדונות הציבור בישראל

התחייבויות נושאות ריבית אחרות בישראל

סה"כ הוצאות הריבית

⁽¹⁾ השינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

דוח הדירקטוריון והנהלה

דוח כספי

דוח ממשל תאגידי, ביקורות ופרטים נוספים

ליום 31 במרץ 2019

ממשל תאגידי, ביקורות, ופרטים נוספים

אינדקס

ב

באזל, 25, 48, 81, 84, 121
בנק דיסקונט, 10, 14, 15, 18, 20, 27, 28, 35, 96, 103, 107
בקרות, 34, 50

ג

גופים מוסדיים, 26, 28, 30, 46, 80, 85, 121

ד

דוח על השינויים בהון העצמי, 70
דוח על תזרימי מזומנים, 71
דוח רווח והפסד, 67

ה

הון והלימות הון, 25
הכנסות ריבית נטו, 29, 30, 31, 86, 112
הסכם המיזוג, 10, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 27, 35, 96, 108
הפרשה להפסדי אשראי, 69, 79, 83, 86, 90
הפרשה למיסים על הרווח, 87, 88, 89

ו

ועדות הדירקטוריון, 101, 105
ועדת אשראי, 101
ועדת ביקורת, 101, 105
ועדת ניהול סיכונים, 46
ועדת תגמול, 97, 101, 105, 108, 109

ז

חובות בעייתיים, 92
חובות פגומים, 36, 79, 91, 92

ח

יחס הון, 25, 82
יחס כיסוי הנזילות, 46, 84, 122

ט

לווים גדולים, 103, 122

מ

מאזן, 69
מגבלות, 17, 38, 39, 41, 46, 103
מגבלות על חבות, 27, 28, 34, 41, 103, 121
מגבלת לווים גדולים, 12, 25, 28, 29, 103, 106
מגזרי פעילות פיקוחיים, 26, 32, 73, 85
מדיניות תגמול, 101, 108, 109
מינוף, 25, 28, 46, 81, 84, 122
מקורות מימון, 48, 122

נ

נזילות, 5, 13, 17, 46, 47, 81, 84, 122
ניירות ערך, 32, 46, 48, 68, 71, 73, 77, 78, 94, 95, 122
נכסי סיכון, 11, 25, 82, 87, 88, 89, 121, 122

ס

סייבר, 17, 33
סיכון אשראי, 5, 13, 24, 25, 33, 38, 39, 41, 73, 79, 82, 84, 90, 91, 92, 93, 122, 123
סיכון הריבית, 42
סיכון מוניטין, 14
סיכון נזילות, 13, 33, 46, 48
סיכון סביבתי, 14
סיכון ריבית, 13, 42
סיכון שוק, 13, 33, 82, 122
סיכון תפעולי, 13, 25, 33, 82, 122
סיכונים נוספים, 49

ע

עמלות, 11, 12, 22, 23, 29, 31, 34, 67, 86, 122
ענפי משק, 5, 38, 39

פ

פיקדונות הציבור, 12, 24, 29, 30, 32, 49, 69, 71, 73, 76, 80, 94, 112, 114
פער הריבית, 22, 112, 113

ר

רווח נקי, 68, 70, 71
ריכוזיות המשקיעים, 31
ריכוזיות לווים, 15, 26
ריכוזיות ענפית, 38, 39

ש

שווי הוגן, 43, 68, 73, 77, 78, 95, 123

ת

תרחישי קיצון, 121
תשואה להון, 11, 14, 15

דוח הדירקטוריון והנהלה

דוח כספי

דוח ממשל, תאגידי, ביקורות ופרטים נוספים

ליום 31 במרץ 2019

ממשל תאגידי, ביקורות, ופרטים נוספים

מילון מונחים

מונח	הסבר
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.
KRI	Key Risk Indicators - אינדיקטורים לניטור סיכונים - ספים מדידים או תרחישים שהתממשותם או גידול במספר האירועים בהם הם מתרחשים מעידים על עלייה ברמת הסיכון והחשיפה של התאגיד הבנקאי. הבנק עושה שימוש במונח זה רק בתחום הסיכון התפעולי.
RCSA	Risk Control Self Assessment - תהליך ניהול והערכה עצמי של הבקורות והסיכונים התפעוליים של הבנק.
אינפלציה	תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים, האינפלציה נמדדת על ידי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי אשר מתקיימות לגבי חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
באזל 3	הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהוות קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
גופים מוסדיים	כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות. התשנ"ה - 1995, ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
דירוג אשראי	ציון הניתן ללווים או מדינות ומגדיר את יכולתם לפרוע הלוואות. חישוב הדירוג מסתמך על נתונים אובייקטיביים בנוגע לישות המדורגת. הדירוג נועד להעריך את יכולת הישות לעמוד בהתחייבויותיה. ישנם דירוגים הנעשים על ידי התאגיד הבנקאי וישנם דירוגים הנעשים על ידי חברות חיצוניות בלתי תלויות.
הון עצמי	ההפרש החשבונאי בין ערך הנכסים של התאגיד הבנקאי לערך התחייבויותיו.
הון עצמי רובד 1	הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות ההון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".
הון רובד 2	שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירים כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (contingent convertible- CoCo) שעשויים להיות מומרים למניות הבנק בקרות אירוע מכונן (point of non viability). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.
הוראות הדיווח לציבור	הוראות המפקח על הבנקים העוסקות במדידה והצגה של הדוח השנתי והרבעוני לציבור
הוראות ניהול בנקאי תקין (נב"ת)	הוראות המפקח על הבנקים הנוגעות לעסקי בנקאות ומשקפות את עמדתו של המפקח על הבנקים לגביי הנורמות הנדרשות לניהול בנקאי תקין בתחומים שונים.
הוראת ניהול בנקאי תקין 313 "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים"	הוראה של המפקח על הבנקים העוסקת במגבלות החלות על תאגיד בנקאי למתן חבות ללווה בודד, לקבוצת לווים, לקבוצת לווים בנקאית וללווים ששך חבותם עולה על 10% וההון של התאגיד הבנקאי.
הלימות הון	היחס שבין סך אמצעי ההון המשוקללים (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק, כפי שחושבו בהתאם להוראות בנק ישראל.

מונח	הסבר
הרווח בסיכון, EAR	Earning at Risk - היקף הפגיעה ברווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי בשל פערי הריביות בין הנכסים להתחייבויות במגזר השקלי קבוע ובמגזר הצמוד מדד (בהינתן תרחיש בו למשל יש עליית ריבית פתאומית של 1%).
חבות	סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים שכוללת אשראי באחריות הבנק והתחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ומסגרות אשראי לא מנוצלות) חבות מחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 של הפיקוח על הבנקים.
חוב בעייתי	חבות בהשגחה מיוחדת, חוב נחות או חוב פגום.
חוב בעייתי בארגון מחדש	חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, העניק הבנק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב.
יחס הלימות ההון	יחס בין ההון הפיקוחי של הבנק לבין סך נכסי הסיכון של הבנק (נכסי סיכון אשראי, נכסי סיכון שוק ונכסי סיכון תפעולי) המחושבים בהתאם להנחיות שהוגדרו בנב"ת 202.
יחס המימון היציב, NSFR	Net Stable Funding Ratio - היחס בין סך מקורות המימון היציבים של הבנק, שהינם מקורות מימון קיימים, הצפויים בהסתברות גבוהה לעמוד לרשות הבנק בטווח הזמן של שנה אחת (ומעלה) לבין סך השימושים הארוכים שלו, שהינם שימושים קיימים, שהבנק צפוי להידרש לממן מחדש בטווח הזמן של שנה אחת (ומעלה).
יחס כיסוי הנזילות (LCR)	Liquidity Coverage Ratio - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן את נזילות הבנק באופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלבנק ישנו מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות (סך תזרים המזומנים היוצא נטו) של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. ההגדרות מופיעות בנב"ת 221.
יחס מינוף	היחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה (מאזנית, חוץ מאזנית, חשיפה לנגזרים וחשיפה לעסקאות מימון ני"ע) אשר אינה משוקללת לסיכון. היחס מבוטא באחוזים. ההגדרות מופיעות בנב"ת 218.
יתרת חוב רשומה	יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה ועמלות נדחות נטו בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר.
כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.
לוויים גדולים	לוויים שיתרת החבות נטו שלהם כלפי הבנק עולה על 10% מהון התאגיד הבנקאי
מבחני קיצון	מבחני קיצון הם כלי חשוב לניהול סיכונים, המשמש תאגידים בנקאיים כחלק מניהול הסיכונים הפנימי. מבחני קיצון מתריעים בפני ההנהלה על תוצאות חמורות בלתי צפויות הקשורות למגוון סיכונים, ומספקים אינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. מבחני קיצון מהווים כלי משלים לגישות ולמדדים אחרים לניהול סיכונים.
מוסד כספי	חברה שעיקר פעילותה הינה מתן הלוואות.
משך חיים ממוצע (מח"מ)	אורך החיים הממוצע של נכס/התחייבות הנמדד על ידי שקלול תשלומי/תקבולי הקרן והריבית כשהן מהוונות לפי שיעור התשואה הפנימי.
נזילות	היכולת של תאגיד בנקאי לעמוד בהתחייבויותיו השוטפות מתוך סך הנכסים השוטפים שלו. לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.
ניירות ערך זמינים למכירה	ניירות ערך שלא סווגו כאגרות חוב המוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר
ניירות ערך מוחזקים לפדיון	אגרות חוב שיש ליישות כוונה ויכולת להחזיק בהם עד למועד הפדיון של הנייר.
נכסי סיכון	נכסי התאגיד הבנקאי כפי שמחושבים לצורכי מדידת הלימות ההון
סיכון אשראי	ההפסד הצפוי של הבנק מאי-יכולת הלוויים לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, או אי ביצוע עמידה בתנאים המתלים בחוזה הלוואה.
סיכון אשראי חוץ-מאזני	התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או הוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת ביטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

מונח	הסבר
סיכון אשראי מאזני	אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה לחובות מסופקים.
עמלת פירעון מוקדם	עמלה הנגבית במקרים מסוימים בעת פירעון מוקדם של הלוואה. מהותה היא פיצוי כלכלי לבנק בגין ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה מהפירעון המוקדם.
ענף משק	חלוקה של לקוחות הבנק על פי ההגדרות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הסיווג האחיד של ענפי כלכלה 2011).
ערביות להבטחת אשראי, ערביות	התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: 1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי. 2. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
פיקדונות לזמן קצוב	פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.
פיקדונות לפי דרישה	פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב
קבוצת לווים	הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים.
רווח למניה	יחס המחשב את סך הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.
ריבית בנק ישראל	הריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים והיא נקבעת על ידי הוועדה המוניטרית של הבנק.
שווי הוגן	ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון.
תעודות התחייבות	אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים, שטרי הון וניירות ערך מסחריים.
תשואת הרווח הנקי	יחס המשקלל את הרווח הנקי של הבנק ביחס להון הממוצע שלו.